

รายงานวิจัยสถาบัน

เรื่อง

บทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
ต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

Roles of The Center for Library Resources and Education Media, Suranaree
University of Technology in Enhancing SUT Students' Learning

คณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ

นางสุภารักษ์ เมินกระโทก

ฝ่ายส่งเสริมการรู้สารสนเทศ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ผู้ร่วมวิจัย

นางสาวจุไรรัตน์

วิสัยดี

ผู้ร่วมวิจัย

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สิงหาคม 2556

คำนำ

ด้วยศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการสนับสนุนการเรียน การสอน และการวิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เพื่อให้ทราบถึงบทบาทของศูนย์บรรณสาร และสื่อการศึกษา ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และสามารถนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของศูนย์ บรรณสารและสื่อการศึกษาในการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา ในด้านทรัพยากรสารสนเทศ การบริการ สารสนเทศ และผู้ให้บริการสารสนเทศ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ฝ่ายส่งเสริมการรู้ สารสนเทศ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จึงได้จัดทำวิจัยสถาบันเรื่อง บทบาทของศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษาต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยได้รับการ สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และได้รับงบประมาณอุดหนุน การวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 และจักได้เผยแพร่ผลการวิจัยสถาบัน ให้กับผู้สนใจทั่วไปภายในลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะกรรมการวิจัยสถาบัน ผู้วิจัย และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความ ร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำ ให้งานวิจัยสถาบันดำเนินไปได้ตามเป้าหมายทุกประการ และหวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าจะได้รับความร่วมมือเช่นนี้ตลอดไป

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

คณะผู้วิจัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้กลุ่มสำนักวิชาและสาขาวิชาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น ได้จำนวนนักศึกษาแยกตามกลุ่มสำนักวิชา/สาขาวิชา ประกอบด้วย นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 385 คน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 310 คน แบบสอบถามที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ for Windows สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาสามอันดับแรกดังนี้ อันดับแรกคือจากเอกสาร / คู่มือประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา อันดับสองจากรายวิชา เช่น รายวิชา Logical Thinking, Use Computer, Seminar และอันดับสามจากเพื่อน ทั้งนี้ สัดส่วนการใช้บริการทั้งการใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 56.07 และใช้บริการโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 43.93 ส่วนเหตุผลหลักสามประการที่นักศึกษามาใช้บริการ อันดับแรกคือเป็นสถานที่ที่มีความสะดวกสบาย อันดับสอง สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้ และอันดับสาม มีบรรยากาศที่เงียบสงบเหมาะแก่การศึกษาค้นคว้า ด้านบริการที่ได้รับในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา อันดับแรกคือบริการยืม - คืนทรัพยากรสารสนเทศ อันดับสอง บริการห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว และอันดับสาม บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat

ผลจากการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ส่วนใหญ่ 1) พบหนังสือ ตำรา 2) ใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และ 3) พบบทความจากวารสารที่ตรงกับความต้องการ ในระดับมาก สำหรับวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ ส่วนใหญ่ใช้เพื่อค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา รองลงมาคือค้นหาบทความ เอกสารจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และขอยืมหนังสือต่อ การได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการอันดับแรก คือได้รับคำแนะนำวิธีใช้บริการต่าง ๆ จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา รองลงมาคือ ช่วยค้นหาหนังสือ บทความ หรือแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์ และอันดับสามคือ ให้คำแนะนำวิธีใช้ฐานข้อมูลออนไลน์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับปัญหาที่พบบนทรัพยากรสารสนเทศ คือ หนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศมีไม่เพียงพอ ด้านบริการสารสนเทศ คือ ที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ และด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ คือ ผู้ให้บริการไม่ยิ้มแย้ม ส่วนเรื่องที่มีผู้ตอบเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง 3 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ เสนอแนะให้เพิ่มจำนวนหนังสือ จัดหาหนังสือให้สอดคล้องกับวิชาที่เรียน จัดวางหนังสือให้ถูกตำแหน่ง และขึ้นชั้นเร็ว

ขึ้น ด้านบริการสารสนเทศ เสนอให้เพิ่มที่นั่งใต้ต้นไม้ เพิ่มที่นั่งช่วงสอบ ปรับอุณหภูมิให้เหมาะสม ฯลฯ ด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ ควรยิ้มแย้มมากกว่านี้ ควรเต็มใจทำงานมากกว่านี้ ฯลฯ

ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จึงควรทำการวิจัยบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อการสอนและการวิจัยของคณาจารย์ ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และศึกษาการใช้พื้นที่การให้บริการของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาในเชิงคุณภาพเพื่อให้สามารถจัดพื้นที่ให้บริการได้อย่างเหมาะสมและตรงกับความต้องการ

Abstract

The purpose of this study were to 1) examine the role of the Center for Library Resources and Educational Media in supporting student study regarding information resources, information services, role of information service staff, and 2) identify the problems concerning the use of the library. Respondents included 385 undergraduate students and 310 graduate students. The data was analyzed and processed with software to analyze the statistics of the Social Science, SPSS/PC+ for Windows. Statistic on the frequency, percentage, average and standard deviation were used in the study.

Research Findings

The results of this study show that student learn about using library information resource from receiving library instruction by document, credit courses taught, from other students. The survey indicates that students spend 56.07 percent of their time accessing library information resources and 43.93 percent of their time utilizing remote library access. The three important reasons for using their library were convenient location, success at finding needed resource and quiet place to study. The study shows that during the previous 12 months, the three library services they used were circulation service, study room and access to library catalog. The student agreed that the resources they usually found at the library were book, electronic resource and article from periodicals. They used the website for searching the library's home catalog, search journal articles using online databases, and renew book. Students participating in this study were asked to identify ways in which they had been assisted by staff members at library. The most popular answer were helping them to find book, journal article and web resources. With respect to problems related to the use of the library with quantity of information resources, lack of up-to-date, information resources, not enough seating and better assistance from staffs.

Recommendations for future research. To benefit the work of the Center for Library Resources and Educational Media the research should study the role of the Center for Library Resources and Educational Media in supporting faculty and help ensure it continues to improve service to meet the needs of users and utilization of the area of the library.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือหลายฝ่าย ซึ่งคณะผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย นักศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2554 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ อินทรประเสริฐ อาจารย์ ดร.นฤมล รักษาสุข และนางสาวจิตตานันท์ ตีกุล ที่ได้ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

คณะผู้วิจัย

นางสุภารักษ์ เมินกระโทก

นางสาวจุไรรัตน์ วิสัยดี

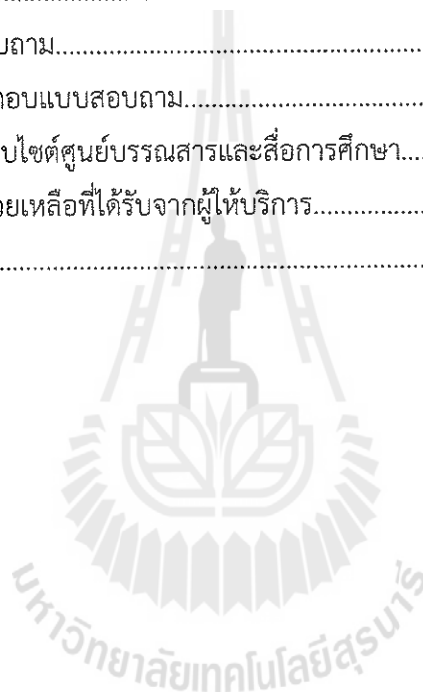
สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีกับการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา..	4
2.2 บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่อการเรียนการสอน.....	5
2.3 ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.....	7
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	16
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	16
3.2 วิธีดำเนินการวิจัย และกรอบในการวิจัย.....	17
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	20
4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	21
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	22
4.2 สภาพการใช้บริการจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา.....	24
4.3 ผลของการใช้บริการที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาจัดให้บริการ....	50
4.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	73

สารบัญ

หน้า

5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	78
	5.1 สรุปผลการวิจัย.....	78
	5.2 ข้อเสนอแนะ.....	81
	รายการอ้างอิง.....	84
	ภาคผนวก.....	86
	ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	87
	ภาคผนวก ข ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม.....	96
	ภาคผนวก ค การใช้เว็บไซต์ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา.....	98
	ภาคผนวก ง ความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ.....	102
	ประวัติผู้วิจัย.....	108

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	โครงสร้างหน่วยงานและการแบ่งส่วนงานของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	8
3.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	19

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	22
4.2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา และสำนักวิชา	23
4.3	จำนวนและร้อยละวิธีเรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	26
4.4	จำนวนและร้อยละวิธีเรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา	28
4.5	จำนวนและร้อยละวิธีเรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	29
4.6	ร้อยละของเวลาใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	31
4.7	ร้อยละของเวลาใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา	32
4.8	ร้อยละของเวลาใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	33
4.9	จำนวนและร้อยละของเหตุผลหลักสามประการในการใช้บริการศูนย์บรรณสาร และสื่อการศึกษา	35
4.10	จำนวนและร้อยละของเหตุผลหลักสามประการในการใช้บริการศูนย์บรรณสาร และสื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา	37
4.11	จำนวนและร้อยละของเหตุผลหลักสามประการในการใช้บริการศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	39
4.12	จำนวนและร้อยละการใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	41
4.13	จำนวนและร้อยละการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้จากศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา	43
4.14	จำนวนและร้อยละการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้จากศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	44
4.15	จำนวนและร้อยละบริการสารสนเทศที่ใช้จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	47

สารบัญญัตราจ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.16 จำนวนและร้อยละบริการที่ได้รับจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา	48
4.17 จำนวนและร้อยละบริการสารสนเทศที่ได้รับจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	49
4.18 ผลของการใช้บริการด้านทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกตามระดับการศึกษา	52
4.19 ผลของการใช้บริการด้านทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา	54
4.20 ผลของการใช้บริการด้านทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	56
4.21 จำนวนและร้อยละของการเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา	58
4.22 จำนวนและร้อยละของการเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา	59
4.23 จำนวนและร้อยละของการเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	60
4.24 จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ จำแนกตามระดับการศึกษา	63
4.25 จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา	65
4.26 จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	67
4.27 จำนวนและร้อยละของการเคยได้รับและไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการ จำแนกตามระดับการศึกษา	68
4.28 จำนวนและร้อยละของผลการใช้บริการในด้านความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ จำแนกตามระดับการศึกษา	70
4.29 จำนวนและร้อยละของผลการใช้บริการด้านความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.30	จำนวนและร้อยละของการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการ ของนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	72
4.31	จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกตามระดับการศึกษา	74
4.32	จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านบริการสารสนเทศ จำแนกตามระดับการศึกษา	75
4.33	จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ จำแนกตามระดับการศึกษา	76

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ร้อยละของเวลาที่ใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	31
2	ร้อยละของเวลาที่ใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา	32
3	ร้อยละของเวลาที่ใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	33
4	จำนวนและร้อยละของการเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	58
5	ร้อยละของการเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา	59
6	ร้อยละของการเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	60
7	ร้อยละของการเคยได้รับและไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการ จำแนกตาม ระดับการศึกษา	69

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ร้อยละของเวลาที่ใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	31
2	ร้อยละของเวลาที่ใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา	32
3	ร้อยละของเวลาที่ใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	33
4	จำนวนและร้อยละของการเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	58
5	ร้อยละของการเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา	59
6	ร้อยละของการเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา	60
7	ร้อยละของการเคยได้รับและไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการ จำแนกตาม ระดับการศึกษา	69

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ชื่อเรื่อง : บทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ผู้วิจัย : นางสุภารักษ์ เมินกระโทก และนางสาวจุไรรัตน์ วิสัยดี

ปีที่พิมพ์ : 2556

แหล่งทุน : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2555 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย นักศึกษาระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป จำนวน 385 คน และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 310 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสุ่มแจกแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

1.1 การเรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาจากแหล่งต่างๆ สามอันดับแรกดังนี้ อันดับแรกคือจากเอกสาร / คู่มือประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 23.07) อันดับสองจากรายวิชา เช่น รายวิชา Logical Thinking, Use Computer, Seminar และอันดับสามจากเพื่อน (ร้อยละ 18.39 เท่ากัน)

1.2 วิธีการใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

จากการกำหนดให้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ทั้งการใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา และการใช้บริการโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีค่ารวมกัน เท่ากับร้อยละ 100 พบว่าผู้ใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 56.07 และใช้บริการโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 43.93 นั่นคือ ผู้ใช้บริการ 4 ใน 5 คน จะใช้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.3 เหตุผลหลักสามประการที่นักศึกษามาใช้บริการ

อันดับแรก คือ เป็นสถานที่ที่มีความสะดวกสบาย อันดับสอง สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้ และอันดับสาม มีบรรยากาศที่เงียบสงบเหมาะแก่การศึกษาค้นคว้า

1.4 การใช้ทรัพยากรสารสนเทศในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา

ผู้ใช้บริการใช้ทรัพยากรสารสนเทศสามอันดับแรกในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา ดังนี้อันดับที่หนึ่งคือ หนังสือตำรา (ร้อยละ 75.91) อันดับสองคือ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 40.00) และอันดับสามคือ หนังสืออ้างอิง (ร้อยละ 30.51)

1.5 บริการที่ได้รับในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

ผู้ใช้บริการใช้บริการสารสนเทศสามอันดับแรกในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา ปรากฏดังนี้ อันดับแรกคือ บริการยืม – คืนทรัพยากรสารสนเทศ (ร้อยละ 58.83) อันดับสองคือ บริการห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว (ร้อยละ 47.88) และอันดับสามคือ บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat (ร้อยละ 38.39)

2. ผลจากการใช้บริการ

2.1 จากการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ 1) พบหนังสือ ตำรา 2) ใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และ 3) พบบทความจากวารสารที่ตรงกับความต้องการ ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69, 3.65$ และ 3.51 ตามลำดับ)

2.2 วัตถุประสงค์ของการใช้เว็บไซต์ พบว่า ส่วนใหญ่ใช้เพื่อค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศ ของศูนย์บรรณสารฯ (ร้อยละ 80.70) รองลงมาคือ ค้นหาบทความ เอกสารจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และขอยืมหนังสือต่อ (ร้อยละ 45.77 เท่ากัน)

2.3 ด้านความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ พบว่า ได้รับการให้คำแนะนำวิธีใช้บริการต่าง ๆ จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มากที่สุด (ร้อยละ 71.27) รองลงมาคือ ช่วยค้นหาหนังสือ บทความ หรือแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์ (ร้อยละ 42.99) และอันดับสามคือ ได้รับคำแนะนำวิธีใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 35.97)

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

สำหรับปัญหาที่พบด้านทรัพยากรสารสนเทศ คือ หนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศมีไม่เพียงพอ (ร้อยละ 31.22) ด้านบริการสารสนเทศ คือ พื้นที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ (ร้อยละ 26.33) และด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ คือ ผู้ให้บริการไม่ยิ้มแย้ม (ร้อยละ 21.01)

ส่วนเรื่องที่ยังตอบเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง 3 ด้าน คือ

3.1 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ (จำนวนผู้ตอบ 34 คน) เสนอแนะให้เพิ่มจำนวนหนังสือ จัดหาหนังสือให้สอดคล้องกับวิชาที่เรียนอย่างเพียงพอ จัดวางหนังสือให้ถูกตำแหน่ง และชั้นชั้นเร็วขึ้น รวมทั้งเสนอให้บอกรับวารสารหลากหลายและจัดวางให้ตรงตำแหน่ง ฯลฯ

3.2 ด้านบริการสารสนเทศ (จำนวนผู้ตอบ 41 คน) เสนอให้เพิ่มที่นั่งใต้ต้นไม้ เพิ่มที่นั่งช่วงสอบ ปรับอุณหภูมิให้เหมาะสม ฯลฯ

3.3 ด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ (จำนวนผู้ตอบ 28 คน) ควรยิ้มแย้มและเต็มใจทำงานมากกว่านี้ ฯลฯ

4. ข้อเสนอแนะในการประยุกต์ผลการวิจัยสำหรับการปฏิบัติงาน

4.1 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

ด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้หนังสือ ตำรา ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่มีความสำคัญพื้นฐานอันดับแรกๆ ที่ช่วยสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา เพราะผู้ใช้บริการทั้งนักศึกษาระดับปริญญาตรี และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความจำเป็นต้องใช้หนังสือเพื่อประกอบการเรียน การวิจัย การศึกษาค้นคว้า ดังนั้น ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องจัดหาหนังสือให้ตรงกับความต้องการ สอดคล้องกับหลักสูตรและรายวิชาที่เปิดสอน และมีจำนวนเพียงพอ เนื่องจากจำนวนหนังสือบางสาขาวิชายังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

4.2 ด้านบริการสารสนเทศ

เนื่องจากสัดส่วนการใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา โดยการมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาและการใช้บริการโดยผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จึงควรตระหนักถึงบริการสารสนเทศและทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้บริการของผู้ใช้บริการทั้งสองกลุ่ม เช่น การเพิ่มที่นั่งอ่าน โดยเฉพาะช่วงสอบควรเปิดบริการทุกพื้นที่ รวมทั้ง การเพิ่มพื้นที่นั่งภายในห้องสมุด โดยรอบอาคารบรรณสาร และมหาวิทยาลัยควรปรับปรุงโรงอาหารให้เป็นที่นั่งอ่านหนังสือเพื่อการเตรียมตัวสอบของนักศึกษา การเพิ่มทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และบริการสารสนเทศที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้มากขึ้น รวมทั้งการตรวจสอบให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้จากสถานที่ต่างๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วอีกด้วย

4.3 ด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ให้บริการไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความล่าช้าในการให้บริการ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จึงควรมีการฝึกอบรมแก่ผู้ให้บริการ ผู้ให้บริการตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ให้บริการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการเกิดความประทับใจเมื่อมาใช้บริการ มีความเต็มใจในการให้บริการ รวมทั้ง มีการประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนเพื่อให้สามารถจัดหาทรัพยากรสารสนเทศได้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน และมีจำนวนเพียงพอ

5. แนวทางการวิจัยในอนาคต

การวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มีดังนี้

5.1 ควรมีการศึกษาบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อการสอนและการวิจัยของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

5.2 ควรมีการศึกษาการใช้พื้นที่การให้บริการของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อให้สามารถจัดพื้นที่ให้บริการได้อย่างเหมาะสมและตรงกับความต้องการ

5.3 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงการให้บริการให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงจากอาจารย์เป็นศูนย์กลาง (Teacher Center) เป็นนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง (Student Center) ซึ่งหมายถึง การศึกษาที่อาจารย์สอนให้นักศึกษาได้ค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าการเรียนในชั้นเรียน นักศึกษาจะต้องใช้แหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ (Learning Resources Center) มากยิ่งขึ้น (อภิปราย ประกอบผล, 2555) เนื่องจากการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีโอกาส ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ที่ผู้เรียนสามารถหาความรู้เพิ่มเติม เช่น การ เข้าใช้ห้องสมุด เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมาประกอบความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในห้องเรียน การศึกษาในมหาวิทยาลัยได้มุ่งเน้นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ห้องสมุดจึง เป็นแหล่งสารสนเทศที่สำคัญของมหาวิทยาลัย เพราะเป็นแหล่งที่สนับสนุนการเรียนการสอน การ วิจัยของมหาวิทยาลัย โดยทำหน้าที่ในการช่วยพัฒนาส่งเสริมให้เกิดการค้นคว้า หรือการเรียนรู้ได้ อย่างกว้างขวางลึกซึ้งมากขึ้น จนถือได้ว่า ห้องสมุดเป็นดรชนีชี้นำตัวหนึ่งแสดงถึงความเป็นเลิศ ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาแต่ละแห่ง (นันทนาพร แยมเทศ, 2546).

บทบาทของห้องสมุดในปัจจุบัน จึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการสนับสนุนการศึกษาของ นักศึกษา เนื่องจากการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยจะไม่ใช้รูปแบบการบรรยายในห้องเรียนแต่เพียง อย่างเดียว แต่จะเป็นการเรียนการสอนแบบ Problem-Based Learning โดยนักศึกษาจะได้รับ มอบหมายประเด็นปัญหา ที่ต้องทำการค้นคว้าก่อนนำข้อมูลความรู้มาอภิปรายแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น ห้องสมุดและบรรณารักษ์จึงมีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการเป็นแหล่งข้อมูล เป็นผู้เชี่ยวชาญในการ แนะนำแหล่งข้อมูลแก่นักศึกษา ต้องเชี่ยวชาญในการบูรณาการข้อมูล ให้ข้อเสนอแนะ และฉลาดที่จะ เลือกใช้ข้อมูล เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ บรรณารักษ์ต้องเป็นนักกิจกรรมสรรหากิจกรรม ต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความเคลื่อนไหวในสังคมแห่งการเรียนรู้ กระตุ้นให้นักศึกษาและประชาคม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนุกที่จะคิด ถกประเด็นให้แตกฉาน และบูรณาการข้อมูลไปใช้จนเกิดการ เปลี่ยนแปลงในตนเอง นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมในอนาคต มีการปรับเปลี่ยนห้องสมุดให้รองรับ กับสังคมแห่งการเรียนรู้ในอนาคต โดยรูปแบบการเรียนการสอนจะทำให้อาจารย์ นักศึกษา และ บรรณารักษ์จะต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด บรรณารักษ์จะเป็นบุคคลที่ต้องมาร่วมใน กระบวนการเรียนการสอน (มหาวิทยาลัยมหิดล. ห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข คณะวิทยาศาสตร์, 2554) นอกจากนี้ ห้องสมุดยังเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคคลในวัยต่าง ๆ และใน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ โดยมีห้องสมุดเป็นหนึ่งในสภาพแวดล้อมสำคัญของการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ เริ่มต้นจากการได้รับทักษะและความรู้ การแสวงหาสารสนเทศ และทบทวน รวมทั้ง ปรับเพิ่มเติม

อย่างต่อเนื่องเพื่อสนองความเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และการเมือง ทั้งนี้ คุณค่าของห้องสมุดมหาวิทยาลัยขึ้นอยู่กับ จำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่มี จำนวนผู้ใช้ โครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้บริการและปฏิบัติงาน (สิ่งอำนวยความสะดวกทั้งหลาย) จำนวนบริการพื้นฐาน เช่น จำนวนบริการยืม-คืน จำนวนคำถามที่ได้รับ ฯลฯ (สมพร พุทธิพิทักษ์ผล, 2554)

จากผลการวิจัยของ ปิยสุตา ตันเลิศ และกุลธิดา ท้วมสุข (2554) ที่ศึกษาบทบาทของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไทยและบทบาทของนักวิชาชีพอีสานสนเทศสำหรับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไทยใน พ.ศ. 2553-2562 พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษามุ่งเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่รวบรวมทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบลักษณะต่างๆ มีการให้บริการโดยยึดผู้รับบริการเป็นหลักและมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีการบริหารห้องสมุดแบบราบ มีการทำงานข้ามสายงานและทำงานเป็นทีมมากขึ้น เน้นการจัดการทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ ที่อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงทรัพยากรและมีการจัดการความรู้ของสถาบัน เน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วย และส่งเสริมการสื่อสาร การเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ ส่งเสริมการเรียนการสอนและการวิจัย สำหรับบทบาทของนักวิชาชีพอีสานสนเทศ จะมีบทบาทที่สำคัญในการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การจัดการความรู้ การสร้างภาพลักษณ์ให้องค์กร และการกำหนดนโยบาย ด้านการบริการ ทำหน้าที่ในการเป็นที่ปรึกษาทางสารสนเทศเป็นผู้สอนและฝึกอบรม เป็นนักประชาสัมพันธ์ และการตลาดสารสนเทศ เป็นผู้ประสานงาน เอื้ออำนวยให้ผู้ใช้บริการเพื่อให้เกิดความสะดวกและได้รับบริการที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ และเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและการวิจัย

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เป็นห้องสมุดเพียงแห่งเดียวของมหาวิทยาลัย เปิดให้บริการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 โดยยึดหลักการบริหารงานแบบรวมบริการประสานภารกิจในการดำเนินงาน จัดให้มีบริการสารสนเทศประเภทต่างๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัย ของนักศึกษาและคณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นสำคัญ แต่จากสถิติการเข้าใช้ห้องสมุดในปีงบประมาณ 2552 พบว่ามีจำนวน 498,423 ครั้ง ปีงบประมาณ 2553 จำนวน 408,804 ครั้ง และปีงบประมาณ 2554 จำนวน 506,878 ครั้ง จากผู้ใช้บริการทุกประเภท ซึ่งมีจำนวนนักศึกษาปีการศึกษา 2554 ประมาณ 12,000 คน นั้นแสดงให้เห็นว่านักศึกษาหรือผู้ใช้บริการเข้าใช้บริการเดือนละประมาณ 3.5 ครั้งต่อคน และจากสถิติการยืมหนังสือ พบว่ามีกรยืมหนังสือในปีงบประมาณ 2552 จำนวน 85,933 ครั้ง ปีงบประมาณ 2553 จำนวน 87,293 ครั้ง ปีงบประมาณ 2554 จำนวน 79,064 ครั้ง โดยเฉลี่ยมีการยืมหนังสือเดือนละ 0.54 เล่มต่อคน

ดังนั้น การศึกษาบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะ จากนักศึกษาที่ใช้บริการในปัจจุบัน จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริการและการดำเนินงานของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สามารถสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะต่อบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ในการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ประชากรในการศึกษาคั้งนี้คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่กำลังศึกษา ในปีการศึกษา 2555 ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป และระดับบัณฑิตศึกษา ในรอบปีการศึกษา 2555

1.3.2 ศึกษาบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ในแง่สภาพการให้บริการและผลจากการใช้บริการ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็นสภาพการให้บริการ จำนวน 5 ข้อ ผลของการให้บริการ จำนวน 8 ข้อ ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการให้บริการ จากข้อคำถามนำมาวิเคราะห์ค่าสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

บริการของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา หมายถึง บริการที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จัดขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใช้บริการ ให้สามารถค้นหาสารสนเทศตามความต้องการของผู้ใช้บริการ ประกอบด้วยบริการสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งสถานที่และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการให้บริการ

บทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา หมายถึง หน้าที่ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาในการดำเนินงานด้านบริการห้องสมุดให้สอดคล้องกับนโยบายหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ทั้งด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ บริการสารสนเทศ และผู้ให้บริการสารสนเทศ

ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อการศึกษานักศึกษา

บริการสารสนเทศ หมายถึง ประเภท รูปแบบ และกระบวนการการให้บริการสารสนเทศที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อการศึกษานักศึกษา

ผู้ให้บริการสารสนเทศ หมายถึง บทบาทของบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ผู้ให้บริการ ต่อการส่งเสริมการศึกษานักศึกษา

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ได้แนวทางในการพัฒนาบทบาทศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาให้เป็นแหล่งสนับสนุน การศึกษานักศึกษา ทั้งด้านทรัพยากรสารสนเทศ บริการสารสนเทศ และผู้ให้บริการสารสนเทศ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อดังนี้

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีกับการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา
2. บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่อการเรียนการสอน
3. ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีกับการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทยที่เปิดสอนโดยใช้ระบบโทรภาค เพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาในการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีเวลาในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น โดยมีมุ่งผลิตบัณฑิตด้านเทคโนโลยี มีนโยบายชัดเจนในการมุ่งใช้ทรัพยากรร่วมกันในลักษณะการรวมบริการประสานภารกิจ โดยจัดระบบบริการบางอย่างที่ร่วมกันได้ หนึ่งในบริการนั้น คือศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ซึ่งเป็นห้องสมุดเพียงแห่งเดียวของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้อาคาร ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ประหยัด มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้ให้ความสำคัญกับการผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพมนุษย์และสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี จึงมีปณิธานในการพัฒนาบัณฑิตให้มีความสามารถในทักษะหลักของนักเทคโนโลยี 4 ประการ

2.1.1 ทักษะมนุษย์ เป็นความเฉลียวฉลาดที่ช่วยให้การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอุดมปัญญา เป็นไปได้ได้อย่างเหมาะสมสามารถปฏิบัติงานได้ในสังคมที่มีความหลากหลาย

2.1.2 ทักษะองค์กร เป็นความสามารถในการจัดการในองค์กร การสร้างเครือข่ายในการทำงาน เพื่อให้สามารถพัฒนาและปฏิบัติงานให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3 ทักษะข่าวสาร เป็นความสามารถในการสื่อสาร รวบรวมข้อมูล ค้นหาข้อมูลเพื่อเสริมและสนับสนุนความสามารถในการทำงานและความสามารถด้านอื่น

2.1.4 ทักษะเทคโนโลยี เป็นความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพในการทำงาน ตลอดจนความเชี่ยวชาญในหลักสูตรที่สำเร็จการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบ

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังได้ตระหนักถึงความสำคัญในการสนับสนุนความสำเร็จของนักศึกษาและบัณฑิต โดยให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ หลักสูตรที่ผสมผสานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติด้วยเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีกิจกรรมเสริมระหว่างการเรียนรู้ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2554) โดยมีทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในทศวรรษที่ 3 ในด้านการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยได้เร่งพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับศักยภาพของนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำให้สูงขึ้น มีการบูรณาการการเรียนการสอนและการวิจัยทั้งภายในและระหว่างสาขาวิชา พัฒนาการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อรองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต บูรณาการการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา และกิจกรรมทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมในการเรียนการสอน รวมถึงการจัดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนานักศึกษาตามความสนใจและความถนัด (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2555)

2.2 บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่อการเรียนการสอน

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เป็นห้องสมุดของสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยวิทยาลัย ซึ่งมุ่งเน้นการเรียนการสอนและการค้นคว้าวิจัย เป็นหน่วยงานสนับสนุนการปฏิบัติการหลักของมหาวิทยาลัย ทรัพยากรสารสนเทศที่รวบรวมในสถาบันจึงมีหลากหลายรูปแบบ มุ่งให้บริการแก่ผู้ใช้ในที่ตั้งสถาบันเป็นหลัก (ประภาวดี สืบสนธิ์, 2543) หน้าที่ของห้องสมุดจึงเป็นการสนับสนุนการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาที่มีการเปิดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะมีความพร้อมทั้งในด้านอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนบุคลากรที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องด้านห้องสมุด สามารถจำแนกบทบาทได้ดังนี้

2.2.1 บทบาทด้านการจัดการบริหารและการบริการของห้องสมุดเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทำให้ตระหนักถึงบทบาทของการศึกษาต่อการพัฒนาคนไทย เป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนหรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น ในการจัดการบริหารและการบริการของห้องสมุด ผู้ให้บริการห้องสมุดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ให้ผู้ให้บริการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการบริการห้องสมุดได้ด้วย ในด้านบรรณารักษ์ หรือผู้ให้บริการ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในศาสตร์ว่าด้วยห้องสมุด สามารถอำนวยความสะดวกให้ผู้ให้บริการสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากที่สุด ทั้งนี้ กระบวนการเรียนรู้ในห้องสมุด ต้องเป็นการเรียนรู้ที่สร้างความสุข (ทองอยู่ แก้วไทรฮะ, 2543)

2.2.2 บทบาทด้านทรัพยากรสารสนเทศ

บทบาทหน้าที่ห้องสมุดในฐานะแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เน้นการจัดการและบริการทรัพยากรทางการศึกษาที่มีความหลากหลายขึ้น มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น เช่น ทรัพยากรสารสนเทศสามารถบูรณาการกับหลักสูตร มีความเหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน รวมทั้งเป็นตัวกลางในการเข้าถึงสารสนเทศต่างๆ ทั้งที่มีอยู่ภายในห้องสมุดและไม่มีให้บริการในห้องสมุด เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเชื่อมโยงไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ (กุลธิดา ท้วมสุข, 2554) ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มีการจัดในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น โดยอนุญาตให้ผู้ใช้เข้าถึงเนื้อหาได้ทันที ซึ่งจะเน้นรูปแบบ Full Text เน้นสารสนเทศที่มีประโยชน์โดยตรงกับผู้ใช้ และสร้างคุณค่าต่อการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยของมหาวิทยาลัย มีการจัดการเตรียมสารสนเทศที่ประกอบการเรียนการสอนตามที่คุณใช้ต้องการ นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรสารสนเทศที่เข้มแข็งขึ้น (ปิยะสุดา ตันเลิศ และกุลธิดา ท้วมสุข, 2554) การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ สื่อประสมเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้และสามารถให้บริการได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น (อภัย ประกอบผล, 2554)

2.2.3 บทบาทด้านการบริการสารสนเทศ

การบริการที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศและบริการต่างๆ ได้ตลอด 24 ชั่วโมง มีการมุ่งเน้นการให้บริการสารสนเทศเชิงรุกที่สามารถเข้าถึงตัวผู้ใช้ ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ โดยการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของผู้ใช้มีการให้คำปรึกษาเชิงลึกสำหรับผู้ใช้บริการในด้านต่างๆ และมีบริการออนไลน์มากขึ้น รวมทั้งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการมากยิ่งขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ (ปิยะสุดา ตันเลิศ และกุลธิดา ท้วมสุข, 2554)

ในการประเมินคุณภาพของห้องสมุดซึ่งวัดจากความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อบริการห้องสมุด ดังนั้น ห้องสมุดจึงควรมีการพัฒนางานบริการใหม่ๆ ให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและแตกต่างกันในแต่ละบุคคล มีการขยายบริการอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องมือในการเข้าถึงสารสนเทศ มีการพัฒนารูปแบบและเครื่องมือต่างๆ ที่จะช่วยสนับสนุนให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศ มีการปรับปรุงพัฒนาฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ของห้องสมุด ให้สามารถเข้าใช้งานได้ดี สามารถเชื่อมต่อกับฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ของห้องสมุดอื่น การส่งเสริมการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสอนการรู้สารสนเทศ ผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกฝน (กุลธิดา ท้วมสุข, 2554) ทั้งในรูปแบบกลุ่ม หรือรายบุคคลและที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2.2.4 บทบาทด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ

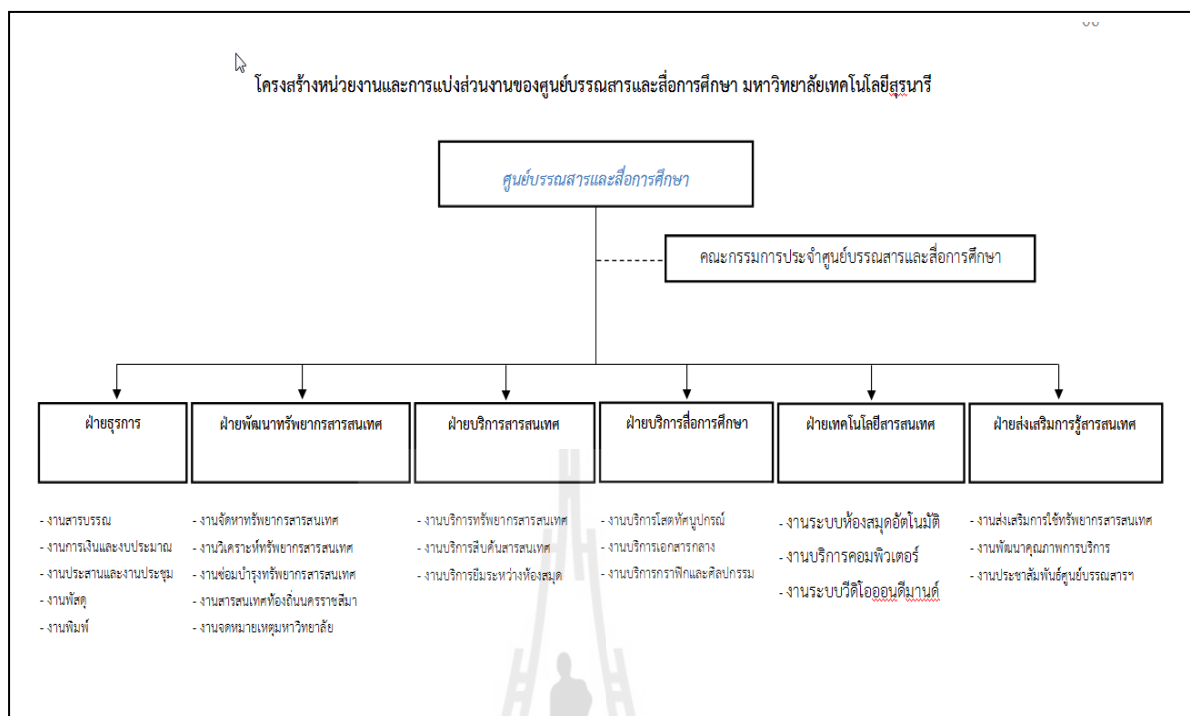
ผู้ให้บริการสารสนเทศสามารถให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศแก่ผู้ใช้บริการ ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาในการค้นหาข้อมูล เป็นผู้สอนและฝึกอบรม เป็นผู้ช่วย

นักวิจัยในการให้คำแนะนำสารสนเทศ ค้นหาสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการเรียนการสอน การวิจัย เป็นผู้ให้คำแนะนำและเผยแพร่เกี่ยวกับกิจกรรม การบริการและรายละเอียดอื่นๆ ของหน่วยงาน สามารถวิเคราะห์ผู้ใช้ ศึกษาพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของผู้ใช้ โดยการวิจัย เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการและส่งเสริมการใช้บริการสำหรับผู้ใช้แต่ละกลุ่ม ให้มีความสำคัญกับความต้องการของผู้ใช้แต่ละกลุ่ม ทำให้ผู้ใช้บริการเข้าอกเข้าใจถึงความต้องการของผู้ใช้บริการ (ปิยะสุตา ตันเลิศ และกุลธิดา ท้วมสุข, 2554) มีการเรียนรู้ความต้องการของผู้ใช้ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ ลดช่องว่างระหว่างความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ใช้กับบริการของห้องสมุด เพื่อให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาประสิทธิภาพและศักยภาพของบุคลากร ถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ บุคลากรควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยมุ่งเน้นในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนา การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน การใช้ภาษาอังกฤษ และการให้บริการด้วยจิตสำนึกที่ดี (อภัย ประกอบผล, 2554) สามารถค้นหาวิธีที่จะช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการตามแหล่งข้อมูลที่มีอยู่หลากหลายได้ เช่น การร่วมงานกับอาจารย์ผู้สอนเพื่อทราบแนวทางการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เป็นผู้แนะนำให้คำปรึกษาด้านการใช้ห้องสมุด กิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุด เช่น การบรรยายเกี่ยวกับห้องสมุด รวมทั้งมีความเต็มใจในการให้บริการ (นันทนาพร แยมเทศ, 2546)

2.3 ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา เป็นห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพียงแห่งเดียวที่รับผิดชอบด้านการจัดบริการห้องสมุดและสื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัย มีระบบบริหารแบบ “รวมบริการ ประสานภารกิจ” โดยมีคณะกรรมการประจำศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษากำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนและนโยบายที่กำหนด มีโครงสร้างหน่วยงานและการแบ่งส่วนงาน ดังนี้

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างหน่วยงานและการแบ่งส่วนงานของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

ทั้งนี้ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาได้รับงบประมาณสนับสนุนในการบริหารจัดการ การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ สิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการสารสนเทศจากมหาวิทยาลัย เพื่อให้สามารถสนับสนุนการเรียน การสอน การวิจัยและภารกิจต่างๆ ของมหาวิทยาลัย โดยมีการ กำหนดแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา พ.ศ. 2555–2559 ให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ และวัตถุประสงค์ โดยกำหนดยุทธศาสตร์ได้ 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาสู่ความเป็นแหล่งสารสนเทศ และเทคโนโลยีการศึกษาชั้นนำ เพื่อสนับสนุนและตอบสนองต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยระยะที่ 11 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการบริหารและการให้บริการที่เป็นเลิศ เพื่อสนับสนุนภารกิจของมหาวิทยาลัยภายใต้หลักธรรมาภิบาล ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรเพื่อสนับสนุนและตอบสนองต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยระยะที่ 11

2.3.1 ทรัพยากรสารสนเทศ

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ในหลากหลายรูปแบบ ครอบคลุมในทุกสาขาวิชาตามหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยเปิดการเรียนการสอน ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ดำเนินการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ด้วยวิธีการจัดซื้อ การบอกรับ การขอรับบริจาค และการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ได้แก่ หนังสือ ตำรา หนังสืออ้างอิง วารสาร นิตยสาร เรื่องสั้น นวนิยาย สื่ออิเล็กทรอนิกส์และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ตามความต้องการของ

สาขาวิชา เพื่อประกอบการเรียนการสอน และการค้นคว้าวิจัยของคณาจารย์ นักศึกษาและพนักงานของมหาวิทยาลัย โดยพิจารณาความทันสมัยของปีพิมพ์ไม่เกิน 5 ปีย้อนหลัง จำนวนฉบับที่จัดหาของหนังสือภาษาไทย ร้อยละ 3 ของจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้นๆ แต่ไม่เกิน 10 ฉบับ สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศจะพิจารณาเป็นกรณีไป รวมถึงการจัดหาหนังสือเพื่อประกอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ โดยมีวิธีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 มีจำนวนทรัพยากรสารสนเทศ ที่จัดให้บริการดังนี้

1. หนังสือ (ฉบับพิมพ์)	111,123 เล่ม
2. หนังสือ (ฉบับอิเล็กทรอนิกส์)	5,563 เรื่อง
3. วารสาร (ฉบับพิมพ์)	415 เรื่อง
4. วารสาร (ฉบับอิเล็กทรอนิกส์)	5,284 เรื่อง
5. สื่อโสตทัศนวัสดุ	4,707 เรื่อง

2.3.2 ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ด้วยในปัจจุบันการผลิตและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศมิได้มีเฉพาะสื่อในรูปสิ่งพิมพ์เท่านั้น แต่มีการผลิตในรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น เพื่อให้ผู้ใช้ได้รับสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างครบถ้วน ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาจึงได้จัดให้มีบริการฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ประเภทต่างๆ โดยผู้ใช้สามารถสืบค้นฐานข้อมูลต่างๆ จากเว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้ด้วยตนเอง

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาจัดให้บริการในปี พ.ศ. 2554 มีจำนวน 36 ฐานข้อมูล โดยแบ่งตามลักษณะของสารสนเทศได้ 3 ประเภท ได้แก่

1. ฐานข้อมูลออนไลน์ จำนวน 17 ฐาน
2. ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 10 ฐาน
3. ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 9 ฐาน

2.3.3 บริการสารสนเทศ

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้จัดให้บริการสารสนเทศประเภทต่างๆ เพื่อสนับสนุนการเรียน การสอนและการวิจัยของมหาวิทยาลัย โดยจัดให้มีบริการสารสนเทศประเภทต่างๆ ดังนี้

1) บริการยืม-คืน

เป็นบริการที่ส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการได้ศึกษาค้นคว้าตามอัธยาศัย สามารถยืมทรัพยากรสารสนเทศไปศึกษาตามที่ตนเองสนใจ ทั้งนี้ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาได้นำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้ในการดำเนินงานและการยืมและการคืนตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2537 – ธันวาคม

พ.ศ. 2553 และเดือนมกราคม พ.ศ. 2554 ได้นำระบบ Radio Frequency Identification - RFID มาใช้ในการให้บริการยืม-คืน ด้วยตนเอง

2) บริการยืมระหว่างห้องสมุด

เป็นบริการที่ช่วยให้ผู้ใช้ได้รับเอกสารหรือสำเนาเอกสารที่ไม่มีจัดเก็บและให้บริการในศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา โดยศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาเป็นผู้ติดต่อขอยืมหรือขอทำสำเนาเอกสารจากห้องสมุดอื่นทั้งภายในและต่างประเทศ ทั้งนี้ ผู้ใช้บริการจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามที่เกิดขึ้น

3) บริการจองหนังสือ

เป็นบริการที่จัดให้สำหรับผู้ใช้ที่ต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้อื่นได้ขอยืมไปแล้วและยังไม่ส่งคืน ทั้งนี้ ผู้ใช้สามารถจองได้ด้วยตนเองผ่านฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด (SUTCat) หรือแจ้งความจำนงได้ที่เคาน์เตอร์ Information ชั้น 1

4) บริการสำรองหนังสือ

เป็นบริการที่คณาจารย์ประจำวิชาแจ้งให้ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จัดทรัพยากรสารสนเทศที่มีจำนวนจำกัดแต่มีผู้ใช้เป็นจำนวนมากมาเป็นหนังสือสำรอง โดยจัดให้มีระยะเวลาการยืมสั้นกว่าหนังสือทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อให้ทรัพยากรสารสนเทศดังกล่าวมีการหมุนเวียนการใช้อย่างทั่วถึง ซึ่งผู้ใช้สามารถสืบค้นรายการหนังสือสำรองในแต่ละภาคการศึกษาได้จากฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด (SUTCat)

5) บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

เป็นบริการช่วยเหลือผู้ใช้รายบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการ รวมถึงการค้นหาสารสนเทศที่ผู้ใช้ต้องการจากหนังสืออ้างอิงและแหล่งสารสนเทศต่างๆ เป็นต้น

6) บริการสืบค้นสารสนเทศและเตรียมเอกสาร

เป็นบริการที่สนับสนุนให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลประเภทต่างๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอน การวิจัย ตลอดจนติดตามข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ใหม่ๆ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้จัดเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้บริการภายในห้องสมุด จำนวน 210 เครื่อง

7) บริการคลังข้อสอบออนไลน์

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาได้จัดทำฐานข้อมูลข้อสอบที่เคยใช้สอบในรายวิชาต่างๆ เพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้ทบทวนประกอบการอ่านหนังสือและการเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการสอบ คลังข้อสอบออนไลน์นี้ประกอบด้วย ข้อสอบกลางภาค ข้อปลายภาค นักศึกษาสามารถเข้าได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา โดยจำกัดเฉพาะผู้ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต อาคารบรรณสารเท่านั้น

8) บริการ Video on Demand

เป็นการนำเทปบันทึกการเรียนการสอนในห้องเรียนขนาดใหญ่ เช่น ขนาดห้อง 1,500 ที่นั่ง 300 ที่นั่ง เป็นต้น มาจัดให้บริการแก่นักศึกษาเพื่อทบทวนเนื้อหาวิชาที่เรียนผ่าน มาแล้ว โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตลอด 24 ชั่วโมง นอกจากนี้ ยังให้บริการชมสารคดี ภาพยนตร์ เพลง ฯลฯ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 มีผู้ใช้บริการทั้งสิ้น 77,131 ครั้ง

2.3.4 การส่งเสริมการรู้สารสนเทศ

เพื่อให้นักศึกษา คณาจารย์ได้ใช้ทรัพยากรสารสนเทศอย่างคุ้มค่า และเกิดทักษะ การค้นสารสนเทศได้ด้วยตนเอง จึงกำหนดให้มีการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ ดังนี้

1) การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ เช่น อบรมการใช้ฐานข้อมูลเฉพาะ สาขาวิชา จัดอบรมการใช้โปรแกรม EndNote หรือการจัดฝึกอบรม/บรรยายในหัวข้อที่สนับสนุน การเรียนการสอนการวิจัยและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

2) การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการใช้และการรู้สารสนเทศ เช่น การ จัดทำโปสเตอร์ การจัดทำจดหมายข่าว การจัดทำวีดิทัศน์ การจัดทำชุดคู่มือการเข้าถึงสารสนเทศ เฉพาะสำนักวิชา/สาขาวิชา

3) การจัดกิจกรรมแนะนำและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ เช่น จัดแสดง หนังสือใหม่ การจัดฉายภาพยนตร์ การจัดนิทรรศการ การจัดงานสัปดาห์ห้องสมุด การปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด การจัดกิจกรรมพบนักเขียน

4) การปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ เช่น การจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจ และการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ตลอดจนเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงและพัฒนา งาน

5) การประชาสัมพันธ์ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา เช่น การจัดทำสื่อ ประชาสัมพันธ์ การต้อนรับผู้มาเยี่ยมชม

2.3.5 เทคโนโลยีสารสนเทศ

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาได้นำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้ในการ ดำเนินงานและการบริการห้องสมุด ในปัจจุบันคือ ระบบ ALIST (Automated Library System for Thai Higher Education Institutes) ที่พัฒนาโดย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการ ประหยัดงบประมาณค่าบำรุงรักษาและส่งเสริมการใช้นวัตกรรมที่พัฒนาโดยคนไทย รวมทั้งการ ให้บริการยืมและคืนด้วยตนเอง ซึ่งศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้เปิดให้บริการยืม – คืนด้วย ตนเอง เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการและเพิ่มอิสระในการใช้บริการ โดยจัดให้จุดยืม หนังสือด้วยตนเอง จำนวน 4 จุด ณ อาคารบรรณสาร ชั้น 1 และจุดรับคืนหนังสือด้วยตนเอง จำนวน 7 จุด (ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2554)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กุลธิดา ท้วมสุข และคณะ (2554) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยศึกษาจากผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารห้องสมุด บรรณารักษ์และอาจารย์ของมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการรับบริการจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยของอาจารย์ที่ใช้วิธีการสอนแบบเน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนศึกษาความรู้อย่างเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของห้องสมุดที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และเพื่อพัฒนาและเสนอรูปแบบการบริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ต้องการบริการห้องสมุดด้านทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ในระดับมาก ร้อยละ 91.70 ประกอบด้วยการจัดเตรียมทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ที่มีในห้องสมุดให้สอดคล้องกับหลักสูตร ร้อยละ 73.10 การจัดให้มีฐานข้อมูลสำหรับการค้นคว้าที่สอดคล้องกับเนื้อหาในรายวิชาต่างๆ ร้อยละ 72.30 มีความต้องการด้านสถานที่และเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับการสืบค้นในระดับมาก ร้อยละ 90.00 ประกอบด้วย การจัดให้มีคอมพิวเตอร์สำหรับการค้นคว้า ร้อยละ 77.90 การจัดทำเครื่องมือช่วยค้นสารสนเทศที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ ร้อยละ 75.00 การจัดให้มีอุปกรณ์และสื่อการสอน ร้อยละ 65.80 การจัดให้มีห้องที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ร้อยละ 60.20 ในด้านบทบาทบรรณารักษ์ มีความต้องการเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ในระดับมาก ร้อยละ 77.50 ประกอบด้วย การช่วยสอนนักศึกษาเพื่อเพิ่มพูนทักษะการรู้สารสนเทศ ร้อยละ 61.00 การชี้แนะแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ร้อยละ 56.90 สำหรับปัญหาของห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน พบว่าห้องสมุดมีปัญหาในการจัดบริการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับปานกลาง ร้อยละ 62.80 โดยจำแนกเป็นปัญหาด้านสภาพของห้องสมุด ในระดับมาก ร้อยละ 48.60 และระดับปานกลาง ร้อยละ 39.80 คือ สื่อการเรียนรู้ไม่เหมาะสม สถานที่ไม่เอื้อต่อการสนับสนุนการสอน ขาดการจัดการทำฐานความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ฯลฯ ในด้านบทบาทของบรรณารักษ์ เป็นปัญหาระดับมาก ร้อยละ 46.50 และระดับปานกลาง ร้อยละ 36.80 ได้แก่ บรรณารักษ์ไม่เข้าใจการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ร้อยละ 44.60 ไม่มีความรู้ในหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยเปิดสอน ร้อยละ 41.00 ไม่มีความรู้ความสามารถในการชี้แนะแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ร้อยละ 39.90 ฯลฯ

นันทนาพร แยมเทศ (2546) ได้ศึกษาบทบาทห้องสมุดในการสนับสนุนการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทห้องสมุดในการสนับสนุนการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ด้านทรัพยากรสารสนเทศ บริการสารสนเทศ บุคลากรที่ให้บริการสารสนเทศ รวมทั้งปัญหาการใช้ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดย

พบว่า บทบาทห้องสมุดในการสนับสนุนการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ด้านทรัพยากรสารสนเทศ นักศึกษาให้ความสำคัญอันดับแรก คือ หนังสือตำรา รองลงมาคือ วิทยานิพนธ์ การศึกษาอิสระและวารสารวิชาการ ประเภทของบริการสารสนเทศที่มีต่อการสนับสนุนการศึกษา พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญแก่บริการเข้าถึงเว็บไซต์ห้องสมุด เป็นลำดับแรก รองลงมาคือบริการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด และบริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ ด้านรูปแบบการจัดการบริการสารสนเทศที่มีต่อการสนับสนุนการศึกษา พบว่าให้ความสำคัญอันดับแรกแก่การพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รองลงมาคือ การจัดการเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้สามารถสืบค้นสารสนเทศได้ ด้านกระบวนการปรับปรุงบริการสารสนเทศที่มีต่อการศึกษา พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญแก่การให้บริการที่รวดเร็วเป็นลำดับแรก รองลงมาตามลำดับ คือการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศอย่างมีระบบ และการปรับปรุงข้อมูลในฐานข้อมูลห้องสมุดให้ทันสมัย ด้านบทบาทบรรณารักษ์ที่มีต่อการศึกษา พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญเรื่องความร่วมมือระหว่างบรรณารักษ์และอาจารย์ผู้สอนทำงานร่วมกันทำให้ทราบแนวทางการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศตามผู้ใช้ร้องขอ และการจัดหาเครื่องมือหรือเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้เป็นอันดับสาม โดยมีกิจกรรมที่บรรณารักษ์และผู้ให้บริการสารสนเทศควรจัดส่งเสริมการใช้ห้องสมุดในลำดับแรกคือ การบรรยายเกี่ยวกับห้องสมุดในการปฐมนิเทศนักศึกษา รองลงมาตามลำดับคือ การจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด และการจัดนิทรรศการเพื่อประชาสัมพันธ์ห้องสมุด โดยบรรณารักษ์หรือผู้ให้บริการสารสนเทศควรมีความเต็มใจให้บริการ เป็นอันดับแรก รองลงมาตามลำดับ คือ การให้บริการอย่างรวดเร็ว และเป็นผู้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างดี ในด้านปัญหาการใช้ห้องสมุด ด้านทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญคือขาดแคลนทรัพยากรสารสนเทศที่ทันสมัย และพบว่าเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศไม่สอดคล้องกับรายวิชาที่เปิดสอน ไม่พบหนังสือบนชั้น ด้านบริการสารสนเทศ ปัญหาที่มีต่อการสนับสนุนการศึกษา คือจำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่ยืมได้น้อย รองลงมาคือ ระยะเวลาที่เปิดทำการ และความเพียงพอของพื้นที่บริการอ่าน ปัญหาด้านบรรณารักษ์หรือผู้ให้บริการ พบว่าบรรณารักษ์หรือผู้ให้บริการไม่เข้าใจและไม่สามารถวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ได้ รวมทั้งความล่าช้าในการให้บริการ

ปิยะสุดา ตันเลิศ และกุลธิดา ท้วมสุข (2554) ได้ทำการศึกษาบทบาทของห้องสมุดและนักวิชาชีพอีสารสนเทศสำหรับห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาไทย พ.ศ. 2553-2562 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไทยและบทบาทของนักวิชาชีพอีสารสนเทศสำหรับห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาไทย พ.ศ. 2553-2562 โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารห้องสมุด อาจารย์สอนในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยในกำกับ แต่ไม่รวมมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งพบว่าห้องสมุดมุ่งเน้นการเป็น

ศูนย์ทรัพยากรชั้นนำ เป็นแหล่งรวมความรู้ที่มีคุณค่าต่อการศึกษาและการวิจัยของสถาบัน มีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศได้ตลอด 24 ชั่วโมง มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานและการบริการผู้ใช้ บทบาทที่สำคัญของนักวิชาชีพสารสนเทศสำหรับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา คือ เป็นผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสารสนเทศแก่ผู้ใช้ มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เป็นตัวกลางระหว่างห้องสมุดกับผู้ใช้

Dickenson (2006) ได้ทำการศึกษาบทบาทของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต่อการสนับสนุนการเรียนรู้ของอาจารย์และนักศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อทราบบทบาทของห้องสมุดในการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาและการสนับสนุนกิจกรรมการสอนและการวิจัยของอาจารย์ได้ โดยสอบถามนักศึกษาและอาจารย์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 9 แห่ง ในรัฐโคโลราโด แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ชุด สำหรับนักศึกษา และอาจารย์ ในด้านนักศึกษา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้บริการห้องสมุด ณ ห้องสมุด ร้อยละ 53 และใช้บริการของห้องสมุดผ่านระบบเครือข่าย ร้อยละ 47 ด้านเหตุผลที่สำคัญในการใช้บริการห้องสมุดสามประการแรก คือ ห้องสมุดเป็นสถานที่ที่เงียบสงบเหมาะแก่การศึกษาค้นคว้า มีคอมพิวเตอร์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีทรัพยากรสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชาและเป็นสถานที่ที่สะดวกสบาย ด้านบริการที่มีการใช้สูงสุด 4 อันดับ คือ เพื่อสืบค้นข้อมูล เพื่อเข้าใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้สื่อสิ่งพิมพ์ และเป็นสถานที่นัดหมาย ในการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ส่วนใหญ่ตอบว่าเรียนรู้จากเพื่อน และจากประสบการณ์เดิม จากคำแนะนำของอาจารย์ผู้สอน จากบรรณารักษ์ และคู่มือประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด จากการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่พบหนังสือที่ต้องการในห้องสมุด และมีความต้องการหนังสือและสื่อในรูปแบบสิ่งตีพิมพ์ และสามารถเข้าถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ของห้องสมุด นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าใช้เว็บไซต์ เพื่อค้นหารายชื่อหนังสือของห้องสมุด รองลงมาคือใช้เพื่อสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ และเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับห้องสมุดและการใช้บริการต่างๆ ของห้องสมุด เช่น เวลาเปิดบริการ ที่ตั้ง และบริการที่จัดให้

Rasul, Aamir and Diljit Singh (2010) ได้ศึกษาบทบาทของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในการสนับสนุนการทำวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รวบรวมข้อมูลโดยการสุ่มจากผู้ตอบจำนวน 375 คน จากมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศมาเลเซีย จำนวน 4 แห่ง ซึ่งพบว่า ในการใช้บริการห้องสมุด ร้อยละ 22.4 ประสงค์จะเดินทางมาใช้บริการ ณ ห้องสมุด ร้อยละ 11.7 เข้าถึงโดยผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และร้อยละ 65.9 เข้าถึงทั้งสองวิธี โดยผู้ตอบส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90.1) เห็นว่าห้องสมุดมีบทบาทสำคัญต่อการสนับสนุนการวิจัย ด้านทรัพยากรสารสนเทศเห็นว่าทรัพยากรสารสนเทศประเภทอิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญสูงสุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.55$) และในขณะเดียวกันผู้ตอบมีความพึงพอใจต่อทรัพยากรสารสนเทศสนทเทอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=3.78$) ในด้านการบริการสารสนเทศ เห็นว่าการเปิดบริการของห้องสมุดตลอดภาค

การศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญสูงสุด ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.50$) ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะให้ขยายเวลาเปิดบริการตลอด 24 ชั่วโมง หรือเปิดบริการถึงเที่ยงคืน รวมทั้งการขยายเวลาช่วงปิดภาคการศึกษา และการปรับปรุงทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ทั้งหนังสือ ตำรา และวารสารมีความทันสมัย

Kuh (2003) ได้ศึกษาบทบาทของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่เคยศึกษาระหว่างปี ค.ศ. 1984–2002 ของมหาวิทยาลัยอินเดียนา บลูมิงตัน (Indiana University Bloomington) โดยใช้แบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วน ส่วนที่หนึ่ง สอบถามถึงข้อมูลส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่สอง สอบถามถึงกิจกรรมที่ทำระหว่างการเรียน เช่น การใช้บริการห้องสมุด การใช้บริการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนที่สาม สอบถามถึงสิ่งที่ได้จากการเรียนระดับปริญญาตรีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ การพัฒนาตัวเองและทักษะการรู้สารสนเทศ ส่วนที่สี่ สอบถามความพึงพอใจต่อมหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและประสบการณ์จากการใช้บริการห้องสมุด ซึ่งพบว่าพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของผู้ใช้เปลี่ยนแปลงไป โดยด้านห้องสมุดมีการสอบถามสามเรื่องหลัก คือ การใช้ห้องสมุดเพื่อการอ่านและศึกษาค้นคว้า การขอความช่วยเหลือจากบรรณารักษ์ การอ่านหนังสือสำรองหรือตำราที่ได้รับมอบหมาย การใช้ฐานข้อมูล ซึ่งพบว่า พฤติกรรมผู้ใช้บริการเปลี่ยนจากการใช้ตัวบัตร์รายการมาใช้ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมากขึ้น มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศผ่านเว็บไซต์มากกว่าการใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่น ๆ การใช้ฐานข้อมูลมีแนวโน้มสูงขึ้น ในขณะที่สถิติการขอความช่วยเหลือจากบรรณารักษ์และผู้ให้บริการมีปริมาณเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย จากปี ค.ศ. 1984 และมีปริมาณการใช้บริการน้อยกว่าทุกบริการที่กล่าวมา ซึ่งอาจจะเป็นเพราะห้องสมุดได้จัดทำคู่มือการใช้เว็บไซต์ การปฐมนิเทศนักศึกษา ซึ่งพบว่าความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่หนึ่งถึงปีสุดท้ายมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ บทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อ การศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ปี การศึกษา 2555 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปี การศึกษา 2555 ประกอบด้วย นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป จำนวน 6,417 คน และ ระดับบัณฑิตศึกษาทุกชั้นปี จำนวน 1,082 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปี การศึกษา 2555 ซึ่งมีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง อ้างอิงตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 (สุวิมล ติรกานันท์, 2548) ได้ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 648 คน จำแนกเป็น

- นักศึกษาระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป จำนวน 365 คน
- นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 284 คน

2) สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้กลุ่ม สำนักวิชาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น ได้จำนวนนักศึกษาแยกตามกลุ่มสำนักวิชา ดังนี้

- นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป จำนวน 6,417 คน ใช้กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 365 คน

สำนักวิชา	ขนาดของ ประชากร	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
วิทยาศาสตร์	178	10
เทคโนโลยีสังคม	687	39
เทคโนโลยีการเกษตร	655	37
วิศวกรรมศาสตร์	4,195	239
แพทยศาสตร์	561	32
พยาบาลศาสตร์	141	8
รวม	6,417	365

- นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งหมด 1,082 คน ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 284 คน

สำนักวิชา	ขนาดของประชากร			ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง		
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	รวม	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	รวม
วิทยาศาสตร์	51	133	184	13	35	48
เทคโนโลยีสังคม	62	69	131	16	18	34
เทคโนโลยีการเกษตร	76	75	151	20	20	40
วิศวกรรมศาสตร์	491	116	607	129	30	159
แพทยศาสตร์	9	-	9	3	-	3
รวม	689	393	1,082	180	103	284

ข้อมูล ณ วันที่ 15 ตุลาคม 2555

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย และกรอบในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทั้งของไทยและต่างประเทศ จากนั้นทำการวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหา เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของห้องสมุด

3.2.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่จัดกลุ่มมาตั้งเป็นประเด็นในแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของห้องสมุด ได้แสดงความคิดเห็น แล้วจึงนำมาวิเคราะห์และสรุปบทบาทของห้องสมุด และตั้งเป็นประเด็นคำถามในแบบสอบถาม

3.2.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2555 ประกอบด้วย นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป จำนวน 6,417 คน และระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 1,082 คน

3.2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ที่มีการตั้งประเด็นคำถามที่ใช้ในการศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรม การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการร่างโดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
- 2) ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และขอบเขตของงานวิจัย

- 4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา
- 5) ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
- 6) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
- 7) นำผลจากการทดลองใช้ มาหาความเที่ยง (Reliability) และปรับปรุงแบบสอบถามให้มีประสิทธิภาพ
- 8) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

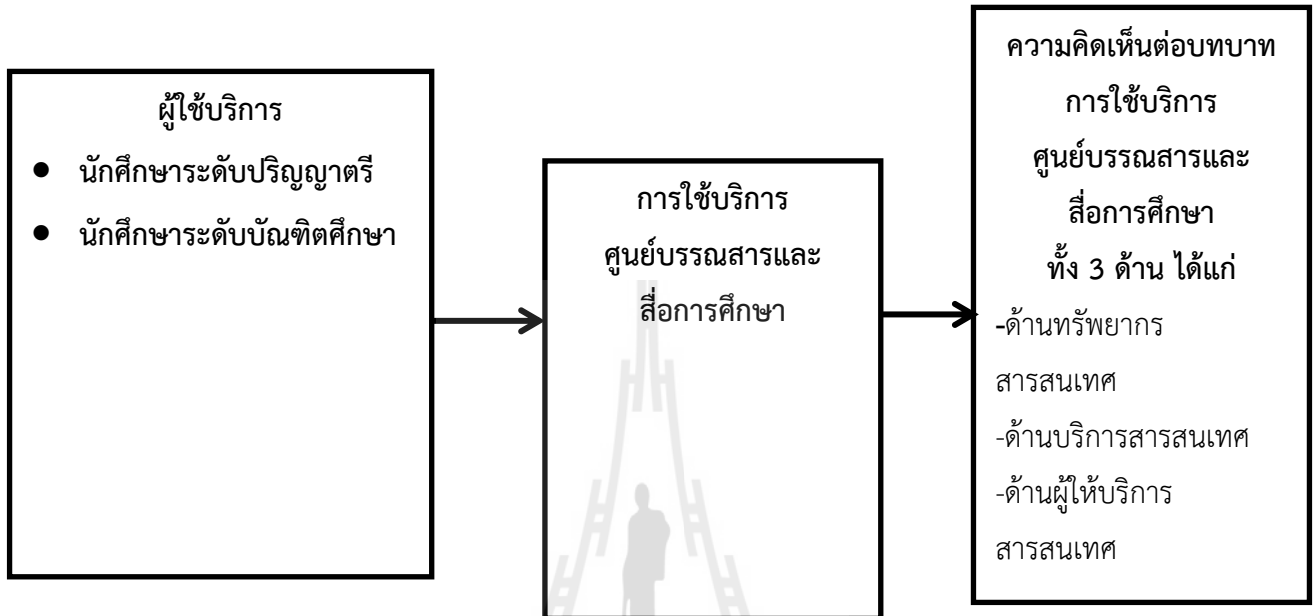
3.2.5 วิธีรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้กลุ่มสำนักวิชาและสาขาวิชาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น ได้จำนวนนักศึกษาแยกตามกลุ่มสำนักวิชา/สาขาวิชา เมื่อเข้าใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สภาพการใช้บริการ
- ตอนที่ 3 ผลจากการใช้บริการ
- ตอนที่ 4 ปัญหา ข้อเสนอแนะด้านทรัพยากรสารสนเทศ บริการสารสนเทศ และผู้ให้บริการสารสนเทศ

3.2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามจะนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์หาค่าสถิติทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่

3.3.1 ค่าร้อยละ ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้ห้องสมุด ได้แก่ การเรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จากการใช้บริการสารสนเทศ / ทรัพยากรสารสนเทศ วัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ความช่วยเหลือที่ท่านได้รับจากบรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เป็นต้น

3.3.2 ค่าเฉลี่ย ใช้สำหรับวิเคราะห์ระดับของความคิดเห็น แปลความโดยใช้ มาตรฐาน 5 ระดับ

ระดับ 5	หมายถึง	ความเห็นมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ความเห็นมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ความเห็นปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ความเห็นน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ความเห็นน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์การแปลผล ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2541)

4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด

3.3.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สำหรับการวิเคราะห์การกระจายของระดับความคิดเห็น

บทที่ 4

ผลการวิจัย และอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีต่อการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีและเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะต่อบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ในการสนับสนุน การศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลพร้อม การอภิปรายผล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่หนึ่งเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ เกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่สอง เป็นการนำเสนอสภาพการให้บริการศูนย์บรรณ สารและสื่อการศึกษา ตอนที่สามเป็นการนำเสนอผลจากการใช้บริการศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา และ ตอนที่สี่ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ประชากรในการศึกษาคั้งนี้คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่กำลังศึกษาใน ปีการศึกษา 2555 ทั้งระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป และระดับบัณฑิตศึกษาทุกชั้นปี ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. สภาพการให้บริการจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
3. ผลจากการใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
4. ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อทรัพยากรสารสนเทศ บริการสารสนเทศ และผู้ให้บริการ

สารสนเทศ

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์บทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อ การศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี คณะผู้วิจัยได้นำสัญลักษณ์แทนค่าสถิติ ดังนี้

$\bar{x}$ ค่าเฉลี่ย ใช้สำหรับวิเคราะห์ระดับของความคิดเห็น แปลความโดยใช้ มาตรฐาน 5 ระดับ

SD ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สำหรับการวิเคราะห์การกระจายของระดับความคิดเห็น โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1.1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามที่ส่งให้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปรากฏว่า แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน และมีความสมบูรณ์ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 695 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของแบบสอบถามที่ส่งออกทั้งหมด จากแบบสอบถามที่ตอบกลับคืน ผู้ตอบเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 55.40 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ร้อยละ 44.60 (รายละเอียดดังตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งออก			จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนและสมบูรณ์		
	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละต่อประชากรทั้งหมด (คน)	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละต่อประชากรทั้งหมด (คน)
ปริญญาตรี	385	55.40	6.00	385	55.40	6.00
บัณฑิตศึกษา	310	44.60	28.65	310	44.60	28.65
รวม	695	100.00		695	100.00	

4.1.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสำนักวิชา

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 385 คน ปรากฏว่าเป็น นักศึกษานักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 242 คน (ร้อยละ 62.86) เทคโนโลยีสังคม จำนวน 39 คน (ร้อยละ 10.12) แพทยศาสตร์ จำนวน 38 คน (ร้อยละ 9.87) เทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 36 คน (ร้อยละ 9.35) พยาบาลศาสตร์ จำนวน 18 คน (ร้อยละ 4.68) และวิทยาศาสตร์ จำนวน 12 คน (ร้อยละ 3.12)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 310 คน พบว่าเป็น นักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 250 คน และปริญญาเอก จำนวน 60 คน เมื่อจำแนกตามสำนัก วิชา พบว่า เป็นนักศึกษานักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 211 คน (ร้อยละ 68.06) เทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 33 คน (ร้อยละ 10.65) วิทยาศาสตร์ จำนวน 32 คน (ร้อยละ 10.32) เทคโนโลยีสังคม จำนวน 27 คน (ร้อยละ 8.71) และแพทยศาสตร์ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 2.26) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษาและสำนักวิชา

สำนักวิชา	ปริญญาตรี		บัณฑิตศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิทยาศาสตร์	12	3.12	32	10.32
เทคโนโลยีสังคม	39	10.12	27	8.71
เทคโนโลยีการเกษตร	36	9.35	33	10.65
วิศวกรรมศาสตร์	242	62.86	211	68.06
แพทยศาสตร์	38	9.87	7	2.26
พยาบาลศาสตร์	18	4.68	-	-
รวม	385	100.00	310	100.00

4.2 สภาพการให้บริการจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

รายละเอียดที่นำเสนอในตอนนี้เป็นสภาพการให้บริการของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ประกอบด้วย 5 เรื่อง ได้แก่

1) การเรียนรู้การให้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ประกอบด้วย การเรียนรู้จากรายวิชา เอกสาร คู่มือประชาสัมพันธ์ คำแนะนำจากบรรณารักษ์ อาจารย์ผู้สอน ฯลฯ รวม 7 เรื่อง

2) วิธีการให้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ประกอบด้วย การบริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา และการให้บริการโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

3) เหตุผลหลักสามประการแรกที่ใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ประกอบด้วย สถานที่ เวลาเปิดบริการ ผู้ให้บริการ ฯลฯ รวม 10 เรื่อง

4) ทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ประกอบด้วย หนังสือวารสาร งานวิจัย นวนิยาย ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ รวม 9 เรื่อง

5) บริการที่ได้รับจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ประกอบด้วย บริการยืม-คืน บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการตอบคำถามช่วยการค้นคว้า บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat บริการแนะนำการใช้ห้องสมุดรวม ฯลฯ รวม 12 เรื่อง

4.2.1 การเรียนรู้การให้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

การเรียนรู้การให้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ที่สอบถามมี 7 เรื่อง ได้แก่

- 1) จากรายวิชา เช่น รายวิชา Logical Thinking, Use Computer, Seminar
- 2) เอกสาร/คู่มือประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
- 3) คำแนะนำจากบรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
- 4) อาจารย์ผู้สอน
- 5) เพื่อน
- 6) ประสบการณ์การใช้ห้องสมุดเดิม
- 7) อื่นๆ

ผลปรากฏดังนี้

ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของวิธีการเรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีวิธีการเรียนรู้การใช้บริการจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาสามอันดับแรกตามลำดับดังนี้ คือ จากเอกสาร/คู่มือประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 23.45) จากรายวิชา เช่น รายวิชา Logical Thinking, Use Computer, Seminar (ร้อยละ 18.42) และอันดับสามจากเพื่อน (ร้อยละ 18.27)

เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มีแหล่งเรียนรู้การใช้บริการจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาสามอันดับแรกตามลำดับดังนี้ คือ จากเพื่อน (ร้อยละ 23.38) รองลงมาคือ จากรายวิชา เช่น รายวิชา Logical Thinking, Use Computer, Seminar (ร้อยละ 22.08) และจากเอกสาร / คู่มือประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 21.30)

ในขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีวิธีเรียนรู้การใช้บริการจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา 3 อันดับแรกตามลำดับดังนี้ จากเอกสาร / คู่มือประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 26.13) รองลงมาคือ คำแนะนำจากบรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 17.74) อันดับสุดท้ายคือจากรายวิชา เช่น รายวิชา Logical Thinking, Use Computer, Seminar (ร้อยละ 13.87) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.3)

จะเห็นได้ว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีจะมีเพื่อนที่สามารถคอยให้ความช่วยเหลือ และไม่กล้าถามบรรณารักษ์ “เพื่อน” เป็นแหล่งสารสนเทศประเภทบุคคลที่สำคัญ เมื่อเทียบกับบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นแหล่งบุคคลด้วยกัน การถามเพื่อนแม้บางครั้งจะไม่ได้คำตอบหรือข้อมูลที่ต้องการแต่เป็นวิธีการที่นักศึกษานิยมใช้ในการแสวงหาทรัพยากรสารสนเทศ โดยเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรีจะมีความกลัวที่จะถาม และ ความกลัวที่ถูกหาว่าไม่รู้ (ประภาวดี สืบสนธิ์, 2547)

ในขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเมื่อประสบปัญหาหรือข้อสงสัย กล้าที่จะสอบถามจากบรรณารักษ์ ดังนั้นควรมีการเพิ่มสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้นโดยเฉพาะนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งมีการเรียนรู้จากเอกสาร/คู่มือประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละวิธีเรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งเรียนรู้การใช้บริการ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	ปริญญาตรี		บัณฑิตศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เอกสาร / คู่มือประชาสัมพันธ์ของ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	82	21.30	81	26.13	163	23.45
จากรายวิชา เช่น รายวิชา Logical Thinking, Use Computer, Seminar	85	22.08	43	13.87	128	18.42
เพื่อน	90	23.38	37	11.94	127	18.27
คำแนะนำจากบรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา	71	18.44	55	17.74	126	18.13
ประสบการณ์การใช้ห้องสมุดเดิม	38	9.87	41	13.23	79	11.37
อาจารย์ผู้สอน	16	4.16	42	13.55	58	8.35
อื่น ๆ คือ คลิปวีดิทัศน์แนะนำ ห้องสมุด	2	0.52	5	1.61	7	1.01
ไม่ระบุ	1	0.26	6	1.94	7	1.01
รวม	385	100.00	310	100.00	695	100.00

ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของวิธีเรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและ
สื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา พบว่า นักศึกษาในแต่ละสำนัก
วิชาวิธีเรียนรู้การใช้บริการจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาที่แตกต่างกัน อันดับแรก คือ
นักศึกษานักวิชาเทคโนโลยีสังคม มีวิธีการเรียนรู้จากรายวิชา เช่น รายวิชา Logical Thinking,
Use Computer, Seminar (ร้อยละ 48.72) สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ เรียนรู้จากเอกสาร / คู่มือ
ประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 41.67) สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร
และวิศวกรรมศาสตร์ เรียนรู้จากเพื่อน (ร้อยละ 22.22 และร้อยละ 26.03 ตามลำดับ) สำนักวิชา
แพทยศาสตร์ เรียนรู้จากคำแนะนำจากบรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
(ร้อยละ 26.32) และสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ เรียนรู้จากเอกสาร / คู่มือประชาสัมพันธ์ของศูนย์
บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 38.89) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของวิธีเรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา

วิธีเรียนรู้การใช้บริการ ศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา	สำนักวิชา											
	เทคโนโลยี สังคม		วิทยาศาสตร์		เทคโนโลยีการ เกษตร		วิศวกรรม ศาสตร์		แพทยศาสตร์		พยาบาล ศาสตร์	
	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ
จากรายวิชา เช่น รายวิชา Logical Thinking, Use Computer, Seminar	19	48.72	2	16.67	6	16.67	46	19.01	9	23.68	3	16.67
เอกสาร / คู่มือ ประชาสัมพันธ์ของศูนย์ บรรณสารและสื่อการศึกษา	7	17.95	5	41.67	6	16.67	49	20.25	8	21.05	7	38.89
คำแนะนำจากบรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ศูนย์บรรณสาร และสื่อการศึกษา	3	7.69	3	25.00	7	19.44	43	17.77	10	26.32	5	27.78
อาจารย์ผู้สอน	1	2.56	-	-	4	11.11	11	4.55	-	-	-	-
เพื่อน	6	15.38	2	16.67	8	22.22	63	26.03	8	21.05	3	16.67
ประสบการณ์การใช้ ห้องสมุดเดิม	3	7.69	-	-	5	13.89	28	11.57	2	5.26	-	-
อื่น ๆ คือ คลิปวีดิทัศน์ แนะนำห้องสมุด	-	-	-	-	-	-	2	0.83	-	-	-	-
รวม	39	100	12	100	36	100	242	100	38	100	18	100

ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของวิธีการเรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอกมีการเรียนรู้แตกต่างกันดังนี้ นักศึกษาระดับปริญญาโท มีการเรียนรู้สามอันดับแรก คือ จากเอกสาร / คู่มือประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 24.80) รองลงมาคือ จากรายวิชา เช่น รายวิชา Logical Thinking, Use Computer, Seminar (ร้อยละ 16.40) และจากอาจารย์ผู้สอน (ร้อยละ 15.20) สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาเอก มีแหล่งเรียนรู้สามอันดับแรกตามลำดับ คือ คำแนะนำจากบรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 36.67) รองลงมาคือ เอกสาร / คู่มือประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 31.67) อันดับสาม คือ ประสบการณ์การใช้ห้องสมุดเดิม (ร้อยละ 15.00) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของวิธีเรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

วิธีการเรียนรู้การใช้บริการ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	ปริญญาโท		ปริญญาเอก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จากรายวิชา เช่น รายวิชา Logical Thinking, Use Computer, Seminar	41	16.40	2	3.33
เอกสาร / คู่มือประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	62	24.80	19	31.67
คำแนะนำจากบรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	33	13.20	22	36.67
อาจารย์ผู้สอน	38	15.20	4	6.67
เพื่อน	34	13.60	3	5.00
ประสบการณ์การใช้ห้องสมุดเดิม	32	12.80	9	15.00
อื่น ๆ คือ คลิปีดิทัศน์แนะนำห้องสมุด	4	1.60	1	1.67
ไม่ระบุ	6	2.40	-	-
รวม	250	100.00	60	100.00

4.2.2 วิธีการใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

ในการสอบถามการให้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาได้กำหนดให้การใช้บริการทั้งหมดเท่ากับ 100 ระหว่างการใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาและการใช้บริการโดยผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบทั้งนักศึกษาระดับปริญญาตรีและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีการใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มากกว่าการใช้บริการโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

โดยในภาพรวมการใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 56.08 และการใช้บริการโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 43.92

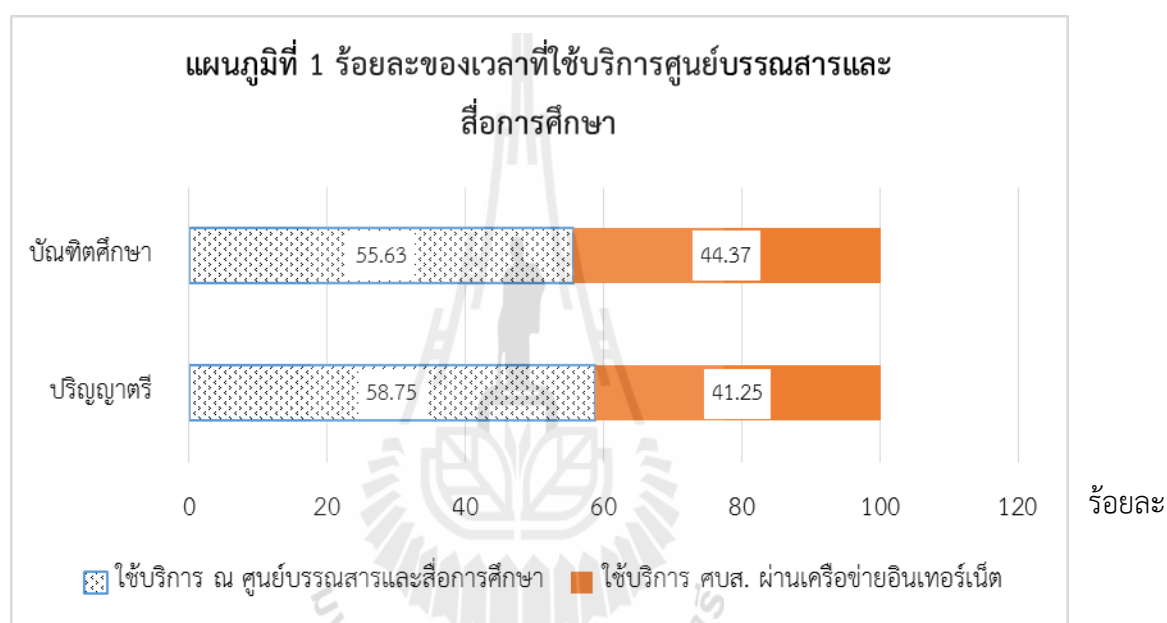
เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีวิธีการใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ร้อยละ 58.75 และการใช้บริการโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 41.25 ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีวิธีการใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ร้อยละ 55.63 การใช้บริการโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 44.37 (รายละเอียดดังตารางที่ 4.6)

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dickenson, Don (2006) ที่ได้ศึกษาบทบาทของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษากับการเรียนการสอนของอาจารย์และนักศึกษา ของรัฐโคโลราโด พบว่า การใช้บริการของห้องสมุดโดยการมาด้วยตนเอง (ร้อยละ 53) และการใช้บริการผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 47) ซึ่งวิธีการใช้บริการดังกล่าวมีปริมาณและสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ดังนั้น ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาจึงควรจัดเตรียมหรือเพิ่มบริการให้ผู้ใช้สามารถใช้บริการโดยผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ ขณะเดียวกันควรมีการจัดเตรียมความพร้อมของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับการใช้บริการได้พร้อมกันได้ที่หลายคน ลักษณะห้องสมุดจะมีลักษณะเป็นห้องสมุดผสม (Hybrid Library) ที่ยังคงต้องมีพื้นที่และทรัพยากรสารสนเทศ สำหรับผู้ใช้ที่ต้องการใช้บริการห้องสมุด ณ ห้องสมุดควบคู่ไปกับการให้บริการแก่ผู้ใช้ที่ต้องการเข้าถึงบริการสารสนเทศ และทรัพยากรสารสนเทศโดยผ่านระบบเครือข่าย (พิมพ์ร่ำไพ เปรรมสมิทธิ์, 2545)

ตารางที่ 4.6 ร้อยละของเวลาที่ใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

การใช้บริการ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	ปริญญาตรี	บัณฑิตศึกษา	รวม
ร้อยละของเวลาที่ใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา	58.75	55.63	56.08
ร้อยละของเวลาที่ใช้บริการศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	41.25	44.37	43.92

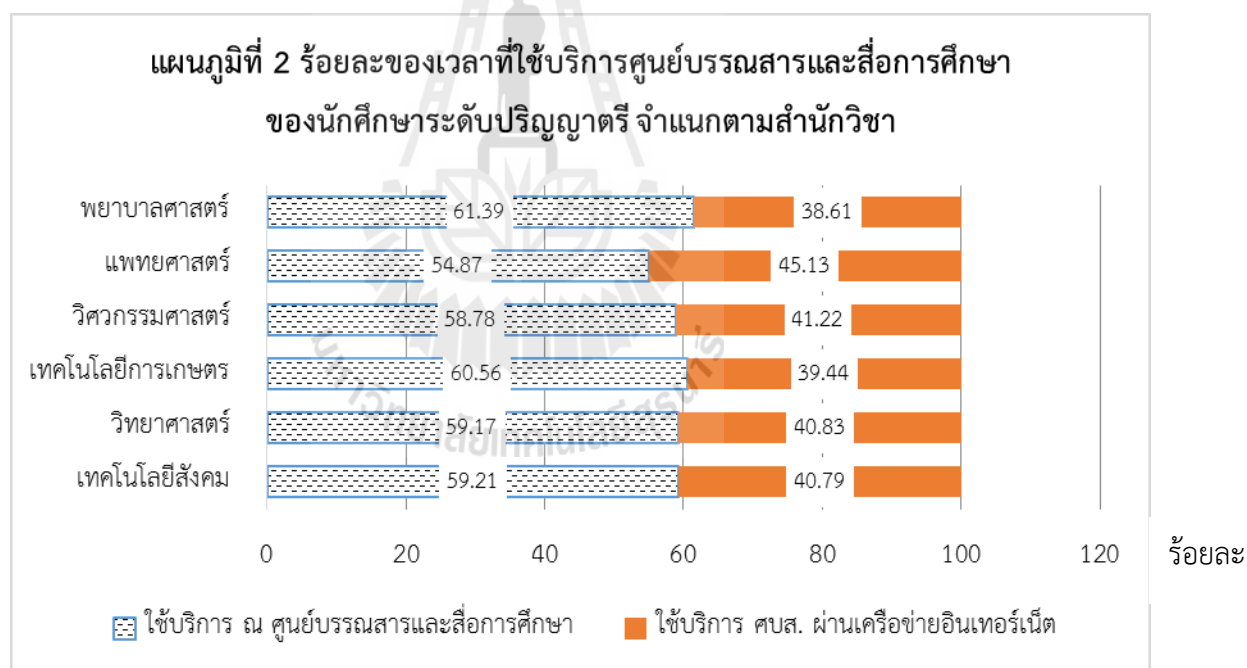

ผลการวิเคราะห์สัดส่วนการใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา พบว่า ทุกสำนักวิชามีการใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา สูงกว่า การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (รายละเอียดดังตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 ร้อยละของเวลาที่ใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา

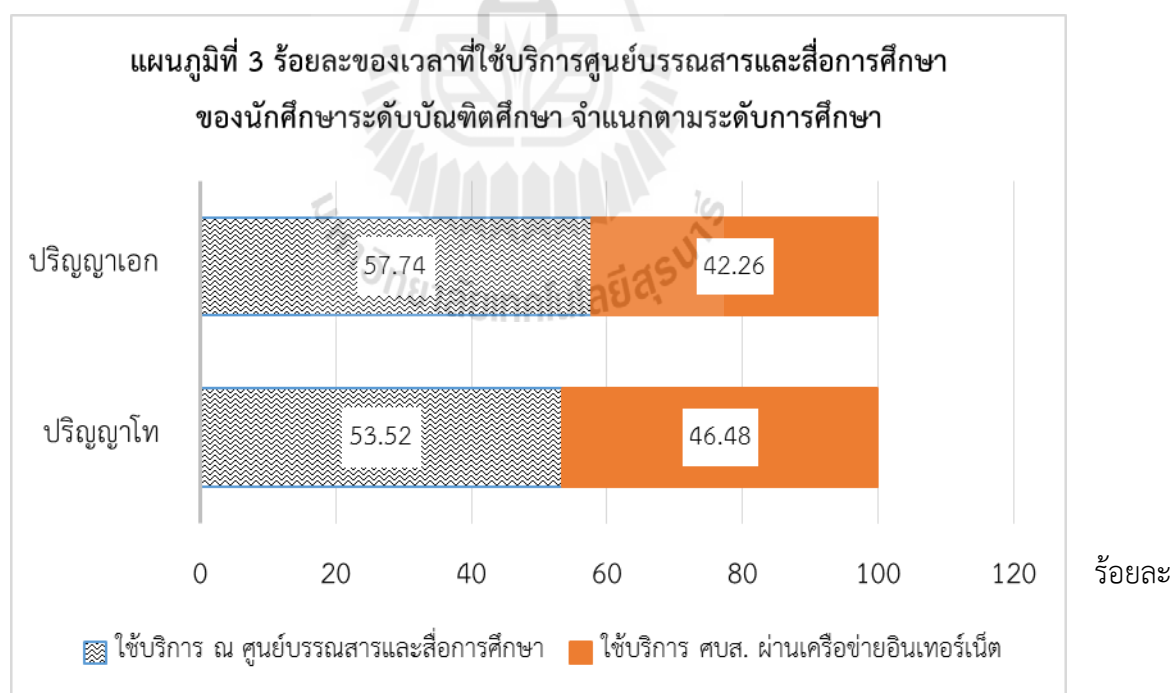
การใช้บริการ ศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา	สำนักวิชา					
	เทคโนโลยี สังคม	วิทยาศาสตร์	เทคโนโลยี การเกษตร	วิศวกรรม ศาสตร์	แพทย ศาสตร์	พยาบาล ศาสตร์
ร้อยละของเวลาที่ใช้ บริการ ณ ศูนย์บรรณสาร และสื่อการศึกษา	59.21	59.17	60.56	58.78	54.87	61.39
ร้อยละของเวลาที่ใช้ บริการศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา โดยผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต	40.79	40.83	39.44	41.22	45.13	38.61

ผลการวิเคราะห์สัดส่วนการใช้บริการของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก มีสัดส่วนของการใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา สูงกว่า สัดส่วนของการใช้บริการศูนย์ บรรณสารและสื่อการศึกษา โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่นเดียวกัน คือ ร้อยละ 55.63 และร้อยละ 44.37 (รายละเอียดดังตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 ร้อยละของเวลาที่ใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

การใช้บริการ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	รวม
ร้อยละของเวลาที่ใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	53.52	57.74	55.63
ร้อยละของเวลาที่ใช้บริการศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	46.48	42.26	44.37

4.2.3 เหตุผลหลักสามประการที่นักศึกษามาใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

จากการสอบถามเหตุผลหลักสามประการที่มาใช้บริการ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงเหตุผลหลักสามประการแรก รวม 9 เรื่อง ประกอบด้วย

- 1) เป็นสถานที่ที่มีความสะดวกสบาย
- 2) มีเวลาเปิดบริการที่เหมาะสม
- 3) สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้พบ
- 4) บรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเต็มใจให้ความช่วยเหลือ
- 5) มีสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ตรงกับความต้องการ
- 6) มีบรรยากาศที่เงียบสงบเหมาะแก่การศึกษาค้นคว้า
- 7) มีห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว
- 8) มีสิ่งอำนวยความสะดวกหลากหลาย เช่น คอมพิวเตอร์, iPod, Quicktionary, eBookReader, Scanner, iPad, etc.
- 9) เป็นสถานที่นัดพบ หรือประชุมกับเพื่อนๆ

ผลปรากฏ ดังนี้

การจัดลำดับความสำคัญของเหตุผลหลักสามประการ ที่ผู้ตอบมาใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ ให้เหตุผลประการแรกในการมาใช้บริการ คือ เป็นสถานที่ที่มีความสะดวกสบาย (ร้อยละ 63.17) เหตุผลประการที่สอง คือ สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้พบ (ร้อยละ 50.94) และประการที่สาม มีบรรยากาศที่เงียบสงบเหมาะแก่การศึกษาค้นคว้า (ร้อยละ 47.77)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เหตุผลสามประการแรก ในการมาใช้บริการของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ทั้งของนักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา สอดคล้องกับภาพรวมข้างต้น ยกเว้น เหตุผลประการแรกของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คือ สามารถค้นหาสารสนเทศได้พบ และเหตุผลประการที่สองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ มีบรรยากาศที่เงียบสงบเหมาะแก่การศึกษาค้นคว้า (รายละเอียดดังตารางที่ 4.9)

ผลที่ปรากฏนี้แตกต่างจากการวิจัยของ Dickenson, Don (2006) ที่พบว่า เหตุผลประการแรกที่นักศึกษาเข้าใช้ห้องสมุด คือ เป็นสถานที่ที่เงียบสงบ แต่อย่างไรก็ตามจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าเหตุผลในหัวข้อการมีบรรยากาศที่เงียบสงบเหมาะแก่การศึกษาค้นคว้า เป็น 1 ใน 3 ของเหตุผลหลักสามประการในการใช้บริการ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับบทบาทและหน้าที่หลักของห้องสมุดที่มีหน้าที่ในการเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

จึงควรจัดบรรยากาศห้องสมุดให้เป็นสถานที่ที่มีความสะดวกสบาย เจียบสงบเหมาะแก่การศึกษา ค้นคว้า ตลอดจนจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา และมีเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการได้พบ

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของเหตุผลหลักสามประการในการใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

เหตุผลหลักสามประการในการใช้ บริการศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา	ปริญญาตรี		บัณฑิตศึกษา		รวม	
	จำนวน (n=385)	ร้อยละ	จำนวน (n=310)	ร้อยละ	จำนวน (n=695)	ร้อยละ
เป็นสถานที่ที่มีความสะดวกสบาย สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการ ได้พบ	272	70.65	167	53.87	439	63.17
มีบรรยากาศที่เงียบสงบเหมาะแก่ การศึกษาค้นคว้า	201	52.21	131	42.26	332	47.77
มีสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ตรงกับ ความต้องการ	85	22.08	98	31.61	183	26.33
มีห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว	108	28.05	71	22.90	179	25.76
เป็นสถานที่นัดพบ หรือ ประชุมกับ เพื่อนๆ	97	25.19	54	17.42	151	21.73
มีสิ่งอำนวยความสะดวกหลากหลาย เช่น คอมพิวเตอร์, iPod, Quicktionary, eBookReader, Scanner, iPad, etc.	84	21.82	58	18.71	142	20.43
มีเวลาเปิดบริการที่เหมาะสม	86	22.34	51	16.45	137	19.71
บรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เต็มใจให้ความช่วยเหลือ	31	8.05	23	7.42	54	7.77
อื่น ๆ เช่น ติดกับเพื่อน บรรยากาศดี	6	1.56	12	3.87	18	2.59

เหตุผลหลักสามประการที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีมาใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จำแนกตามสำนักวิชา พบว่า นักศึกษาทุกสำนักวิชามีเหตุผลหลักประการแรก คือ เป็นสถานที่ที่มีความสะดวกสบาย ยกเว้น นักศึกษาสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์มีเหตุผลหลักประการแรก คือ สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้พบ

ส่วนเหตุผลหลักประการที่สอง พบว่า นักศึกษาทุกสำนักวิชามีเหตุผลเหมือนกัน คือ มีบรรยากาศเงียบสงบเหมาะแก่การศึกษาค้นคว้า ยกเว้นสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ เห็นว่าเป็นสถานที่ที่มีความสะดวกสบาย ส่วนเหตุผลประการที่สามแตกต่างกัน คือ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการเกษตร และแพทยศาสตร์ให้เหตุผลเดียวกัน คือ สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้พบ ในขณะที่สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มีเหตุผลคือ มีสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ตรงกับความต้องการ และสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ คือ มีบรรยากาศเงียบสงบเหมาะแก่การศึกษาค้นคว้า (รายละเอียดดังตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของเหตุผลสามประการในการใช้บริการศูนย์บรรณสารและ
สื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา

เหตุผลหลักสาม ประการในการใช้ บริการศูนย์บรรณ สารและสื่อการศึกษา	สำนักวิชา											
	เทคโนโลยี สังคม		วิทยาศาสตร์		เทคโนโลยี การเกษตร		วิศวกรรมศาสตร์		แพทยศาสตร์		พยาบาล ศาสตร์	
	จำนวน (n=39)	ร้อย ละ	จำนวน (n=12)	ร้อย ละ	จำนวน (n=36)	ร้อย ละ	จำนวน (n=242)	ร้อย ละ	จำนวน (n=38)	ร้อย ละ	จำนวน (n=18)	ร้อย ละ
เป็นสถานที่ที่มีความ สะดวกสบาย	29	74.36	8	66.67	26	72.22	172	71.07	27	71.05	10	55.56
มีเวลาเปิดบริการที่ เหมาะสม	8	20.51	5	41.67	12	33.33	50	20.66	8	21.05	3	16.67
สามารถค้นหาสารสนเทศ ที่ต้องการได้พบ	12	30.77	6	50.00	13	36.11	105	43.39	14	36.84	15	83.33
บรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ ห้องสมุดเต็มใจให้ความ ช่วยเหลือ	3	7.69	1	8.33	3	8.33	19	7.85	3	7.89	2	11.11
มีสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ตรงกับ ความต้องการ	7	17.95	4	33.33	13	36.11	52	21.49	7	18.42	2	11.11
มีบรรยากาศเงียบสงบ เหมาะแก่การศึกษา ค้นคว้า	25	64.10	7	58.33	18	50.00	122	50.41	20	52.63	9	50.00
มีห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว	10	25.64	2	16.67	9	25.00	70	28.93	11	28.95	6	33.33
มีสิ่งอำนวยความสะดวก หลากหลาย เช่น คอมพิวเตอร์, iPod, Quicktionary, Scanner, iPad, etc.	6	15.38	3	25.00	3	8.33	56	23.14	9	23.68	7	38.89
เป็นสถานที่นัดพบ หรือ ประชุมกับเพื่อนๆ	13	33.33	-	-	11	30.56	61	25.21	12	31.58	-	-
อื่น ๆ เช่น ดิวกับเพื่อน บรรยากาศดี	-	-	-	-	-	-	6	2.48	-	-	-	-

เหตุผลหลักสามประการในการใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า เหตุผลประการแรกและประการที่สองของนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกสลับกัน คือ เหตุผลประการแรกของนักศึกษาระดับปริญญาโท คือ สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้พบ ในขณะที่นักศึกษาระดับปริญญาเอก คือ เป็นสถานที่ที่มีความสะดวกสบาย ส่วนเหตุผลประการที่สองของนักศึกษาระดับปริญญาโท คือ เป็นสถานที่ที่มีความสะดวกสบาย และนักศึกษาระดับปริญญาเอก คือ สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้พบ สำหรับเหตุผลประการที่สามของนักศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก คือ มีบรรยากาศที่เงียบสงบเหมาะแก่การศึกษาค้นคว้า (รายละเอียดดังตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของเหตุผลหลักสามประการในการใช้บริการศูนย์บรรณสาร
และสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

เหตุผลหลักสามประการในการ ใช้บริการศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา	ปริญญาโท		ปริญญาเอก		รวม	
	จำนวน (n=250)	ร้อยละ	จำนวน (n=60)	ร้อยละ	จำนวน (n=310)	ร้อยละ
สามารถค้นหาสารสนเทศที่ ต้องการได้พบ	152	60.80	37	61.67	189	60.97
เป็นสถานที่ที่มีความ สะดวกสบาย	126	50.40	41	68.33	167	53.87
มีบรรยากาศที่เงียบสงบเหมาะ แก่การศึกษาค้นคว้า	103	41.20	28	46.67	131	42.26
มีสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ตรง กับความต้องการ	78	31.20	20	33.33	98	31.61
มีห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว	51	20.40	20	33.33	71	22.90
มีสิ่งอำนวยความสะดวก หลากหลาย เช่น คอมพิวเตอร์, iPod, Quicktionary, eBookReader, Scanner, iPad, etc.	52	20.80	6	10.00	58	18.71
เป็นสถานที่นัดพบ หรือ ประชุม กับเพื่อนๆ	48	19.20	6	10.00	54	17.42
มีเวลาเปิดบริการที่เหมาะสม	36	14.40	15	25.00	51	16.45
บรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ ห้องสมุดเต็มใจให้ความ ช่วยเหลือ	18	7.20	5	8.33	23	7.42
อื่น ๆ เช่น ติดกับเพื่อน บรรยากาศดี	11	4.40	1	1.67	12	3.87

4.2.4 ทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

จากการสอบถามการใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา รวม 9 เรื่อง ประกอบด้วย

- 1) หนังสือตำรา
- 2) หนังสืออ้างอิง
- 3) วารสารวิชาการ
- 4) รายงานการวิจัย / วิทยานิพนธ์
- 5) นวนิยาย เรื่องสั้น พ็อคเก็ตบุ๊กส์
- 6) ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
- 7) คลังข้อสอบออนไลน์
- 8) Video on Demand
- 9) อื่นๆ

ผลปรากฏ ดังนี้

การใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา ผู้ตอบส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75.97) ใช้หนังสือตำรา รองลงมาตามลำดับคือ ใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์) (ร้อยละ 40.43) หนังสืออ้างอิง (ร้อยละ 30.50) รายงานการวิจัย / วิทยานิพนธ์ (ร้อยละ 29.50) วารสารวิชาการ คลังข้อสอบออนไลน์ (ร้อยละ 28.35 เท่ากัน) นวนิยาย เรื่องสั้น พ็อคเก็ตบุ๊กส์ (ร้อยละ 21.73) Video on Demand (ร้อยละ 21.01) และอื่นๆ เช่น นิตยสาร (ร้อยละ 1.44)

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษามีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาในอันดับแรกเหมือนกัน คือ ใช้หนังสือตำรา (ร้อยละ 74.55 และ 77.74) แต่มีอันดับสองและอันดับสามแตกต่างกัน โดยนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้คลังข้อสอบออนไลน์ (ร้อยละ 39.48) เป็นอันดับสอง และ Video on Demand (ร้อยละ 31.43) เป็นอันดับสาม ในขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์) (ร้อยละ 54.19) เป็นอันดับสอง และ รายงานการวิจัย / วิทยานิพนธ์ (ร้อยละ 46.13) เป็นอันดับสาม (รายละเอียดตารางที่ 4.12)

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาวดี สืบสนธิ์ (2547) ที่พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ใช้หนังสือตำราเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทนาพร แยมเทศ (2546) ที่ได้ศึกษา บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการสนับสนุน

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ในด้านทรัพยากรสารสนเทศ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ความสำคัญกับหนังสือ ตำรา เป็นลำดับที่หนึ่ง ซึ่งหนังสือตำราจะให้เนื้อหาในหัวข้อที่ต้องการอย่างละเอียด มีเนื้อหาที่ทันสมัย มีความน่าเชื่อถือของผู้เขียน ดังนั้น ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาในฐานะห้องสมุดที่รวบรวมสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน จึงมีหน้าที่บทบาทในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ครอบคลุมหลักสูตรที่เปิดสอนและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีให้ความสำคัญ เช่น การเพิ่มเติมข้อสอบในคลังข้อสอบออนไลน์ เพื่อให้ให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีได้ทบทวนก่อนการสอบ การจัดหาฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เป็นต้น อันจะเป็นการส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาให้การศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอนทั้งระดับบัณฑิตศึกษาและระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละการใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
จำแนกตามระดับการศึกษา

ทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้จาก ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	ปริญญาตรี		บัณฑิตศึกษา		รวม	
	จำนวน (n=385)	ร้อยละ	จำนวน (n=310)	ร้อยละ	จำนวน (n=695)	ร้อยละ
หนังสือตำรา	287	74.55	241	77.74	528	75.97
ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสาร อิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูล ออนไลน์)	113	29.35	168	54.19	281	40.43
หนังสืออ้างอิง	112	29.09	100	32.26	212	30.50
รายงานการวิจัย / วิทยานิพนธ์	62	16.10	143	46.13	205	29.50
วารสารวิชาการ	88	22.86	109	35.16	197	28.35
คลังข้อสอบออนไลน์	152	39.48	45	14.52	197	28.35
นวนิยาย เรื่องสั้น พ็อคเก็ตบุ๊กส์	106	27.53	45	14.52	151	21.73
Video on Demand	121	31.43	25	8.06	146	21.01
อื่น ๆ เช่น นิตยสาร	5	1.30	5	1.61	10	1.44

เมื่อพิจารณาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา พบว่า ทุกสำนักวิชามีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศใน ลำดับแรกเหมือนกัน คือ ใช้นั่งสื่อดำรง โดยสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม (ร้อยละ 71.79) วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 33.33) เทคโนโลยีการเกษตร (ร้อยละ 61.11) วิศวกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 77.27) แพทยศาสตร์ (ร้อยละ 73.68) และพยาบาลศาสตร์ (ร้อยละ 100)

ส่วนการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในลำดับรองลงมามีความแตกต่างกัน ดังนี้ สำนักวิชา แพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยีการเกษตร ใช้นั่งสื่อออนไลน์ คือ (ร้อยละ 44.74 42.15 และ 36.11 ตามลำดับ) รวมทั้ง พบว่าสำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตรมีการใช้ Video on Demand เท่ากับนั่งสื่อออนไลน์อีกด้วย ในขณะที่สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ ใช้วารสารวิชาการ รายงานการวิจัย / วิทยานิพนธ์ และนั่งสื่อออนไลน์ (ร้อยละ 25.00 เท่ากัน) สำหรับสำนักวิชา พยาบาลศาสตร์ ใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูล ออนไลน์) (ร้อยละ 88.89) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละการใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา

การใช้ทรัพยากร สารสนเทศ จากศูนย์บรรณ สารและสื่อการศึกษา	สำนักวิชา											
	เทคโนโลยี สังคม		วิทยาศาสตร์		เทคโนโลยี การเกษตร		วิศวกรรมศาสตร์		แพทยศาสตร์		พยาบาล ศาสตร์	
	จำนวน (n=39)	ร้อยละ	จำนวน (n=12)	ร้อยละ	จำนวน (n=36)	ร้อยละ	จำนวน (n=242)	ร้อยละ	จำนวน (n=38)	ร้อยละ	จำนวน (n=18)	ร้อยละ
หนังสือตำรา	28	71.79	4	33.33	22	61.11	187	77.27	28	73.68	18	100.00
หนังสืออ้างอิง	17	43.59	-	-	11	30.56	72	29.75	4	10.53	8	44.44
วารสารวิชาการ	9	23.08	3	25.00	10	27.78	50	20.66	6	15.79	10	55.56
รายงานการวิจัย / วิทยานิพนธ์	4	10.26	3	25.00	12	33.33	25	10.33	5	13.16	13	72.22
นวนิยาย เรื่องสั้น พ็อคเก็ตบุ๊กส์	16	41.03	2	16.67	9	25.00	58	23.97	14	36.84	7	38.89
ฐานข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ (หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์)	10	25.64	1	8.33	10	27.78	65	26.86	11	28.95	16	88.89
คลังข้อสอบออนไลน์	9	23.08	3	25.00	13	36.11	102	42.15	17	44.74	8	44.44
Video on Demand	5	12.82	1	8.33	13	36.11	81	33.47	13	34.21	8	44.44
อื่น ๆ เช่น นิตยสาร	-	-	-	-	1	2.78	4	1.65	-	-	-	-

เมื่อพิจารณาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอกมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาสองอันดับแรกเหมือนกันตามลำดับดังนี้ อันดับแรกใช้หนังสือตำรา (ร้อยละ 75.60 และ 86.67) อันดับสองใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์) (ร้อยละ 50.40 และ 70.00) ส่วนอันดับสามมีการใช้แตกต่างกัน คือ ระดับปริญญาโท ใช้รายงานการวิจัย / วิทยานิพนธ์ (ร้อยละ 46.40) ส่วนระดับปริญญาเอก ใช้วารสารวิชาการ (ร้อยละ 60.00) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ จากศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา	ปริญญาโท		ปริญญาเอก		รวม	
	จำนวน (n=250)	ร้อยละ	จำนวน (n=60)	ร้อยละ	จำนวน (n=310)	ร้อยละ
หนังสือตำรา	189	75.60	52	86.67	241	77.74
ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสาร อิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูล ออนไลน์)	126	50.40	42	70.00	168	54.19
รายงานการวิจัย / วิทยานิพนธ์	116	46.40	27	45.00	143	46.13
วารสารวิชาการ	73	29.20	36	60.00	109	35.16
หนังสืออ้างอิง	79	31.60	21	35.00	100	32.26
นวนิยาย เรื่องสั้น พ็อคเก็ตบุ๊กส์	32	12.80	13	21.67	45	14.52
คลังข้อสอบออนไลน์	39	15.60	6	10.00	45	14.52
Video on Demand	17	6.80	8	13.33	25	8.06
อื่น ๆ เช่น นิตยสาร	3	1.20	-	-	3	0.97

4.2.5 บริการที่ได้รับจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

จากการสอบถามบริการที่ได้รับจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา รวม 11 บริการ ประกอบด้วย

- 1) บริการยืม – คณิตพยากรสารสนเทศ
- 2) บริการยืมระหว่างห้องสมุด
- 3) บริการตอบคำถามช่วยการค้นคว้า
- 4) บริการสืบค้นสารสนเทศและเตรียมเอกสาร (อินเทอร์เน็ต และพิมพ์ผลการสืบค้น)
- 5) บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat
- 6) บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด
- 7) บริการแนะนำการใช้ฐานข้อมูล / โปรแกรม EndNote
- 8) บริการ Video on Demand (เช่น ชมภาพยนตร์ สารคดี ฟังเพลง ทบทวน

บทเรียน ฯลฯ)

- 9) บริการห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว
- 10) บริการสิ่งอำนวยความสะดวก (iPod, Quicktionary, eBookReader, Scanner,

iPad ฯลฯ)

- 11) บริการสืบค้นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากภายนอกมหาวิทยาลัย (โดยผ่าน VPN – Virtual Private Network)

ผลปรากฏ ดังนี้

บริการที่ได้รับจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาผู้ตอบส่วนใหญ่ใช้บริการยืม – คณิตพยากรสารสนเทศ (ร้อยละ 59.14) รองลงมาตามลำดับ คือ บริการห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว (ร้อยละ 47.91) บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat (ร้อยละ 38.71) บริการสืบค้นสารสนเทศและเตรียมเอกสาร (อินเทอร์เน็ต และพิมพ์ผลการสืบค้น) (ร้อยละ 35.11) บริการ Video on Demand (เช่น ชมภาพยนตร์ สารคดี ฟังเพลง ทบทวนบทเรียน ฯลฯ) (ร้อยละ 25.90) บริการยืมระหว่างห้องสมุด (ร้อยละ 19.42) บริการสืบค้นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากภายนอกมหาวิทยาลัย (โดยผ่าน VPN –Virtual Private Network) (ร้อยละ 19.14) บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด (ร้อยละ 16.55) บริการสิ่งอำนวยความสะดวก (iPod, Quicktionary, eBook Reader, Scanner, iPad ฯลฯ) (ร้อยละ 13.24) บริการแนะนำการใช้ฐานข้อมูล / โปรแกรม EndNote (ร้อยละ 12.95) บริการตอบคำถามช่วยการค้นคว้า (ร้อยละ 10.94)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบลักษณะที่แตกต่างระหว่างนักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา เป็นดังนี้ นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้บริการห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว (ร้อยละ 58.18) เป็นอันดับแรก อันดับสอง คือ บริการยืม – คณิตพยากรสารสนเทศ (ร้อยละ

56.88) และอันดับสาม คือ บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat (ร้อยละ 38.96) ในขณะที่นักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ใช้ บริการยืม – คืนทรัพยากรสารสนเทศ (ร้อยละ 61.94) เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ บริการสืบค้นสารสนเทศและเตรียมเอกสาร (อินเทอร์เน็ตและพิมพ์ผลการสืบค้น) (ร้อยละ 41.29) และอันดับสาม คือ บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat (ร้อยละ 38.39) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.18)

ผู้ตอบส่วนใหญ่ใช้บริการยืม-คืน ซึ่งเป็นบริการพื้นฐานของห้องสมุด ที่จำเป็นต้องจัด ให้แก่ผู้ใช้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ให้สามารถยืมทรัพยากรสารสนเทศออกไปจากห้องสมุด ได้ เพื่อตอบสนองความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศนอกเหนือจากการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ภายในห้องสมุด เป็นการสนับสนุนให้ผู้ใช้มีเวลาในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่ต้องการได้อย่างเต็มที่ แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบซึ่งเป็นนักศึกษามีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งปัจจุบันศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา ได้ให้บริการระบบการยืมและการคืนหนังสือด้วยตนเอง โดยมีตู้ยืมหนังสือ จำนวน 4 ตู้ และตู้รับคืนหนังสือ จำนวน 7 จุด กระจายตามจุดต่างๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น หอพักนักศึกษา อาคารเรียนรวม อาคารเครื่องมือ และอาคารบรรณสาร เป็นต้น และสามารถรับคืนได้ตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้นักศึกษามีความสะดวกสบายในการยืมและการคืนหนังสือมากยิ่งขึ้น รวมถึงการ ให้บริการห้องค้นคว้าโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานที่อ่านหนังสือเตรียมสอบ ทำรายงาน ประชุม กลุ่มย่อย ประกอบด้วยห้องค้นคว้าเดี่ยว จำนวน 32 ห้อง ห้องค้นคว่ากลุ่ม จำนวน 12 ห้อง ซึ่งผู้ใช้ สามารถขอใช้บริการได้ด้วยตนเองบนหน้าเว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละบริการสารสนเทศที่ได้รับจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
จำแนกตามระดับการศึกษา

บริการสารสนเทศที่ได้รับจาก ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	ปริญญาตรี		บัณฑิตศึกษา		รวม	
	จำนวน (n=385)	ร้อยละ	จำนวน (n=310)	ร้อยละ	จำนวน (n=695)	ร้อยละ
บริการยืม – คืนทรัพยากรสารสนเทศ	219	56.88	192	61.94	411	59.14
บริการห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว	224	58.18	109	35.16	333	47.91
บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat	150	38.96	119	38.39	269	38.71
บริการสืบค้นสารสนเทศและเตรียมเอกสาร (อินเทอร์เน็ต และพิมพ์ผลการสืบค้น)	116	30.13	128	41.29	244	35.11
บริการ Video on Demand (เช่น ชม ภาพยนตร์ สารคดี ฟังเพลง ทบทวน บทเรียน ฯลฯ)	140	36.36	40	12.90	180	25.90
บริการยืมระหว่างห้องสมุด	85	22.08	50	16.13	135	19.42
บริการสืบค้นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จาก ภายนอกมหาวิทยาลัย (โดยผ่าน VPN – Virtual Private Network)	38	9.87	95	30.65	133	19.14
บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด	77	20.00	38	12.26	115	16.55
บริการสิ่งอำนวยความสะดวก (iPod, Quicktionary, eBook Reader, Scanner, iPad ฯลฯ)	67	17.40	25	8.06	92	13.24
บริการแนะนำการใช้ฐานข้อมูล / โปรแกรม EndNote	26	6.75	64	20.65	90	12.95
บริการตอบคำถามช่วยการค้นคว้า	45	11.69	31	10.00	76	10.94

เมื่อวิเคราะห์บริการที่ได้รับจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม เทคโนโลยีการเกษตร แพทยศาสตร์ และพยาบาลศาสตร์ ใช้บริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 69.23 58.33 52.63 และ 100.00 ตามลำดับ) ในขณะที่สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ใช้บริการห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยวเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 41.67 และ 59.92) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละบริการสารสนเทศที่ได้รับจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา

บริการสารสนเทศ ที่ได้รับจากศูนย์บรรณ สารและสื่อการศึกษา	สำนักวิชา											
	เทคโนโลยีสังคม		วิทยาศาสตร์		เทคโนโลยี การเกษตร		วิศวกรรมศาสตร์		แพทยศาสตร์		พยาบาลศาสตร์	
	จำนวน (n=39)	ร้อย ละ	จำนวน (n=12)	ร้อย ละ	จำนวน (n=36)	ร้อย ละ	จำนวน (n=242)	ร้อย ละ	จำนวน (n=38)	ร้อย ละ	จำนวน (n=18)	ร้อย ละ
บริการยืม – คืนทรัพยากร สารสนเทศ	27	69.23	3	25.00	21	58.33	130	53.72	20	52.63	18	100.00
บริการยืมระหว่าง ห้องสมุด	9	23.08	1	8.33	11	30.56	54	22.31	7	18.42	3	16.67
บริการตอบคำถามช่วย การค้นคว้า	5	12.82	2	16.67	5	13.89	28	11.57	1	2.63	4	22.22
บริการสืบค้นสารสนเทศ และเตรียมเอกสาร (อินเทอร์เน็ต และพิมพ์ผล การสืบค้น)	9	23.08	3	25.00	11	30.56	71	29.34	14	36.84	8	44.44
บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat	17	43.59	2	16.67	12	33.33	87	35.95	19	50.00	13	72.22
บริการแนะนำการใช้ ห้องสมุด	12	30.77	-	-	3	8.33	47	19.42	8	21.05	7	38.89
บริการแนะนำการใช้ ฐานข้อมูล / โปรแกรม EndNote	2	5.13	1	8.33	4	11.11	10	4.13	4	10.53	5	27.78
บริการ Video on Demand (เช่น ชม ภาพยนตร์ สารคดี ฟังเพลง ทบทวนบทเรียน ฯลฯ)	11	28.21	2	16.67	16	44.44	87	35.95	15	39.47	9	50.00
บริการห้องศึกษาค้นคว้า กลุ่ม / เดี่ยว	23	58.97	5	41.67	19	52.78	145	59.92	19	50.00	13	72.22
บริการสิ่งอำนวยความสะดวก (iPod, Quick- tionary, eBook Reader, Scanner, iPad ฯลฯ)	8	20.51	-	-	2	5.56	44	18.18	6	15.79	7	38.89
บริการสืบค้นฐานข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์จาก ภายนอกมหาวิทยาลัย (โดยผ่าน VPN –Virtual Private Network)	3	7.69	-	-	4	11.11	19	7.85	4	10.53	8	44.44

เมื่อวิเคราะห์บริการที่ได้รับจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอกมีการใช้บริการในอันดับแรกเหมือนกัน คือ ใช้บริการยืม – คืนทรัพยากรสารสนเทศ (ร้อยละ 56.40 และ 85.00 ตามลำดับ) ส่วนลำดับรองลงมาแตกต่างกัน คือ นักศึกษาระดับปริญญาโทได้รับบริการสืบค้นสารสนเทศและเตรียมเอกสาร (อินเทอร์เน็ต และพิมพ์ผลการสืบค้น) (ร้อยละ 40.00) และอันดับสามคือ บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat (ร้อยละ 35.20) ในขณะที่นักศึกษาระดับปริญญาเอก ใช้บริการห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว เป็นอันดับสอง (ร้อยละ 56.67) และอันดับสามใช้บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat (ร้อยละ 51.67) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละบริการสารสนเทศที่ได้รับจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

บริการสารสนเทศที่ได้รับจาก ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	ปริญญาโท		ปริญญาเอก		รวม	
	จำนวน (n=250)	ร้อยละ	จำนวน (n=60)	ร้อยละ	จำนวน (n=310)	ร้อยละ
บริการยืม – คืนทรัพยากรสารสนเทศ	141	56.40	51	85.00	192	61.94
บริการสืบค้นสารสนเทศและเตรียมเอกสาร (อินเทอร์เน็ต และพิมพ์ผลการสืบค้น)	100	40.00	28	46.67	128	41.29
บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat	88	35.20	31	51.67	119	38.39
บริการห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว	75	30.00	34	56.67	109	35.16
บริการสืบค้นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จาก ภายนอกมหาวิทยาลัย (โดยผ่าน VPN – Virtual Private Network)	66	26.40	28	46.67	95	30.65
บริการแนะนำการใช้ฐานข้อมูล / โปรแกรม EndNote	43	17.20	21	35.00	64	20.65
บริการยืมระหว่างห้องสมุด	41	16.40	7	11.67	50	16.13
บริการ Video on Demand (เช่น ชม ภาพยนตร์ สารคดี ฟังเพลง ทบทวน บทเรียน ฯลฯ)	31	12.40	9	15.00	40	12.90
บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด	29	11.60	8	13.33	38	12.26
บริการตอบคำถามช่วยการค้นคว้า	20	8.00	10	16.67	31	10.00
บริการสิ่งอำนวยความสะดวก (iPod, Quicktionary, eBook Reader, Scanner, iPad ฯลฯ)	20	8.00	5	8.33	25	8.06

4.3 ผลของการใช้บริการที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาจัดให้บริการ

จากการสอบถามถึงผลการใช้บริการสารสนเทศที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จัดให้บริการทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่

4.3.1 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

สอบถามถึงผลการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่

4.3.1.1 ท่านมักจะพบหนังสือ ตำรา ที่ตรงกับความต้องการเมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

4.3.1.2 ท่านมักจะพบบทความจากวารสาร เมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

4.3.1.3 ท่านมักจะไม่มีพบหนังสือ ตำรา / วารสารที่ต้องการบนชั้น

4.3.1.4 ท่านมักจะใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

4.3.1.5 ท่านมักจะพบหนังสือ วารสาร ฐานข้อมูลที่ต้องการ ณ ห้องสมุดอื่น

4.3.2 ด้านเว็บไซต์ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

สอบถามถึงการเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ทั้งนี้ สำหรับผู้ที่เคยใช้ให้ระบุวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่

4.3.2.1 ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

4.3.2.2 ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดอื่น

4.3.2.3 ค้นหาบทความ เอกสารจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

4.3.2.4 ค้นหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

4.3.2.5 ขอยืมหนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศต่อ

4.3.2.6 ขอจองหนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศ

4.3.2.7 ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

4.3.2.8 ขอใช้บริการต่างๆ บนเว็บไซต์ เช่น ห้องค้นคว้า บริการ IPTV, Video on Demand

4.3.2.9 เรียนรู้เกี่ยวกับเวลาเปิดบริการ และบริการต่างๆ ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ฯลฯ

4.3.2.10 สอบถามข้อมูลจากบรรณารักษ์

4.3.3 ด้านความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ

สอบถามถึงการเคยและไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการ ทั้งนี้ สำหรับผู้ที่ตอบเคยได้รับความช่วยเหลือให้ระบุความช่วยเหลือที่ได้รับ จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่

4.3.3.1 ช่วยค้นหาหนังสือ บทความ หรือแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์

4.3.3.2 ช่วยวิเคราะห์ ประเมินสารสนเทศจากหนังสือ บทความ และแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์

4.3.3.3 ให้คำแนะนำวิธีใช้บริการต่าง ๆ จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

4.3.3.4 ให้คำแนะนำวิธีใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

4.3.3.5 ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการค้นหาสารสนเทศประกอบการทำรายงาน

4.3.1 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลาง-มาก จำแนกได้ดังนี้ เรื่องที่ผู้ตอบเห็นด้วยระดับมาก คือ มักจะพบหนังสือ ตำราที่ตรงกับความต้องการเมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มักจะพบบทความจากวารสาร เมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา และมักจะใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{x} = 3.71, 3.53$ และ 3.67 ตามลำดับ) เรื่องที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง คือ ท่านมักจะไม่พบหนังสือ ตำรา / วารสารที่ต้องการบนชั้น และท่านมักจะพบหนังสือ วารสาร ฐานข้อมูลที่ต้องการ ณ ห้องสมุดอื่น ($\bar{x} = 2.58$ และ 2.81 ตามลำดับ)

ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Dickenson, Don (2006) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มักจะพบหนังสือที่ต้องการในห้องสมุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มีหนังสือที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนของนักศึกษา เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เรื่องที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาเห็นด้วยเหมือนกันในระดับมากคือ มักจะพบหนังสือ ตำรา ที่ตรงกับความต้องการเมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา และ มักจะใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนเรื่องที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง คือ มักจะพบหนังสือ วารสาร ฐานข้อมูลที่ต้องการ ณ ห้องสมุดอื่น สำหรับเรื่องที่เห็นแตกต่างกัน คือนักศึกษาระดับปริญญาตรีเห็นด้วยระดับมาก ในขณะที่ระดับบัณฑิตศึกษาเห็นด้วยระดับปานกลางคือ มักจะพบบทความจากวารสาร เมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ส่วนเรื่องที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีเห็นด้วยระดับปานกลาง ในขณะที่ระดับบัณฑิตศึกษาเห็นด้วยระดับน้อย คือ มักจะไม่พบหนังสือ ตำรา / วารสารที่ต้องการบนชั้น (รายละเอียดดังตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 ผลของการใช้บริการด้านทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านทรัพยากรสารสนเทศ จากศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา	ปริญญาตรี			บัณฑิตศึกษา			รวม		
	$\bar{x}$	SD	แปล ผล	$\bar{x}$	SD	แปล ผล	$\bar{x}$	SD	แปล ผล
ท่านมักจะพบหนังสือ ตำรา ที่ตรงกับความต้องการ เมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา	3.67	0.776	มาก	3.74	0.967	มาก	3.71	0.872	มาก
ท่านมักจะใช้ฐานข้อมูล ออนไลน์ ฐานข้อมูล วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐาน ข้อมูล หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์	3.53	1.031	มาก	3.80	1.312	มาก	3.67	1.172	มาก
ท่านมักจะพบบทความ จากวารสาร เมื่อมาใช้ บริการ ณ ศูนย์บรรณสาร และสื่อการศึกษา	3.56	0.790	มาก	3.50	1.216	ปาน กลาง	3.53	1.003	มาก
ท่านมักจะพบหนังสือ วารสาร ฐานข้อมูลที่ ต้องการ ณ ห้องสมุดอื่น	2.90	1.064	ปาน กลาง	2.72	1.372	ปาน กลาง	2.81	1.218	ปาน กลาง
ท่านจะไม่พบหนังสือ ตำรา / วารสารที่ต้องการ บนชั้น	2.72	1.147	ปาน กลาง	2.44	1.219	น้อย	2.58	1.183	ปาน กลาง

เมื่อวิเคราะห์ผลการใช้บริการด้านทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
จำแนกตามสำนักวิชา พบว่า ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับน้อย – มาก

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นักศึกษาสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม และ
วิทยาศาสตร์มีความเห็นสอดคล้องกันคือ เห็นด้วยระดับมาก ในเรื่องมักจะใช้ฐานข้อมูลออนไลน์
ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนเรื่องที่เห็นด้วยปานกลาง คือ
มักจะไม่พบหนังสือ ตำรา / วารสารที่ต้องการบนชั้น และมักจะพบหนังสือ วารสาร ฐานข้อมูลที่
ต้องการ ณ ห้องสมุดอื่น ส่วนนักศึกษาสำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มีความเห็นระดับปานกลางใน
ทุกเรื่อง ในขณะที่สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ เห็นด้วยระดับมากในเรื่อง มักจะพบหนังสือ ตำรา ที่
ตรงกับความต้องการเมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา และมักจะพบบทความจาก
วารสาร เมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา สำหรับนักศึกษาสำนักวิชาแพทยศาสตร์
เห็นด้วยระดับมากในเรื่องที่มักจะพบหนังสือ ตำรา ที่ตรงกับความต้องการเมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์
บรรณสารและสื่อการศึกษา และมักจะใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์
ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนนักศึกษาสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ เห็นด้วยในระดับมากสาม
เรื่อง คือ มักจะพบหนังสือ ตำรา ที่ตรงกับความต้องการเมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและ
สื่อการศึกษา มักจะพบบทความจากวารสาร เมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
และมักจะใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
(รายละเอียดดังตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19 ผลของการใช้บริการด้านทรัพยากรสารสนเทศ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา

ด้านทรัพยากรสารสนเทศ จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	สำนักวิชา																	
	เทคโนโลยีสังคม			วิทยาศาสตร์			เทคโนโลยีการเกษตร			วิศวกรรมศาสตร์			แพทยศาสตร์			พยาบาลศาสตร์		
	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD	แปลผล
ท่านมักจะพบหนังสือ ตำรา ที่ตรงกับความต้องการเมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	3.49	0.88	ปานกลาง	3.58	1.08	มาก	3.49	0.70	ปานกลาง	3.68	0.74	มาก	3.66	0.74	มาก	4.33	0.59	มาก
ท่านมักจะพบบทความจากวารสาร เมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	3.53	0.83	มาก	3.42	0.66	ปานกลาง	3.29	0.82	ปานกลาง	3.60	0.79	มาก	3.43	0.68	ปานกลาง	4.00	0.68	มาก
ท่านมักจะไม่มีพบหนังสือ ตำรา / วารสารที่ต้องการบนชั้น	2.51	1.07	ปานกลาง	3.17	0.93	ปานกลาง	2.66	1.18	ปานกลาง	2.85	1.14	ปานกลาง	2.16	1.11	น้อย	2.33	0.97	น้อย
ท่านมักจะใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	3.56	1.09	มาก	3.67	0.98	มาก	3.31	1.15	ปานกลาง	3.49	1.01	ปานกลาง	3.61	1.00	มาก	4.11	0.75	มาก
ท่านมักจะพบหนังสือ วารสาร ฐานข้อมูลที่ต้องการ ณ ห้องสมุดอื่น	2.55	1.10	ปานกลาง	3.08	1.08	ปานกลาง	2.60	1.03	ปานกลาง	3.03	1.05	ปานกลาง	2.76	0.92	ปานกลาง	2.67	1.13	ปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ผลการใช้บริการด้านทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบระดับปริญญาโทเห็นด้วยในระดับน้อย-ปานกลาง ในขณะที่นักศึกษาระดับปริญญาเอกเห็นด้วยในระดับปานกลาง-มาก

สำหรับเรื่องที่นักศึกษาระดับปริญญาโทเห็นด้วยระดับปานกลาง คือ มักจะพบหนังสือ ตำราที่ตรงกับความต้องการเมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มักจะพบบทความจากวารสาร เมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา และมักจะใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และมักจะมีหนังสือ วารสาร ฐานข้อมูลที่ต้องการ ณ ห้องสมุดอื่น ในขณะที่เรื่องที่เห็นด้วยในระดับน้อยมีเพียงเรื่องเดียว คือ มักจะไม่พบหนังสือ ตำรา / วารสารที่ต้องการบนชั้น

ส่วนเรื่องที่นักศึกษาระดับปริญญาเอกเห็นด้วยระดับมาก คือ มักจะพบหนังสือ ตำราที่ตรงกับความต้องการเมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มักจะพบบทความจากวารสาร เมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา และมักจะใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในขณะที่เรื่องที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง คือ มักจะพบหนังสือ วารสาร ฐานข้อมูลที่ต้องการ ณ ห้องสมุดอื่น และมักจะไม่พบหนังสือ ตำรา / วารสารที่ต้องการบนชั้น (รายละเอียดดังตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20 ผลของการใช้บริการด้านทรัพยากรสารสนเทศ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
จำแนกตามระดับการศึกษา

การใช้บริการด้านทรัพยากร สารสนเทศจากศูนย์บรรณสาร และสื่อการศึกษา	ปริญญาโท			ปริญญาเอก			รวม		
	$\bar{x}$	SD	แปล ผล	$\bar{x}$	SD	แปล ผล	$\bar{x}$	SD	แปล ผล
ท่านมักจะใช้ฐานข้อมูล ออนไลน์ ฐานข้อมูลวารสาร อิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูล หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	3.46	1.472	ปาน กลาง	4.14	1.152	มาก	3.80	1.312	มาก
ท่านมักจะพบหนังสือ ตำรา ที่ ตรงกับความต้องการเมื่อมาใช้ บริการ ณ ศูนย์บรรณสาร และสื่อการศึกษา	3.49	1.278	ปาน กลาง	3.98	0.656	มาก	3.74	0.967	มาก
ท่านมักจะพบบทความจาก วารสาร เมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา	3.31	1.390	ปาน กลาง	3.68	1.041	มาก	3.50	1.216	ปาน กลาง
ท่านมักจะพบหนังสือ วารสาร ฐานข้อมูลที่ต้องการ ณ ห้องสมุดอื่น	2.67	1.389	ปาน กลาง	2.76	1.355	ปาน กลาง	2.72	1.372	ปาน กลาง
ท่านมักจะไม่พบหนังสือ ตำรา / วารสารที่ต้องการบนชั้น	2.37	1.303	น้อย	2.51	1.135	ปาน กลาง	2.44	1.219	น้อย

4.3.2 ด้านเว็บไซต์ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

สอบถามถึงการเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ทั้งนี้ สำหรับผู้ที่เคยใช้ให้ระบุวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่

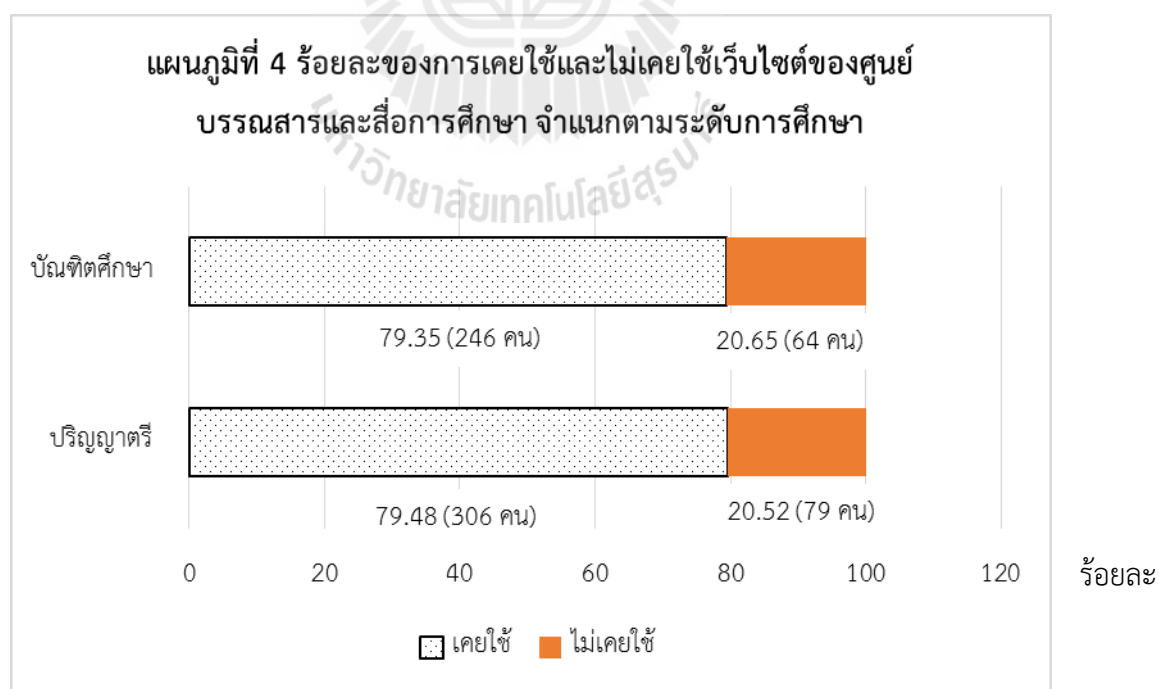
- 4.3.2.1 ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์บรรณสารฯ
- 4.3.2.2 ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดอื่น
- 4.3.2.3 ค้นหาบทความ เอกสารจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
- 4.3.2.4 ค้นหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
- 4.3.2.5 ขอยืมหนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศต่อ
- 4.3.2.6 ขอจองหนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศ
- 4.3.2.7 ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
- 4.3.2.8 ขอใช้บริการต่างๆ บนเว็บไซต์ เช่น ห้องค้นคว้า บริการ IPTV, Video on Demand
- 4.3.2.9 เรียนรู้เกี่ยวกับเวลาเปิดบริการ และบริการต่างๆ ของศูนย์บรรณสารฯ ฯลฯ
- 4.3.2.10 สอบถามข้อมูลจากบรรณารักษ์

การเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ เคยใช้เว็บไซต์ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จำนวน 552 คน (ร้อยละ 79.42) และไม่เคยใช้ จำนวน 143 คน (ร้อยละ 20.58) เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 385 คน เคยใช้เว็บไซต์ จำนวน 306 คน (ร้อยละ 79.48) และไม่เคยใช้เว็บไซต์ จำนวน 79 คน (ร้อยละ 20.52) นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เคยใช้เว็บไซต์ จำนวน 246 คน (ร้อยละ 79.35) และไม่เคยใช้เว็บไซต์ จำนวน 64 คน (ร้อยละ 20.65) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละของการเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

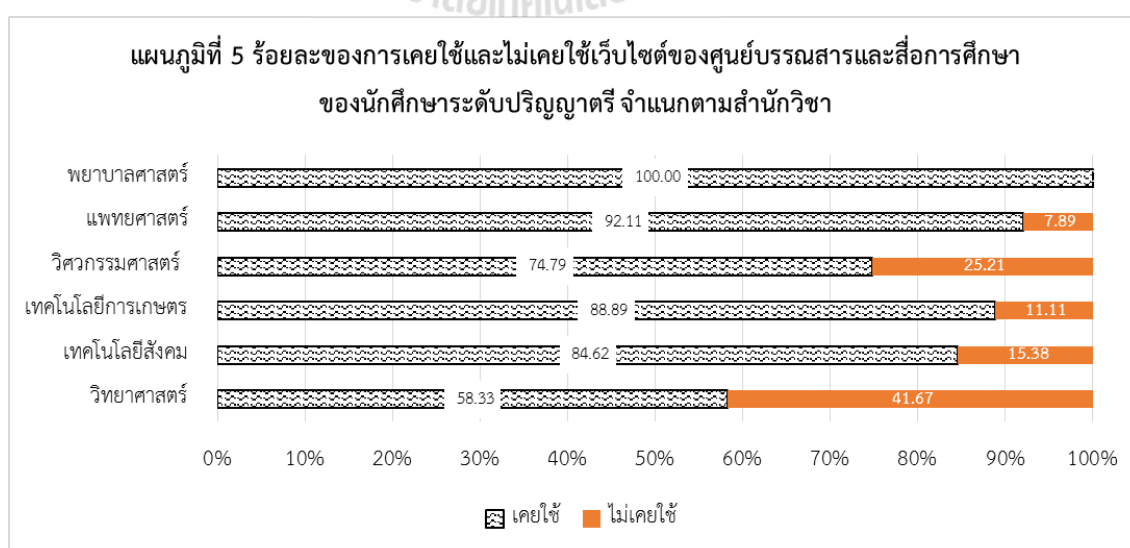
ระดับการศึกษา	เคยใช้		ไม่เคยใช้		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	306	79.48	79	20.52	385	100.00
บัณฑิตศึกษา	246	79.35	64	20.65	310	100.00
รวม	552	79.42	143	20.58	695	100.00

เมื่อวิเคราะห์การเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา พบว่า นักศึกษาทุกสำนักวิชาส่วนใหญ่เคยใช้เว็บไซต์ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา โดยเป็นนักศึกษาสำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 181 คน (ร้อยละ 74.79) แพทยศาสตร์ จำนวน 35 คน (ร้อยละ 92.11) เทคโนโลยีสังคม จำนวน 33 คน (ร้อยละ 84.62) เทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 32 คน (ร้อยละ 88.89) พยาบาลศาสตร์ จำนวน 18 คน (ร้อยละ 100.00) และวิทยาศาสตร์ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 58.33) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละของการเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา

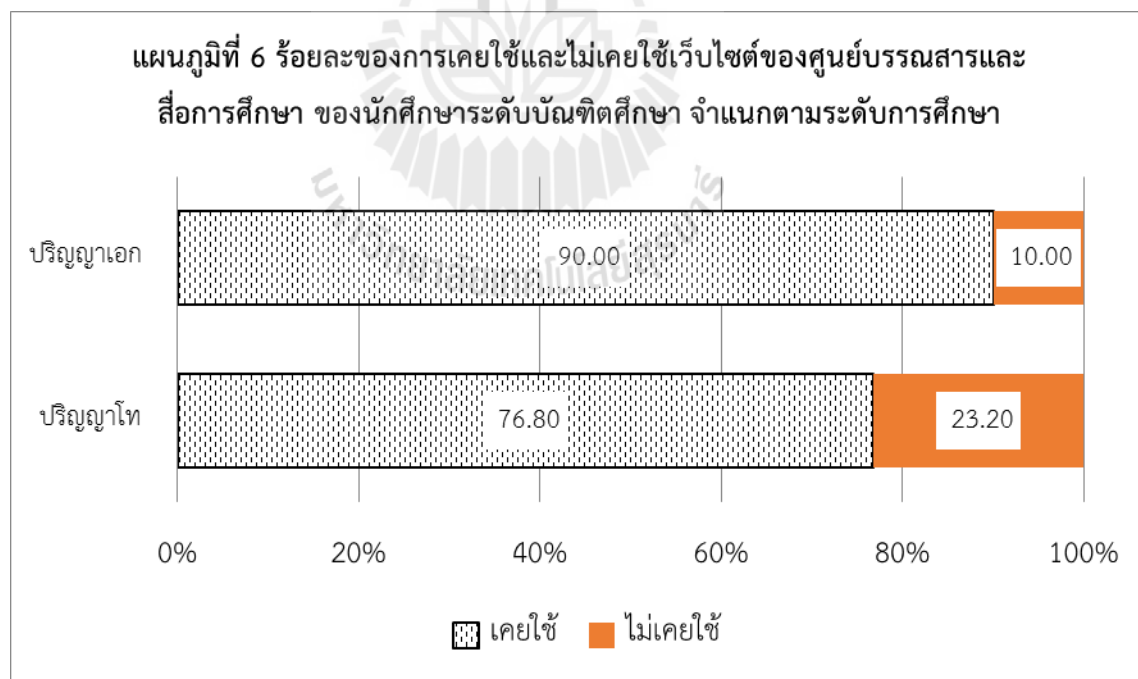
สำนักวิชา	เคยใช้		ไม่เคยใช้		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิทยาศาสตร์	7	58.33	5	41.67	12	100.00
เทคโนโลยีสังคม	33	84.62	6	15.38	39	100.00
เทคโนโลยีการเกษตร	32	88.89	4	11.11	36	100.00
วิศวกรรมศาสตร์	181	74.79	61	25.21	242	100.00
แพทยศาสตร์	35	92.11	3	7.89	38	100.00
พยาบาลศาสตร์	18	100.00	-	-	18	100.00
รวม	306	79.48	79	20.52	385	100.00

เมื่อวิเคราะห์การเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เคยใช้เว็บไซต์ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา โดยนักศึกษาระดับปริญญาโทเคยใช้ จำนวน 192 คน (ร้อยละ 76.80) และไม่เคยใช้ จำนวน 58 คน (ร้อยละ 23.20) ในขณะที่นักศึกษาระดับปริญญาเอกเคยใช้ จำนวน 54 คน (ร้อยละ 90.00) ไม่เคยใช้ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 10.00) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของการเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	เคยใช้		ไม่เคยใช้		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาโท	192	76.80	58	23.20	250	100.00
ปริญญาเอก	54	90.00	6	10.00	60	100.00
รวม	246	79.35	64	20.65	310	100.00

วัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ที่สอบถาม จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่

- 1) ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
- 2) ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดอื่น
- 3) ค้นหาบทความ เอกสารจากฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์
- 4) ค้นหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
- 5) ขอยืมหนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศต่อ
- 6) ขอจองหนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศ
- 7) ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
- 8) ขอใช้บริการต่างๆ บนเว็บไซต์ เช่น ห้องค้นคว้า บริการ IPTV, Video on Demand
- 9) เรียนรู้เกี่ยวกับเวลาเปิดบริการ และบริการต่างๆ ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ฯลฯ
- 10) สอบถามข้อมูลจากบรรณารักษ์

ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จำแนกตามผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ในภาพรวมส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 80.70) รองลงมาคือ ค้นหาบทความ เอกสารจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และขอยืมหนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศต่อ (ร้อยละ 45.77 เท่ากัน) ค้นหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 31.25)

เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบ พบว่า นักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา มีวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ในลำดับแรกเหมือนกันคือ ใช้เพื่อค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 79.08 และ 82.93 ตามลำดับ) ส่วนอันดับสองและสามแตกต่างกัน คือ อันดับสอง นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้เพื่อขอยืมหนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศต่อ (ร้อยละ 42.16) ในขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้เพื่อค้นหาบทความ เอกสารจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 70.73) ส่วนอันดับสาม นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้เพื่อขอใช้บริการต่างๆ บนเว็บไซต์ เช่น ห้องค้นคว้า บริการ IPTV, Video on Demand (ร้อยละ 35.29) ในขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้ขอยืมหนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศต่อ (ร้อยละ 51.63) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.24)

การที่นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 80 ให้ความสำคัญในการเข้าใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ผลปรากฏข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dickenson, Don (2006) ที่

พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80) เคยใช้เว็บไซต์ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหารายการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด (ร้อยละ 80.70) เป็นบริการสารสนเทศที่จะทำให้ผู้ใช้เข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดได้มากขึ้น รองลงมาคือ เพื่อค้นหาบทความ เอกสารจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และขอยืมหนังสือ/ทรัพยากรสารสนเทศต่อ (ร้อยละ 45.77 เท่ากัน)

การที่นักศึกษาให้ความสำคัญในการเข้าถึงเว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการมีเว็บไซต์ เพื่อเป็นเครื่องมือเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ และบริการสารสนเทศประเภทต่างๆ เช่น ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด เพื่อค้นหาหนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ที่ห้องสมุดมีให้บริการ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เรียนรู้เกี่ยวกับบริการและวิธีใช้บริการที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาให้บริการผ่านเว็บไซต์ เช่น บริการยืมต่อหนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ประเภทต่างๆ เป็นต้น ดังนั้น ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จึงควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดทำเว็บไซต์ เพื่อให้เว็บไซต์ดังกล่าวสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการมากที่สุด มีการปรับปรุงเว็บไซต์ให้เป็นปัจจุบัน มีการจัดทำเว็บไซต์ภาษาต่างประเทศ ตลอดจนควรมีการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการเข้าใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา เพื่อปรับปรุงเว็บไซต์ดังกล่าวให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการมากที่สุด

ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ จำแนกตามระดับการศึกษา

วัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์	ปริญญาตรี		บัณฑิตศึกษา		รวม	
	จำนวน (n=306)	ร้อยละ	จำนวน (n=246)	ร้อยละ	จำนวน (n=544)	ร้อยละ
ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากร สารสนเทศของศูนย์บรรณสาร และสื่อการศึกษา	242	79.08	204	82.93	439	80.70
ค้นหาบทความ เอกสารจาก ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	81	26.47	174	70.73	249	45.77
ขอยืมหนังสือ ทรัพยากร สารสนเทศต่อ	129	42.16	127	51.63	249	45.77
ค้นหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จาก ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	51	16.67	120	48.78	170	31.25
เรียนรู้เกี่ยวกับเวลาเปิดบริการ และบริการต่าง ๆ ของศูนย์ บรรณสารและสื่อการศึกษา ฯลฯ	90	29.41	57	23.17	144	26.47
ขอใช้บริการต่างๆ บนเว็บไซต์ เช่น ห้องค้นคว้า บริการ IPTV, Video on Demand	108	35.29	30	12.20	136	25.00
ขອງหนังสือ ทรัพยากร สารสนเทศ	80	26.14	58	23.58	135	24.82
ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากร สารสนเทศของห้องสมุดอื่น	69	22.55	49	19.92	122	22.43
ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด	52	16.99	24	9.76	75	13.79
สอบถามข้อมูลจากบรรณารักษ์	38	12.42	26	10.57	63	11.58
อื่น ๆ เช่น ค้นหาข้อสอบเก่า	-	-	1	0.41	1	0.18

ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ศูนย์บรรณสารและ
สื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา พบว่า ทุกสำนักวิชา มี
วัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ในอันดับแรกเหมือนกัน คือ ใช้เพื่อค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศ
ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา เฉพาะสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ ใช้เพื่อค้นหาบทความ เอกสาร
จากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ในลำดับที่เท่ากัน ส่วนอันดับรองลงมา คือ ขอยืมหนังสือ ทรัพยากร
สารสนเทศต่อ ได้แก่ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม เทคโนโลยีการเกษตร วิศวกรรมศาสตร์ และพยาบาล
ศาสตร์ โดยสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม ใช้เพื่อขอยืมหนังสือทรัพยากรสารสนเทศในลำดับที่เท่ากัน
(รายละเอียดดังตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา

วัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์	สำนักวิชา											
	เทคโนโลยีสังคม		วิทยาศาสตร์		เทคโนโลยีการเกษตร		วิศวกรรมศาสตร์		แพทยศาสตร์		พยาบาลศาสตร์	
	จำนวน (n=33)	ร้อยละ	จำนวน (n=7)	ร้อยละ	จำนวน (n=32)	ร้อยละ	จำนวน (n=181)	ร้อยละ	จำนวน (n=35)	ร้อยละ	จำนวน (n=10)	ร้อยละ
ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศของ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	25	75.76	3	42.86	24	75.00	146	80.66	21	60.00	10	100.00
ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศของ ห้องสมุดอื่น	7	21.21	1	14.29	12	37.50	35	19.34	14	40.00	4	40.00
ค้นหาบทความ เอกสารจากฐานข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์	7	21.21	3	42.86	7	21.88	40	22.10	5	14.29	10	100.00
ค้นหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูล หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	5	15.15	2	28.57	2	6.25	25	13.81	8	22.86	7	70.00
ขอยืมหนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศต่อ	10	30.30	2	28.57	12	37.50	76	41.99	11	31.43	9	90.00
ขอยืมหนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศ	10	30.30	3	42.86	7	21.88	44	24.31	9	25.71	4	40.00
ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด	7	21.21	-	-	7	21.88	30	16.57	5	14.29	2	20.00
ขอใช้บริการต่างๆ บนเว็บไซต์ เช่น ห้อง ค้นคว้า บริการ IPTV, Video on Demand	9	27.27	-	-	12	37.50	66	36.46	13	37.14	4	40.00
เรียนรู้เกี่ยวกับเวลาเปิดบริการ และบริการ ต่างๆ ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ฯลฯ	9	27.27	1	14.29	13	40.63	49	27.07	9	25.71	5	50.00
สอบถามข้อมูลจากบรรณารักษ์	6	18.18	-	-	6	18.75	17	9.39	5	14.29	3	30.00

ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ศูนย์บรรณสารและ
สื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาทั้งระดับ
ปริญญาโทและปริญญาเอก มีวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ในอันดับแรกและอันดับสองเหมือนกัน คือ
อันดับแรก ใช้เพื่อค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ
80.73 และ 90.74 ตามลำดับ) อันดับสองใช้เพื่อค้นหาบทความ เอกสารจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
(ร้อยละ 67.19 และ 83.333) สำหรับอันดับที่สาม แตกต่างกัน คือ นักศึกษาระดับปริญญาโทใช้
ค้นหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 48.44) ส่วนระดับปริญญา
เอกใช้เพื่อขอยืมหนังสือทรัพยากรสารสนเทศต่อ (ร้อยละ 75.93) (รายละเอียดตารางที่ 4.26)

ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
จำแนกตามระดับการศึกษา

วัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์	ปริญญาโท		ปริญญาเอก		รวม	
	จำนวน (n=192)	ร้อยละ	จำนวน (n=54)	ร้อยละ	จำนวน (n=246)	ร้อยละ
ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากร สารสนเทศของศูนย์บรรณสาร และสื่อการศึกษา	155	80.73	49	90.74	204	82.93
ค้นหาบทความ เอกสารจาก ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	129	67.19	45	83.33	174	70.73
ขอยืมหนังสือ ทรัพยากร สารสนเทศต่อ	86	44.79	41	75.93	127	51.63
ค้นหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จาก ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	93	48.44	27	50.00	120	48.78
ขอยืมหนังสือ ทรัพยากร สารสนเทศ	37	19.27	21	38.89	58	23.58
เรียนรู้เกี่ยวกับเวลาเปิดบริการ และบริการต่างๆ ของศูนย์บรรณ สารและสื่อการศึกษา ฯลฯ	38	19.79	19	35.19	57	23.17
ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากร สารสนเทศของห้องสมุดอื่น	41	21.35	8	14.81	49	19.92
ขอใช้บริการต่างๆ บนเว็บไซต์ เช่น ห้องค้นคว้า บริการ IPTV, Video on Demand	18	9.38	12	22.22	30	12.20
สอบถามข้อมูลจากบรรณารักษ์	20	10.42	6	11.11	26	10.57
ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด	20	10.42	4	7.41	24	9.76
อื่นๆ เช่น ค้นหาข้อสอบเก่า	-	-	1	1.85	1	0.41

4.3.3 ด้านความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ

จากการสอบถามถึงการเคยได้รับและไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการ ทั้งนี้ สำหรับผู้ที่ตอบเคยได้รับความช่วยเหลือให้ระบุความช่วยเหลือที่ได้รับ จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่

4.3.3.1 ช่วยค้นหาหนังสือ บทความ หรือแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์

4.3.3.2 ช่วยวิเคราะห์ ประเมินสารสนเทศจากหนังสือ บทความ และแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์

4.3.3.3 ให้คำแนะนำวิธีใช้บริการต่าง ๆ จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

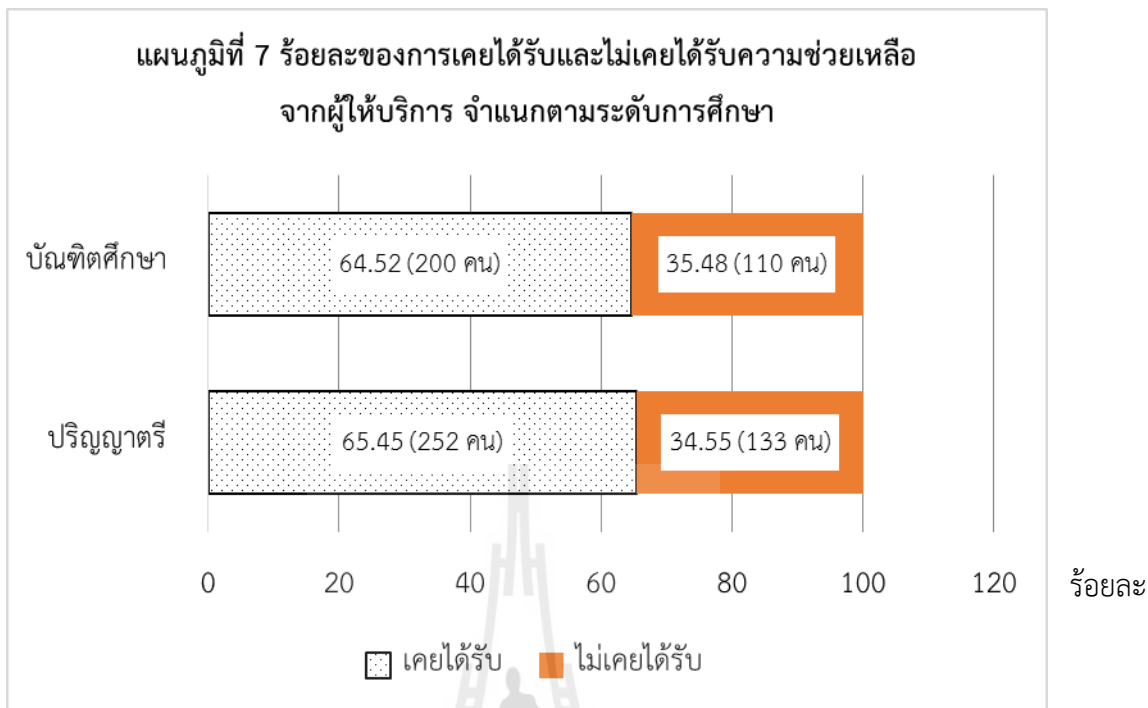
4.3.3.4 ให้คำแนะนำวิธีใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

4.3.3.5 ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการค้นหาสารสนเทศประกอบการทำรายงาน

ผลปรากฏว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 452 คน (ร้อยละ 65.04) เคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการและไม่เคยได้รับความช่วยเหลือ จำนวน 243 คน (ร้อยละ 34.96) เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 252 คน (ร้อยละ 65.45) เคยได้รับความช่วยเหลือ และไม่เคยได้รับความช่วยเหลือ จำนวน 133 คน (ร้อยละ 34.55) นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เคยได้รับความช่วยเหลือ จำนวน 200 คน (ร้อยละ 64.52) และไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจำนวน 110 คน (ร้อยละ 35.48) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.27)

ตารางที่ 4.27 จำนวนและร้อยละของการเคยได้รับและไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	เคยได้รับ		ไม่เคยได้รับ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	252	65.45	133	34.55	385	100.00
บัณฑิตศึกษา	200	64.52	110	35.48	310	100.00
รวม	452	65.04	243	34.96	695	100.00

ผลปรากฏว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 315 คน (ร้อยละ 71.27) ได้รับความช่วยเหลือในการให้คำแนะนำวิธีใช้บริการต่าง ๆ จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา รองลงมาตามลำดับ คือ ได้รับความช่วยเหลือในการช่วยค้นหาหนังสือ บทความ หรือแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์ (ร้อยละ 42.99) และผู้ให้บริการให้คำแนะนำวิธีใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 35.97)

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มผู้ตอบ ผลสอดคล้องกับภาพรวมข้างต้นในทุกอันดับ และเฉพาะ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีค่าร้อยละเท่ากันในระดับสองและสาม (รายละเอียดดังตารางที่ 4.28)

ตารางที่ 4.28 จำนวนและร้อยละของความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ จำแนกตามระดับการศึกษา

ความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ	ปริญญาตรี		บัณฑิตศึกษา		รวม	
	จำนวน (n=252)	ร้อยละ	จำนวน (n=200)	ร้อยละ	จำนวน (n=452)	ร้อยละ
ให้คำแนะนำวิธีใช้บริการต่าง ๆ จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	165	68.18	150	75.00	315	71.27
ช่วยค้นหาหนังสือ บทความ หรือแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์	88	36.36	102	51.00	190	42.99
ให้คำแนะนำวิธีใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	88	36.36	71	35.50	159	35.97
ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการค้นหาสารสนเทศประกอบการทำรายงาน	33	13.64	20	10.00	53	11.99
ช่วยวิเคราะห์ ประเมินสารสนเทศจากหนังสือ บทความ และแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์	17	7.02	12	6.00	29	6.56
อื่น ๆ เช่น ตรวจสอบรหัสการยืมหนังสือ	3	1.24	3	1.50	6	1.36

ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของการใช้บริการด้านความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสำนักวิชาส่วนใหญ่ได้รับความช่วยเหลืออันดับแรก คือ การให้คำแนะนำวิธีใช้บริการต่าง ๆ จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา เฉพาะสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ที่ได้รับความช่วยเหลือจากการบริการให้คำแนะนำวิธีใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นอันดับแรก รองลงมาตามลำดับคือ ได้รับความช่วยเหลือค้นหาหนังสือ บทความ หรือแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์ ซึ่งได้แก่ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการเกษตร วิศวกรรมศาสตร์ ในขณะที่สำนักวิชาแพทยศาสตร์ได้รับบริการให้คำแนะนำวิธีใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ ได้รับบริการให้คำแนะนำวิธีใช้บริการต่าง ๆ จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา เป็นอันดับรองลงมา (รายละเอียดดังตารางที่ 4.29)

ตารางที่ 4.29 จำนวนและร้อยละของความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา

ความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ	สำนักวิชา											
	เทคโนโลยีสังคม		วิทยาศาสตร์		เทคโนโลยีการเกษตร		วิศวกรรมศาสตร์		แพทยศาสตร์		พยาบาลศาสตร์	
	จำนวน (n=25)	ร้อยละ	จำนวน (n=8)	ร้อยละ	จำนวน (n=25)	ร้อยละ	จำนวน (n=149)	ร้อยละ	จำนวน (n=26)	ร้อยละ	จำนวน (n=9)	ร้อยละ
ช่วยค้นหาหนังสือ บทความ หรือ แหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์	12	48.00	2	25.00	8	32.00	54	36.24	9	34.62	3	33.33
ช่วยวิเคราะห์ ประเมินสารสนเทศจาก หนังสือ บทความ และแหล่งข้อมูลบน เว็บไซต์	3	12.00	2	25.00	1	4.00	9	6.04	2	7.69	-	-
ให้คำแนะนำวิธีใช้บริการต่าง ๆ จากศูนย์ บรรณสารและสื่อการศึกษา	18	72.00	6	75.00	16	64.00	99	66.44	18	69.23	8	88.89
ให้คำแนะนำวิธีใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และสื่อ อิเล็กทรอนิกส์	10	40.00	1	12.50	6	24.00	51	34.23	11	42.31	9	100.00
ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการค้นหา สารสนเทศประกอบการทำรายงาน	2	8.00	-	-	4	16.00	20	13.42	2	7.69	5	55.56
อื่น ๆ เช่น ตรวจสอบรหัสยืมหนังสือ	1	4.00	-	-	-	-	2	1.34	-	-	-	-

ผลการวิเคราะห์การได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า มีความสอดคล้องทั้งในภาพรวมและการจำแนกตามระดับการศึกษา คือปริญญาโทและปริญญาเอก โดยความช่วยเหลือที่ได้รับอันดับแรกคือ ได้รับคำแนะนำวิธีใช้บริการต่าง ๆ จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จำนวน 150 คน (ร้อยละ 75.00) รองลงมาลำดับ คือ ช่วยค้นหาหนังสือ บทความ หรือแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์ (ร้อยละ 51.00) และให้คำแนะนำวิธีใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 35.50) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.30)

ตารางที่ 4.30 จำนวนและร้อยละของความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

ความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ	ปริญญาโท		ปริญญาเอก		รวม	
	จำนวน (n=148)	ร้อยละ	จำนวน (n=52)	ร้อยละ	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
ให้คำแนะนำวิธีใช้บริการต่าง ๆ จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	114	77.03	36	69.23	150	75.00
ช่วยค้นหาหนังสือ บทความ หรือแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์	67	45.27	35	67.31	102	51.00
ให้คำแนะนำวิธีใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	48	32.43	23	44.23	71	35.50
ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการค้นหาสารสนเทศประกอบการทำรายงาน	15	10.14	5	9.62	20	10.00
ช่วยวิเคราะห์ ประเมินสารสนเทศจากหนังสือ บทความ และแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์	10	6.76	2	3.85	12	6.00
อื่น ๆ เช่น ตรวจสอบรหัสผ่าน	2	1.35	1	1.92	3	1.50

4.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

รายละเอียดตอนนี้เป็นผลการจัดอันดับของปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ใช้บริการที่พบปัญหาในอันดับแรกที่มีต่อบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านบริการสารสนเทศ และด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ

4.4.1 ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ ประกอบด้วย หนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศมีไม่เพียงพอ หนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศที่มีไม่สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชาที่เรียน ฯลฯ รวม 4 เรื่อง

4.4.2 ปัญหาด้านบริการสารสนเทศ ประกอบด้วย คุณภาพการบริการ สถานที่ ฯลฯ รวม 7 เรื่อง

4.4.3 ปัญหาด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ ประกอบด้วย ความล่าช้าในการให้บริการ บุคลิกภาพ และทักษะการให้บริการ ฯลฯ รวม 5 เรื่อง

4.4.1 ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ

ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศที่สอบถาม มี 4 เรื่อง ได้แก่

- 1) หนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศมีไม่เพียงพอ
- 2) หนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศที่มีไม่สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชาที่เรียน
- 3) ไม่พบหนังสือ
- 4) ไม่พบวารสารบนชั้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาอันดับแรกที่สุดที่ผู้ตอบพบทั้งโดยภาพรวมหรือจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ผลปรากฏสอดคล้องกันคือ หนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศมีไม่เพียงพอ จำนวนผู้ตอบ 217 คน (ร้อยละ 31.22) รองลงมาคือ ไม่พบหนังสือบนชั้น จำนวนผู้ตอบ 125 คน (ร้อยละ 17.99) หนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศที่มีไม่สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชาที่เรียน จำนวนผู้ตอบ 101 คน (ร้อยละ 14.53) และไม่พบวารสารบนชั้น จำนวนผู้ตอบ 85 คน (ร้อยละ 12.23) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.31)

ตารางที่ 4.31 จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัญหาที่พบด้านทรัพยากรสารสนเทศ ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	ปริญญาตรี		บัณฑิตศึกษา		รวม	
	จำนวน (n=385)	ร้อยละ	จำนวน (n=310)	ร้อยละ	จำนวน (n=695)	ร้อยละ
1. หนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศมีไม่เพียงพอ	116	30.13	101	32.58	217	31.22
2. ไม่พบหนังสือ	74	19.22	51	16.45	125	17.99
3. หนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศที่มีไม่สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชาที่เรียน	61	15.84	40	12.90	101	14.53
4. ไม่พบวารสารบนชั้น	48	12.47	37	11.94	85	12.23

4.4.2 ปัญหาด้านบริการสารสนเทศ

ปัญหาด้านบริการสารสนเทศที่สอบถาม มี 7 เรื่อง ได้แก่

- 1) ความผิดพลาดในการให้บริการของบรรณารักษ์หรือผู้ให้บริการสารสนเทศ
- 2) เครื่องยืมหนังสือด้วยตนเอง (Shelf Checkout) มีปัญหาบ่อย
- 3) เครื่องรับคืนหนังสือด้วยตนเอง (Book Return) มีปัญหาบ่อย
- 4) แสงสว่างไม่เพียงพอ
- 5) อุณหภูมิไม่เหมาะสม
- 6) มีเสียงรบกวนภายในอาคาร
- 7) พื้นที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัญหาอันดับแรกที่ถูกตอบรับทั้งโดยภาพรวมหรือการจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ในสามลำดับแรก ผลปรากฏสอดคล้องกัน คือ ปัญหาอันดับแรกพื้นที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ จำนวนผู้ตอบ 183 คน (ร้อยละ 26.33) รองลงมา คือ มีเสียงรบกวนภายในอาคาร จำนวนผู้ตอบ 94 คน (ร้อยละ 13.53) และอุณหภูมิไม่เหมาะสม จำนวนผู้ตอบ 86 คน (ร้อยละ 12.37) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.32)

ตารางที่ 4.32 จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านบริการสารสนเทศ จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัญหาที่พบด้านบริการสารสนเทศของ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	ปริญญาตรี		บัณฑิตศึกษา		รวม	
	จำนวน (n=385)	ร้อยละ	จำนวน (n=310)	ร้อยละ	จำนวน (n=695)	ร้อยละ
1. พื้นที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ	118	30.65	65	20.97	183	26.33
2. มีเสียงรบกวนภายในอาคาร	54	14.03	40	12.90	94	13.53
3. อุณหภูมิไม่เหมาะสม	50	12.99	36	11.61	86	12.37
4. เครื่องยืมหนังสือด้วยตนเอง (Shelf checkout) มีปัญหาบ่อย	23	5.97	27	8.71	50	7.19
5. เครื่องรับคืนหนังสือด้วยตนเอง (Book return) มีปัญหาบ่อย	24	6.23	20	6.45	44	6.33
6. ความผิดพลาดในการให้บริการ ของบรรณารักษ์หรือผู้ให้บริการ สารสนเทศ	17	4.42	10	3.23	27	3.88
7. แสงสว่างไม่เพียงพอ	9	2.34	12	3.87	21	3.02

4.4.3 ปัญหาด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ

ปัญหาด้านผู้ให้บริการสารสนเทศที่สอบถาม มี 5 เรื่อง ได้แก่

- 1) ความล่าช้าในการให้บริการ
- 2) ผู้ให้บริการไม่กระตือรือร้นในการแสดงความช่วยเหลือ
- 3) ผู้ให้บริการไม่ยิ้มแย้ม
- 4) ผู้ให้บริการไม่เข้าใจ ไม่สามารถวิเคราะห์ความต้องการของท่านได้
- 5) ผู้ให้บริการขาดทักษะการสืบค้นสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศต่างๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม พบว่า ปัญหาอันดับแรกที่สุดที่ผู้ตอบส่วนใหญ่ จำนวน 146 คน (ร้อยละ 21.01) คือ ผู้ให้บริการไม่ยิ้มแย้ม รองลงมาตามลำดับ คือ ความล่าช้าในการให้บริการ ผู้ให้บริการไม่เข้าใจ ไม่สามารถวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ได้ ผู้ให้บริการไม่กระตือรือร้นในการแสดงความช่วยเหลือ และผู้ให้บริการขาดทักษะการสืบค้นสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา พบว่า ปัญหาอันดับแรกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ ผู้ให้บริการไม่ยิ้มแย้ม รองลงมาตามลำดับ คือ ผู้ให้บริการไม่กระตือรือร้นในการแสดงความช่วยเหลือ และผู้ให้บริการไม่เข้าใจ ไม่สามารถวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ได้ ในขณะที่ปัญหาด้านผู้ให้บริการสารสนเทศที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบในลำดับแรก คือ ความล่าช้าในการให้บริการ รองลงมาตามลำดับ คือ ผู้ให้บริการไม่ยิ้มแย้ม และผู้ให้บริการไม่เข้าใจ ไม่สามารถวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ได้ (รายละเอียดดังตารางที่ 4.33)

ตารางที่ 4.33 จำนวนและร้อยละของปัญหาด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัญหาที่พบเกี่ยวกับผู้ให้บริการ สารสนเทศของศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา	ปริญญาตรี		บัณฑิตศึกษา		รวม	
	จำนวน (n=385)	ร้อยละ	จำนวน (n=310)	ร้อยละ	จำนวน (n=695)	ร้อยละ
1. ผู้ให้บริการไม่ยิ้มแย้ม	107	27.79	39	12.58	146	21.01
2. ความล่าช้าในการให้บริการ	33	8.57	46	14.84	79	11.37
3. ผู้ให้บริการไม่เข้าใจ ไม่สามารถ วิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ได้	41	10.65	28	9.03	69	9.93
4. ผู้ให้บริการไม่กระตือรือร้นในการ แสดงความช่วยเหลือ	48	12.47	17	5.48	65	9.35
5. ผู้ให้บริการขาดทักษะการสืบค้น สารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศ ต่าง ๆ	21	5.45	10	3.23	31	4.46

4.5 ข้อเสนอแนะ

เรื่องให้ผู้ตอบเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง โดยใช้คำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแต่ละคนระบุ ข้อเสนอแนะที่จะให้ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ปรับปรุง 3 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านบริการสารสนเทศ และด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ ดังนี้

4.5.1 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ (จำนวนผู้ตอบ 34 คน)

1) หนังสือ	จำนวนผู้ตอบ
- เพิ่มจำนวนหนังสือในแต่ละวิชา หนังสือที่มีผู้ยืมจำนวนมาก เพิ่มหนังสือภาษาไทย เพิ่มหนังสือให้สอดคล้องกับการเรียน	21 คน
- หนังสือวางไม่ตรงตำแหน่ง	5 คน
- หนังสือถูกเก็บขึ้นชั้นล่าช้า	3 คน
2) วารสาร	
- มีไม่หลากหลาย	3 คน
- จัดวางไม่ตรงตำแหน่ง	2 คน

4.5.2 ด้านบริการสารสนเทศ (จำนวนผู้ตอบ 41 คน)

	จำนวนผู้ตอบ
1) ที่นั่งไม่เพียงพอ	15 คน
- เพิ่มที่นั่งใต้ต้นไม้	
- เพิ่มที่นั่งช่วงสอบ	
2) อุณหภูมิเย็นเกินไป	12 คน
3) ระบบการยืมด้วยตนเองขัดข้อง	3 คน
4) เครื่องสแกนบัตร ณ ประตูทางเข้ามีปัญหา ประตูไม่เปิด	3 คน
5) เสียงดังภายในห้องสมุด	3 คน
6) ที่นั่งอ่านบางจุดไฟเสีย	3 คน
7) กลิ่นห้องน้ำ	2 คน

4.5.3 ด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ (จำนวนผู้ตอบ 28 คน)

	จำนวนผู้ตอบ
1) ควรยิ้มแย้มมากกว่านี้	13 คน
2) ควรเต็มใจทำงานมากกว่านี้	6 คน
3) พูดจาไม่สุภาพ	4 คน
4) ควรให้คำแนะนำในการใช้งานสารสนเทศมากกว่านี้	3 คน
5) ผู้ให้บริการเสียงดัง	2 คน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ซึ่งมีคำถามปิดเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้กลุ่มสำนักวิชาและสาขาวิชาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น ได้จำนวนนักศึกษาแยกตามกลุ่มสำนักวิชา/สาขาวิชา เมื่อเข้าใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการใช้บริการ

ตอนที่ 3 ผลจากการใช้บริการ

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านทรัพยากรสารสนเทศ บริการสารสนเทศ และผู้ให้บริการสารสนเทศ

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามและนำมาใช้ได้ประกอบด้วย นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 385 คน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 310 คน การรวบรวมข้อมูลทำโดยการแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไปและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทุกชั้นปีที่เคยใช้บริการของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา แบบสอบถามที่ได้นำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ for Windows สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 385 คน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 310 คน

นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีสำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม สำนักวิชาแพทยศาสตร์ สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ และสำนักวิชาวิทยาศาสตร์ (242 39 38 36 18 และ 12 คนตามลำดับ)

ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทมากกว่าระดับปริญญาเอก (250 คน และ 60 คน ตามลำดับ)

5.1.2 การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

5.1.2.1 การเรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับแรก คือ จากเอกสาร / คู่มือประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 23.45) อันดับสองจากรายวิชา เช่น รายวิชา Logical Thinking, Use Computer, Seminar (ร้อยละ 18.42) และจากเพื่อน (ร้อยละ 18.27) เมื่อจำแนกกลุ่มผู้ตอบ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มีแหล่งเรียนรู้การใช้บริการจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาสามอันดับแรกตามลำดับ ดังนี้ คือ จากเพื่อน (ร้อยละ 23.38) รองลงมาคือ จากรายวิชา เช่น รายวิชา Logical Thinking, Use Computer, Seminar (ร้อยละ 22.08) และจากเอกสาร / คู่มือประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 21.30)

ในขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีวิธีการเรียนรู้การใช้บริการจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาสามอันดับแรกตามลำดับ ดังนี้ จากเอกสาร / คู่มือประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 26.13) รองลงมาคือ คำแนะนำจากบรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 17.74) และจากรายวิชา เช่น รายวิชา Logical Thinking, Use Computer, Seminar (ร้อยละ 13.87)

5.1.2.2 การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

เมื่อกำหนดให้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาทั้งหมดเท่ากับ 100 พบว่า ผู้ใช้ใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55.63 และใช้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 44.37

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีวิธีการใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ร้อยละ 58.75 และการใช้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 41.25 ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีวิธีการใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ร้อยละ 55.63 การใช้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 44.37

5.1.2.3 เหตุผลหลักที่นักศึกษามาใช้บริการ

สำหรับเหตุผลหลักสามประการแรกที่นักศึกษามาใช้บริการ อันดับหนึ่งคือเป็นสถานที่ที่มีความสะดวกสบาย อันดับสอง สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้ และอันดับสาม มีบรรยากาศที่เงียบสงบเหมาะแก่การศึกษาค้นคว้า เมื่อพิจารณาตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

สอดคล้องกับภาพรวมข้างต้น ยกเว้น เหตุผลประการที่สองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้พบ

5.1.2.4 การใช้ทรัพยากรสารสนเทศในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

ด้านการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา 3 อันดับแรก พบว่า อันดับแรกคือ หนังสือตำรา (ร้อยละ 75.97) อันดับสอง คือ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์ (ร้อยละ 40.43) และอันดับสาม คือ หนังสืออ้างอิง (ร้อยละ 30.50) เมื่อพิจารณาตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในอันดับแรกเหมือนกัน คือ ใช้หนังสือตำรา (ร้อยละ 74.55 และ 77.74 ตามลำดับ) ส่วนอันดับสองและอันดับสามแตกต่างกันดังนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ คลังข้อสอบออนไลน์ (ร้อยละ 39.48) และ Video on Demand (ร้อยละ 31.43) ในขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้ทรัพยากรสารสนเทศอันดับสอง คือ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์) (ร้อยละ 54.19) และอันดับสาม รายงานการวิจัย / วิทยานิพนธ์ (ร้อยละ 46.13)

5.1.2.5 บริการที่ได้รับในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

บริการที่นักศึกษาได้รับในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา พบว่า อันดับแรก คือ บริการยืม – คืน ทรัพยากรสารสนเทศ (ร้อยละ 59.14) อันดับสอง บริการห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว (ร้อยละ 47.91) และอันดับสาม บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat (ร้อยละ 38.71) เมื่อพิจารณาตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พบลักษณะที่แตกต่างระหว่างนักศึกษาระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ใช้ บริการห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว (ร้อยละ 58.18) รองลงมา คือ บริการยืม – คืนทรัพยากรสารสนเทศ (ร้อยละ 56.88) และอันดับสาม บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat (ร้อยละ 38.96) ในขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ใช้บริการยืม – คืนทรัพยากรสารสนเทศ (ร้อยละ 61.94) รองลงมา คือ บริการสืบค้นสารสนเทศและเตรียมเอกสาร (อินเทอร์เน็ต และพิมพ์ผลการสืบค้น) (ร้อยละ 41.29) และอันดับสาม คือ บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat (ร้อยละ 38.39)

5.1.2.6 ผลจากการใช้บริการ

ผลจากการใช้บริการประกอบด้วยสามด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ บริการสารสนเทศ และผู้ให้บริการสารสนเทศ

ปรากฏผลด้านทรัพยากรสารสนเทศ คือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ 1) พบหนังสือตำรา 2) ใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และ 3) พบบทความจากวารสารที่ตรงกับความต้องการ ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.71, 3.53 และ 3.67 ตามลำดับ) เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า เรื่องที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาเห็นด้วยเหมือนกันในระดับมากคือ มักจะพบ

หนังสือ ตำรา ที่ตรงกับความต้องการเมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา และมักจะใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนเรื่องที่เห็นด้วยในระดับปานกลาง คือ มักจะพบหนังสือ วารสาร ฐานข้อมูลที่ต้องการ ณ ห้องสมุดอื่น สำหรับเรื่องที่เห็นด้วยแตกต่างกันโดยนักศึกษาระดับปริญญาตรีเห็นด้วยระดับมาก ในขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเห็นด้วยระดับปานกลาง คือ มักจะพบบทความจากวารสาร เมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ส่วนเรื่องนี้นักศึกษาปริญญาตรีเห็นด้วยระดับปานกลาง ในขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเห็นด้วยระดับน้อย คือ มักจะไม่พบหนังสือ ตำรา / วารสารที่ต้องการบนชั้น

ส่วนวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ พบว่า ส่วนใหญ่ใช้เพื่อค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ร้อยละ 80.70) รองลงมา คือ ค้นหาบทความเอกสารจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และขอยืมหนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศต่อ (ร้อยละ 45.77 เท่ากัน)

ด้านความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ นั้น พบว่า ได้รับการให้คำแนะนำวิธีใช้บริการต่าง ๆ จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มากที่สุด (ร้อยละ 71.27) รองลงมา คือ ช่วยค้นหาหนังสือ บทความ หรือแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์ (ร้อยละ 42.99) และอันดับสาม คือ ให้คำแนะนำวิธีใช้ฐานข้อมูลออนไลน์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 35.97)

5.1.2.7 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

สำหรับปัญหาที่พบในอันดับแรก ปรากฏว่าด้านทรัพยากรสารสนเทศ คือ หนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศมีไม่เพียงพอ (ร้อยละ 31.22) ด้านบริการสารสนเทศ คือ พื้นที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ (ร้อยละ 26.33) และด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ คือ ผู้ให้บริการไม่ยิ้มแย้ม (ร้อยละ 21.01)

ส่วนข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง 3 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านบริการสารสนเทศ และด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ มีข้อเสนอแนะให้จัดหาหนังสือเพิ่มขึ้นและสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน จัดที่นั่งให้เพียงพอโดยเฉพาะช่วงการสอบ รวมทั้งการควบคุมอุณหภูมิให้เหมาะสม และฝึกอบรมผู้ให้บริการให้ยิ้มแย้มแจ่มใส

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะในการประยุกต์ผลการวิจัยสำหรับการปฏิบัติงาน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อพิจารณาบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาจากปัจจัยสามด้านเป็นรายชื่อ พบว่า

5.2.1.1 ด้านหนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศ

หนังสือ หรือทรัพยากรสารสนเทศ เป็นความจำเป็นพื้นฐานอันดับแรกที่มีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา เพราะนักศึกษาระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษามีความจำเป็นต้องใช้หนังสือเพื่อประกอบการเรียน การวิจัย ประกอบกับหนังสือ ตำราที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียน ดังนั้น ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องจัดหาหนังสือให้ตรงกับความต้องการ และมีจำนวนให้เพียงพอต่อความต้องการ ทั้งนี้การจัดหาหนังสือต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรการเรียนของนักศึกษา เช่น การสร้างความร่วมมือระหว่างบรรณารักษ์กับอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่างๆ เพื่อความร่วมมือในการจัดหาหนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชาต่างๆ รวมถึงมีการพัฒนารูปแบบการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดร่วมกันที่รวดเร็ว ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจต่อการใช้บริการดังกล่าว และเป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา เนื่องจากมีหนังสือที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่กำลังศึกษา รวมทั้ง มีการให้บริการคลังข้อสอบออนไลน์ให้ครบถ้วนทุกรายวิชาและมีการปรับปรุงให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนบทบาท

5.2.1.2 ด้านบริการสารสนเทศ

ด้วยศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ทำหน้าที่ให้บริการสารสนเทศ จากการศึกษาพบว่าผู้ใช้บริการมีส่วนในการใช้บริการระหว่างการใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา และการใช้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จึงควรจัดให้มีบริการสารสนเทศและพัฒนาบริการให้สามารถเข้าสามารถผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการดูแลผู้ใช้บริการที่มาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ทั้งในเรื่องที่นั่งอ่านซึ่งมีไม่เพียงพอในช่วงการสอบ โดยอาจจัดให้มีพื้นที่นั่งอ่านเพิ่มขึ้น เปิดบริการทุกส่วนของอาคารบรรณสาร เช่น หอประวัตินมหาวิทยาลัย เพิ่มที่นั่งอ่านบริเวณโถงอาคารบรรณสาร ชั้น 1 หรือ เสนอมหาวิทยาลัยให้จัดสถานที่ใกล้เคียงอาคารบรรณสารเป็นสถานที่นั่งอ่านเตรียมตัวสำหรับการสอบ เช่น โรงอาหารกลาง นอกจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ควรมีการควบคุมอุณหภูมิของห้องสมุดในแต่ละวันในแต่ละพื้นที่ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม เพราะอากาศที่เย็นเกินไป นอกจากไม่เหมาะสมแก่สภาพร่างกายของนักศึกษาที่มาศึกษาและเรียนรู้ในห้องสมุดแล้ว ยังเป็นการสิ้นเปลืองค่าไฟอีกด้วย

5.2.1.3 ด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ

ด้วยศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา เป็นหน่วยงานด้านการบริการ จากการศึกษาพบว่าผู้ให้บริการไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความล่าช้าในการให้บริการ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จึงควรมีการฝึกอบรมแก่ผู้ให้บริการ ผู้ให้บริการตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ให้บริการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการเกิดความประทับใจเมื่อมาใช้บริการ และกลับมาใช้บริการอีกครั้ง นอกจากนี้ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ควรให้บริการด้วยความรวดเร็ว และเต็มใจให้บริการ

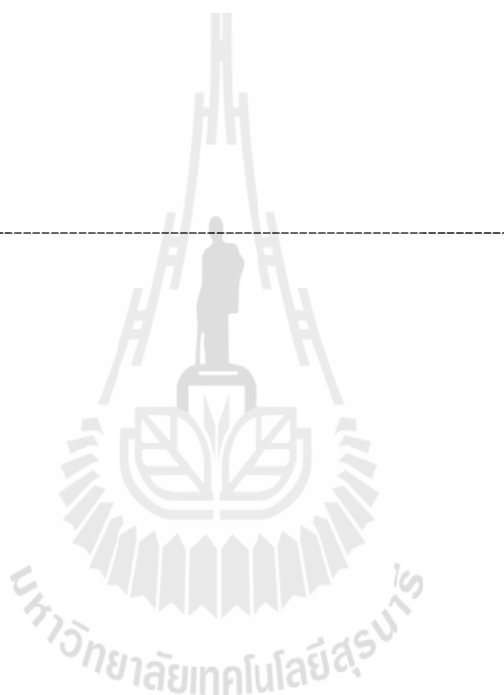
5.2.2 แนวทางการวิจัยในอนาคต

การวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มีดังนี้

5.2.2.1 ควรมีการศึกษาบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อการสนับสนุนของอาจารย์

5.2.2.2 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงการให้บริการให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

5.2.2.3 ควรมีการศึกษาการใช้พื้นที่การให้บริการของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาในเชิงคุณภาพเพื่อให้สามารถจัดพื้นที่ให้บริการได้อย่างเหมาะสมและตรงกับความต้องการ

รายการอ้างอิง

- กุลธิดา ท่วมสุข จุฑารัตน์ ศราวณะวงศ์ และกันยารัตน์ เควียเซ่น. (2554). รายงานการวิจัยเรื่อง
รูปแบบการบริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ทองอยู่ แก้วไทรชะ. (2543). การจัดการบริหารและการบริการของห้องสมุดเพื่อดำเนินการตาม
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. วารสารห้องสมุด, 44(1) : 37-45.
- นันทนาพร แยมเทศ. (2546). บทบาทของห้องสมุดในการสนับสนุนการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
ขอนแก่น.
- ประภาวดี สืบสนธิ์. (2543). สารสนเทศในบริบทสังคม. นครราชสีมา: สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ประภาวดี สืบสนธิ์ นฤมล รักษาสุข ศุภกฤษฎี นิวัฒนากุล สุภารักษ์ เมินกระโทก ขวัญแก้ว
เทพวิชิต และจันทร์เพ็ญ จุ้ยจงรักษ์. (2547). รายงานการวิจัยสถาบันเรื่องความพึงพอใจ
ของนักศึกษาและคณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีต่อการใช้ทรัพยากร และ
บริการสารสนเทศของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, นครราชสีมา.
- ปิยสุดา ต้นเลิศ และกุลธิดา ท่วมสุข. (2554). บทบาทของห้องสมุดและนักวิชาชีพสารสนเทศสำหรับ
ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาไทย พ.ศ. 2553 - 2562. ว.สงขลานครินทร์ ฉบับ
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 17 (4 (กค.-สก.) : 607-623.
- พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธิ์. (2545). ห้องสมุดมหาวิทยาลัย-ผู้ใช้-บรรณารักษ์: ประสบการณ์ในการเข้าถึง
แหล่งสารสนเทศ. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 9 : 55.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (2554). รายงานประจำปี ศูนย์
บรรณสารและสื่อการศึกษา ปีงบประมาณ 2554. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
สุรนารี
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (2555). รายงานประจำปี 2554. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีสุรนารี.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (2554). หนังสือที่ระลึก 20 ปี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
พุทธศักราช 2533 - 2553. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. ห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข คณะวิทยาศาสตร์. (2555). บทบาทของห้องสมุดต่อ
การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 Retrieved 1 พฤษภาคม 2555, from
<http://stanglibrary.wordpress.com/2011/06/27/...>

- สมพร พุทธาพิทักษ์ผล. (2555). *เอกสารประกอบการบรรยาย ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษากับการเรียนรู้ตลอดชีวิต*. Retrieved 20 พฤษภาคม 2555, from www.mfu.ac.th/center/lrem/.../learning-lib-somporn.ppt
- สุวิมล ติรกานันท์. (2548). *การใช้สถิติในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อภัย ประกอบผล. (2555). *แนวทางพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 2545-2549* Retrieved 1 ตุลาคม 2555, from www.songthai.com/cgi-bin/download.pl?article/00000001/develop...
- อรทัย เลียงจินดาถาวร. (2540). *รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ชั้นปีที่ 3. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.*
- Dickenson, D. (2006). *How academic libraries help faculty teach and students learn: The 2005 Colorado academic library impact study*: Library Research Service.
- Donkai, S., Toshimori, A., and Mizoue, C. (2011). Academic libraries as learning spaces in Japan: Toward the development of learning commons. *The International Information & Library Review*, 43(4) : 215-220. doi: 10.1016/j.iilr.2011.10.003
- Kuh, G. D., and Gonyea, R. M. (2003). The Role of th Academic Library in Promotting Studen Engagement in Learning. *College & Research Libraries*, 64(4) : 256-282.
- Lombard, E. (2012). The Role of the Academic Library in College Choice. *The Journal of Academic Librarianship*, 38(4), 237-241. doi: 10.1016/j.acalib.2012.04.001
- Rasul, A., and Singh, D. (2010). The role of academic libraries in facilitating postgraduate students' research. [Article]. *Malaysian Journal of Library & Information Science*, 15(3) : 75-84.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง บทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในด้านการใช้บริการสารสนเทศ และผลจากการใช้บริการของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะต่อทรัพยากรสารสนเทศ บริการสารสนเทศ และผู้ให้บริการสารสนเทศ

คณะผู้วิจัย จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามนี้ เพื่อนำข้อมูลได้เป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ การปรับปรุงการบริการสารสนเทศ และการพัฒนาผู้ให้บริการสารสนเทศ ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ให้สามารถสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาได้อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 การใช้บริการจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
- ตอนที่ 3 ผลจากการใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
- ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อทรัพยากรสารสนเทศ บริการสารสนเทศ และผู้ให้บริการสารสนเทศ

คำอธิบายศัพท์

บทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา หมายถึง หน้าที่ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาในการดำเนินงานด้านบริการห้องสมุดให้สอดคล้องกับนโยบายหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ทั้งด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ บริการสารสนเทศ และผู้ให้บริการสารสนเทศ

ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา

บริการสารสนเทศ หมายถึง ประเภท รูปแบบ และกระบวนการการให้บริการสารสนเทศที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา

ผู้ให้บริการสารสนเทศ หมายถึง บทบาทของบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรือผู้ให้บริการต่อการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษา

การใช้บริการ

☐ 40) สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์		
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่านหรือกรอกข้อความลงในช่องว่าง		
3. ท่านเรียนรู้การใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จากแหล่งใด		สำหรับผู้วิจัย
☐ จากรายวิชา เช่น รายวิชา Logical Thinking, Use Computer, Seminar		[ ]
☐ เอกสาร / คู่มือประชาสัมพันธ์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา		[ ]
☐ คำแนะนำจากบรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา		[ ]
☐ อาจารย์ผู้สอน		[ ]
☐ เพื่อน		[ ]
☐ ประสบการณ์การใช้ห้องสมุดเดิม		[ ]
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....		[ ]
4. หากร้อยละของเวลาที่ท่านใช้บริการศูนย์บรรณสารฯ ทั้งหมดเท่ากับร้อยละ 100		สำหรับผู้วิจัย
ร้อยละ..... ของเวลาที่ใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา		[ ]
ร้อยละ..... ของเวลาที่ใช้บริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา โดยผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต		[ ]
5. จงบอกเหตุผลหลัก ๆ 3 ประการ ที่ท่านมาใช้บริการจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา		สำหรับผู้วิจัย
☐ เป็นสถานที่ที่มีความสะดวกสบาย		[ ]
☐ มีเวลาเปิดบริการที่เหมาะสม		[ ]
☐ สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้พบ		[ ]
☐ บรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเต็มใจให้ความช่วยเหลือ		[ ]
☐ มีสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ตรงกับความต้องการ		[ ]
☐ มีบรรยากาศที่เงียบสงบเหมาะแก่การศึกษาค้นคว้า		[ ]
☐ มีห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว		[ ]
☐ มีสิ่งอำนวยความสะดวกหลากหลาย เช่น คอมพิวเตอร์, iPod, Quicktionary, eBookReader, Scanner, iPad, etc.		[ ]
☐ เป็นสถานที่นัดพบ หรือ ประชุมกับเพื่อนๆ		[ ]
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....		[ ]

การใช้บริการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่านหรือกรอกข้อความลงในช่องว่าง

6. ทรัพยากรสารสนเทศที่ท่านใช้จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	สำหรับผู้วิจัย
☐ หนังสือตำรา	[ ]
☐ หนังสืออ้างอิง	[ ]
☐ วารสารวิชาการ	[ ]
☐ รายงานการวิจัย / วิทยานิพนธ์	[ ]
☐ นวนิยาย เรื่องสั้น พ็อคเก็ตบุ๊คส์	[ ]
☐ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์)	[ ]
☐ คลังข้อสอบออนไลน์	[ ]
☐ Video on Demand	[ ]
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	[ ]

7. บริการที่ท่านได้รับจากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	สำหรับผู้วิจัย
☐ บริการยืม – คืนทรัพยากรสารสนเทศ	[ ]
☐ บริการยืมระหว่างห้องสมุด	[ ]
☐ บริการตอบคำถามช่วยการค้นคว้า	[ ]
☐ บริการสืบค้นสารสนเทศและเตรียมเอกสาร (อินเทอร์เน็ต และพิมพ์ผลการสืบค้น)	[ ]
☐ บริการค้นหาหนังสือจาก SUTCat	[ ]
☐ บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด	[ ]
☐ บริการแนะนำการใช้ฐานข้อมูล / โปรแกรม EndNote	[ ]
☐ บริการ Video on Demand (เช่น ชมภาพยนตร์ สารคดี ฟังเพลง ทบทวนบทเรียน ฯลฯ)	[ ]
☐ บริการห้องศึกษาค้นคว้ากลุ่ม / เดี่ยว	[ ]
☐ บริการสิ่งอำนวยความสะดวก (iPod, Quicktionary, eBook Reader, Scanner, iPad ฯลฯ)	[ ]
☐ บริการสืบค้นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากภายนอกมหาวิทยาลัย (โดยผ่าน VPN –Virtual Private Network)	[ ]
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	[ ]

ผลของการใช้บริการ

ตอบโดยเลือกกระดับ 5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง 2 = เห็นด้วยน้อย
1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด 0 = ไม่แสดงความคิดเห็น

	เห็นด้วย					สำหรับผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
8. ท่านมักจะพบหนังสือ ตำรา ที่ตรงกับความต้องการ เมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐	[ ]
9. ท่านมักจะพบบทความจากวารสาร เมื่อมาใช้บริการ ณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐	[ ]
10. ท่านมักจะไม่มีพบหนังสือ ตำรา / วารสารที่ต้องการบนชั้น	☐	☐	☐	☐	☐	[ ]
11. ท่านมักจะใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลวารสาร อิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	☐	☐	☐	☐	☐	[ ]
12. ท่านมักจะพบหนังสือ วารสาร ฐานข้อมูลที่ต้องการ ณ ห้องสมุดอื่น	☐	☐	☐	☐	☐	[ ]

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่าน

13. ท่านเคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาหรือไม่ ☐ ไม่เคยใช้ (โปรดข้ามไปตอบข้อ 15) ☐ ใช้ (โปรดตอบข้อต่อไป)	สำหรับผู้วิจัย
14. วัตถุประสงค์ของการใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
☐ ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์บรรณสารฯ	[ ]
☐ ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดอื่น	[ ]
☐ ค้นหาบทความ เอกสารจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	[ ]
☐ ค้นหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	[ ]
☐ ขอยืมหนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศต่อ	[ ]
☐ ขอจองหนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศ	[ ]
☐ ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด	[ ]
☐ ขอใช้บริการต่างๆ บนเว็บไซต์ เช่น ห้องค้นคว้า บริการ IPTV, Video on Demand	[ ]
☐ เรียนรู้เกี่ยวกับเวลาเปิดบริการ และบริการต่างๆ ของศูนย์บรรณสารฯ ฯลฯ	[ ]
☐ สอบถามข้อมูลจากบรรณารักษ์	[ ]
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	[ ]

ผลของการใช้บริการ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเห็นของท่าน

15. ท่านเคยขอความช่วยเหลือจากบรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ห้องสมุด หรือไม่ ☐ ไม่เคยใช้ (โปรดข้ามไปตอบตอนที่ 4) ☐ ใช้ (โปรดตอบข้อต่อไป)	สำหรับผู้วิจัย
16. ความช่วยเหลือที่ท่านได้รับจากบรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ห้องสมุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
☐ ช่วยค้นหาหนังสือ บทความ หรือแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์	[ ]
☐ ช่วยวิเคราะห์ ประเมินสารสนเทศจากหนังสือ บทความ และแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์	[ ]
☐ ให้คำแนะนำวิธีใช้บริการต่าง ๆ จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	[ ]
☐ ให้คำแนะนำวิธีใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	[ ]
☐ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการค้นหาสารสนเทศประกอบการทำรายงาน	[ ]
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	[ ]

ตอนที่ 4

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริงด้วยการเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย โดยเรียงลำดับจาก 1, 2, 3.....และโปรดแสดงความคิดเห็นของท่านเพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพการบริการของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

1. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

ปัญหาที่พบเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้แก่

- หนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศมีไม่เพียงพอ
- หนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศที่มีไม่สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชาที่เรียน
- ไม่พบหนังสือ
- ไม่พบวารสารบนชั้น
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อเสนอแนะต่อทรัพยากรสารสนเทศ

.....

.....

2. ด้านบริการสารสนเทศ

ปัญหาที่พบเกี่ยวกับบริการสารสนเทศของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้แก่

- ความผิดพลาดในการให้บริการของบรรณารักษ์หรือผู้ให้บริการสารสนเทศ
- เครื่องยืมหนังสือด้วยตนเอง (Shelf checkout) มีปัญหาบ่อย
- เครื่องรับคืนหนังสือด้วยตนเอง (Book return) มีปัญหาบ่อย
- แสงสว่างไม่เพียงพอ
- อุณหภูมิไม่เหมาะสม
- มีเสียงรบกวนภายในอาคาร
- พื้นที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อเสนอแนะต่อบริการสารสนเทศ

.....

.....

ตอนที่ 4
ปัญหาและข้อเสนอแนะ (ต่อ)

3. ด้านผู้ให้บริการสารสนเทศ

ปัญหาที่พบเกี่ยวกับผู้ให้บริการสารสนเทศของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้แก่

- [ ] ความล่าช้าในการให้บริการ
- [ ] ผู้ให้บริการไม่กระตือรือร้นในการแสดงความช่วยเหลือ
- [ ] ผู้ให้บริการไม่ยิ้มแย้ม
- [ ] ผู้ให้บริการไม่เข้าใจ ไม่สามารถวิเคราะห์ความต้องการของท่านได้
- [ ] ผู้ให้บริการขาดทักษะการสืบค้นสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศต่างๆ
- [ ] อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ข้อเสนอแนะต่อผู้ให้บริการสารสนเทศ

.....

.....

*****คณะผู้วิจัย ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามนี้*****

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ภาคผนวก ข
ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1ข จำนวนและร้อยละนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสำนัก
วิชา และระดับการศึกษา

สำนักวิชา	รวม	ร้อยละ	ปริญญา โท	ร้อยละ	ปริญญา เอก	ร้อยละ
วิทยาศาสตร์	32	10.32	9	3.60	23	38.33
เทคโนโลยีสังคม	27	8.71	16	6.40	11	18.33
เทคโนโลยีการเกษตร	33	10.65	20	8.00	13	21.67
วิศวกรรมศาสตร์	211	68.06	198	79.20	13	21.67
แพทยศาสตร์	7	2.26	7	2.80	-	-
รวมทั้งสิ้น	310	100.00	250	100.00	60	100.00

ตารางที่ 1ค จำนวนและร้อยละของการเคยใช้และไม่เคยใช้เว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและ
 สื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามสำนักวิชา

สำนักวิชา	เคยใช้		ไม่เคยใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิทยาศาสตร์	27	8.94	4	1.32
เทคโนโลยีสังคม	27	8.94	-	-
เทคโนโลยีการเกษตร	31	10.26	2	0.66
วิศวกรรมศาสตร์	154	50.99	50	16.56
แพทยศาสตร์	7	2.32	-	-
รวม	246	81.45	56	18.54

ตารางที่ 2ค จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ ของนักศึกษาระดับปริญญาโท
จำแนกตามสำนักวิชา

วัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์	สำนักวิชา									
	เทคโนโลยีสังคม		วิทยาศาสตร์		เทคโนโลยี การเกษตร		วิศวกรรมศาสตร์		แพทยศาสตร์	
	จำนวน (n=16)	ร้อยละ	จำนวน (n=9)	ร้อยละ	จำนวน (n=18)	ร้อยละ	จำนวน (n=142)	ร้อยละ	จำนวน (n=7)	ร้อยละ
ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากร สารสนเทศของศูนย์บรรณสารฯ	15	93.75	8	88.89	15	83.33	110	77.46	7	100.00
ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากร สารสนเทศของห้องสมุดอื่น	2	12.50	3	33.33	2	11.11	31	21.83	3	42.86
ค้นหาบทความ เอกสารจาก ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	13	81.25	5	55.56	12	66.67	94	66.20	5	71.43
ค้นหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จาก ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	8	50.00	4	44.44	8	44.44	69	48.59	4	57.14
ขอยืม หนังสือ ทรัพยากร สารสนเทศต่อ	8	50.00	6	66.67	8	44.44	58	40.85	6	85.71
ขອງหนังสือ ทรัพยากร สารสนเทศ	2	12.50	3	33.33	2	11.11	26	18.31	4	57.14
ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด	-	-	1	11.11	3	16.67	15	10.56	1	14.29
ขอใช้บริการต่างๆ บนเว็บไซต์ เช่น ห้องค้นคว้า บริการ IPTV, Video on Demand	2	12.50	2	22.22	2	11.11	12	8.45	-	-
เรียนรู้เกี่ยวกับเวลาเปิดบริการ และบริการต่างๆ ของศูนย์ บรรณสารฯ ฯลฯ	3	18.75	3	33.33	6	33.33	25	17.61	1	14.29
สอบถามข้อมูลจากบรรณารักษ์	3	18.75	1	11.11	2	11.11	12	8.45	2	28.57

ตารางที่ 3ค จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์ของนักศึกษาระดับปริญญาเอก
จำแนกตามสำนักวิชา

วัตถุประสงค์การใช้เว็บไซต์	สำนักวิชา							
	เทคโนโลยีสังคม		วิทยาศาสตร์		เทคโนโลยีการเกษตร		วิศวกรรมศาสตร์	
	จำนวน (n=11)	ร้อยละ	จำนวน (n=18)	ร้อยละ	จำนวน (n=13)	ร้อยละ	จำนวน (n=12)	ร้อยละ
ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากร สารสนเทศของศูนย์บรรณสารฯ	11	100.00	15	83.33	12	92.31	11	91.67
ค้นหาหนังสือ / ทรัพยากร สารสนเทศของห้องสมุดอื่น	3	27.27	2	11.11	1	7.69	2	16.67
ค้นหาบทความ เอกสารจาก ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	10	90.91	15	83.33	11	84.62	9	75.00
ค้นหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จาก ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	7	63.64	7	38.89	4	30.77	9	75.00
ขอยืม หนังสือ ทรัพยากร สารสนเทศต่อ	9	81.82	14	77.78	11	84.62	7	58.33
ขอยืมหนังสือ ทรัพยากร สารสนเทศ	5	45.45	5	27.78	7	53.85	4	33.33
ขอใช้บริการยืมระหว่าง ห้องสมุด	-	-	2	11.11	1	7.69	1	8.33
ขอใช้บริการต่างๆ บนเว็บไซต์ เช่น ห้องค้นคว้า บริการ IPTV, Video on Demand	5	45.45	5	27.78	1	7.69	1	8.33
เรียนรู้เกี่ยวกับเวลาเปิดบริการ และบริการต่างๆ ของศูนย์ บรรณสารฯ ฯลฯ	7	63.64	5	27.78	5	38.46	2	16.67
สอบถามข้อมูลจากบรรณารักษ์	-	-	3	16.67	2	15.38	1	8.33
อื่นๆ	-	-	1	5.56	-	-	-	-

ภาคผนวก ง
ความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ

ตารางที่ 1ง จำนวนและร้อยละของการเคยและไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการ
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสำนักวิชา

สำนักวิชา	ขอความช่วยเหลือ		ไม่เคยขอความช่วยเหลือ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิทยาศาสตร์	8	2.15	2	0.54
เทคโนโลยีสังคม	25	6.72	13	3.49
เทคโนโลยีการเกษตร	25	6.72	9	2.42
วิศวกรรมศาสตร์	149	40.05	93	25.00
แพทยศาสตร์	26	6.99	12	3.23
พยาบาลศาสตร์	9	2.42	1	0.27
รวม	242	65.05	130	34.95

ตารางที่ 2ง จำนวนและร้อยละของการเคยและไม่เคยขอความช่วยเหลือจากผู้ให้บริการ
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามสำนักวิชา

สำนักวิชา	เคย		ไม่เคย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิทยาศาสตร์	28	9.03	4	1.29
เทคโนโลยีสังคม	22	7.10	5	1.61
เทคโนโลยีการเกษตร	30	9.68	3	0.97
วิศวกรรมศาสตร์	114	36.77	97	31.29
แพทยศาสตร์	6	1.94	1	0.32
รวม	200	64.52	110	35.48

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ ของนักศึกษา
ระดับปริญญาโท จำแนกตามสำนักวิชา

ความช่วยเหลือที่ได้รับ จากผู้ให้บริการ	สำนักวิชา									
	เทคโนโลยีสังคม		วิทยาศาสตร์		เทคโนโลยี การเกษตร		วิศวกรรม ศาสตร์		แพทยศาสตร์	
	จำนวน (n=11)	ร้อยละ	จำนวน (n=9)	ร้อยละ	จำนวน (n=17)	ร้อยละ	จำนวน (n=105)	ร้อยละ	จำนวน (n=6)	ร้อยละ
ช่วย ค้นหา หนังสือ บทความ หรือแหล่งข้อมูล บนเว็บไซต์	4	36.36	5	55.56	8	47.06	47	44.76	3	50.00
ช่วยวิเคราะห์ ประเมิน สารสนเทศจากหนังสือ บทความ และแหล่งข้อมูล บนเว็บไซต์	-	-	-	-	1	5.88	9	8.57	-	-
ให้คำแนะนำวิธีใช้บริการ ต่าง ๆ จากศูนย์บรรณสาร และสื่อการศึกษา	8	72.73	9	100.00	11	64.71	81	77.14	5	83.33
ให้คำแนะนำวิธีใช้ ฐานข้อมูลออนไลน์และสื่อ อิเล็กทรอนิกส์	2	18.18	6	66.67	3	17.65	34	32.38	3	50.00
ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือใน การค้นหาสารสนเทศ ประกอบการทำรายงาน	1	9.09	3	33.33	2	11.76	9	8.57	-	-
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	2	1.90	-	-

ตารางที่ 4ง จำนวนและร้อยละของความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ ของนักศึกษาระดับปริญญาโท จำแนกตามสำนักวิชา

ความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการ	สำนักวิชา									
	เทคโนโลยีสังคม		วิทยาศาสตร์		เทคโนโลยีการเกษตร		วิศวกรรมศาสตร์		แพทยศาสตร์	
	จำนวน (n=11)	ร้อยละ	จำนวน (n=9)	ร้อยละ	จำนวน (n=17)	ร้อยละ	จำนวน (n=105)	ร้อยละ	จำนวน (n=6)	ร้อยละ
ช่วยค้นหาหนังสือบทความหรือแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์	4	36.36	5	55.56	8	47.06	47	44.76	3	50.00
ช่วยวิเคราะห์ประเมินสารสนเทศจากหนังสือบทความและแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์	-	-	-	-	1	5.88	9	8.57	-	-
ให้คำแนะนำวิธีใช้บริการต่าง ๆ จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	8	72.73	9	100.00	11	64.71	81	77.14	5	83.33
ให้คำแนะนำวิธีใช้ฐานข้อมูลออนไลน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	2	18.18	6	66.67	3	17.65	34	32.38	3	50.00
ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการค้นหาสารสนเทศประกอบการทำรายงาน	1	9.09	3	33.33	2	11.76	9	8.57	-	-
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	2	1.90	-	-

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ให้บริการของนักศึกษา
ระดับปริญญาเอก จำแนกตามสำนักวิชา

ความช่วยเหลือที่ได้รับจาก ผู้ให้บริการ	สำนักวิชา							
	เทคโนโลยีสังคม		วิทยาศาสตร์		เทคโนโลยีการเกษตร		วิศวกรรมศาสตร์	
	จำนวน (n=11)	ร้อยละ	จำนวน (n=19)	ร้อยละ	จำนวน (n=13)	ร้อยละ	จำนวน (n=9)	ร้อยละ
ช่วยค้นหาหนังสือ บทความ หรือแหล่งข้อมูล บนเว็บไซต์	6	54.55	10	52.63	10	76.92	9	100.00
ช่วยวิเคราะห์ ประเมิน สารสนเทศจากหนังสือ บทความ และแหล่งข้อมูล บนเว็บไซต์	-	-	-	-	1	7.69	1	11.11
ให้คำแนะนำวิธีใช้บริการ ต่าง ๆ จากศูนย์บรรณสาร และสื่อการศึกษา	10	90.91	16	84.21	5	38.46	5	55.56
ให้คำแนะนำวิธีใช้ ฐานข้อมูลออนไลน์และสื่อ อิเล็กทรอนิกส์	5	45.45	9	47.37	4	30.77	5	55.56
ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือใน การค้นหาสารสนเทศ ประกอบการทำรายงาน	1	9.09	2	10.53	1	7.69	1	11.11
อื่น ๆ	1	9.09	-	-	-	-	-	-

ประวัติผู้วิจัย

1. นางสุภารักษ์ เมินกระโทก (หัวหน้าโครงการวิจัย)

Mrs. Suparak Mernkratok

ระดับการศึกษา: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และ
สารนิเทศศาสตร์)

ประสบการณ์ในการทำงาน: 2536 – ปัจจุบัน บรรณารักษ์ ศูนย์บรรณสารและ
สื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

ประสบการณ์ในการวิจัย:

ประภาวดี สืบสนธิ์ และคณะ. (2547). รายงานการวิจัยสถาบันเรื่องความพึงพอใจ
ของนักศึกษาและคณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีต่อการใช้
ทรัพยากรและบริการสารสนเทศ. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
สุรนารี.

ลัดดา โกรติ และสุภารักษ์ เมินกระโทก. (2547). รายงานการวิจัยสถาบัน เรื่อง
การใช้ Internet ในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศของคณาจารย์และ
นักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีสุรนารี.

สุภารักษ์ เมินกระโทก และคณะ (2551). รายงานการวิจัยสถาบัน เรื่อง การใช้
ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

สุภารักษ์ เมินกระโทก และคณะ (2554). รายงานการวิจัยสถาบัน เรื่อง ความ
คาดหวังต่อบริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
สุรนารี.

สถานที่ติดต่อ: ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
โทรศัพท์ 0 4422 3088 โทรสาร 0 4422 3060

2. นางสาวจุไรรัตน์ วิสัยดี (ผู้ร่วมวิจัย)

Miss. Churairat Wisaidee

ระดับการศึกษา: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และ
สารนิเทศศาสตร์)

ประสบการณ์ในการทำงาน: 2539 – ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ส่วนแผนงาน
มทส.

ประสบการณ์ด้านการวิจัย:

- 1) ศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้. (2551)
(ผู้ร่วมวิจัย – ทุนวิจัย สกว.)
- 2) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและอาจารย์ที่ปรึกษาของบัณฑิตมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีสุรนารี รุ่นปีการศึกษา 2547. (2550). (ผู้ร่วมวิจัย – ทุนวิจัยสถาบัน มทส.)
- 3) ธรรมชาติภาพ ด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองท้องถิ่น
กรณีศึกษา เทศบาลนครนครราชสีมา (ผู้ร่วมวิจัย – ทุนวิจัย สสส.)
- 4) สุภารักษ์ เมินกระโทก และคณะ (2554). รายงานการวิจัยสถาบัน เรื่อง ความ
คาดหวังต่อบริการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีสุรนารี. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

สถานที่ติดต่อ:

ส่วนแผนงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

โทรศัพท์ 0 4422 4053 โทรสาร 0 4422 4050